

ABO-Group Environment

Building the foundations for a healthy future

JAARVERSLAG
2022

“

*ABO-Group blijft zich verder inzetten voor
een gezondere en betere leefomgeving.*

”

2de recordjaar op rij voor ABO-Group!

Met trots stel ik jullie het jaarverslag van ABO-Group Environment 2022 voor. Ook in 2022 zijn de uitdagingen van een steeds sneller veranderende wereld, gekoppeld aan een opeenvolging van crisissen, ABO-Group niet ontgaan. Vanuit haar ambities helpt ABO-Group bij het opvangen van de klimaatverandering, stikstofproblematiek, CO₂-vermindering, energieneutraliteit en verbetering van de ruimtelijke omgeving. In deze periode gekenmerkt door bewustwording, willen we voorloper zijn en oplossingen bieden om de impact zo beperkt mogelijk te houden.

In een wereld die voortdurend verandert en evolueert, hebben we ons als organisatie flexibel opgesteld en zijn we erin geslaagd in te spelen op nieuwe omstandigheden en trends. Daarbij vormt klimaatverandering een van de grootste uitdagingen waarmee de wereld momenteel geconfronteerd wordt. De gevolgen van die verandering zijn al eventjes merkbaar, met onder andere toenemende temperaturen, veranderingen in neerslagpatronen en stijgende zeespiegels. ABO-Group probeert met haar expertise en diensten, in zowel België, Nederland als Frankrijk hoofd te bieden aan die gevolgen en tracht oplossingen te formuleren. In Frankrijk is onze afdeling 'risques naturels' dagelijks aan het werk voor het formuleren van geotechnische oplossingen, nadat wegen en bruggen weggespoeld werden door modderstromen en hevige regenval. Begin 2023 vervoegde de monitoringexpert Dynaopt onze groep. Zij ontwikkelen innovatieve meetsystemen voor het monitoren van bouwwerken (bruggen, tunnels, dammen,...) en natuurelementen (steenval, aardverschuivingen, overstromingen,...). Aan de hand van hun monitoringstechnieken trachten zij veranderingen in de ondergrond, ten gevolge van de klimaatverandering, in kaart te brengen en op te volgen, en proberen zij op die manier toekomstige rampen te vermijden.

Vervolgens blijft ABO-Group zich verder inzetten voor een gezondere en betere leefomgeving. Vervuiling vormt daarbij een van de grootste bedreigingen voor onze leefomgeving, zowel op het land als in het water. Hieromtrent deden we in 2020 een belangrijke aankondiging in de pers, waarbij wij vanuit onze expertise als studiebureau de maatschappij waarschuwden over de chemische stoffen PFAS, waar toen nagenoeg niemand in België al over gehoord had. Ondertussen zorgt PFAS voor ons in België als marktleider bijna voor de helft van onze bodemonderzoeken.

Ook de grondstoffenproblematiek en de daaraan gekoppelde wens van Europa om hierin onafhankelijk te worden van andere landen, nemen we sedert een paar jaar ten harte. Ons studiebureau ABO-Geo+ Environnement in Frankrijk groeide ondertussen uit tot referentiebureau voor mijnbouw in Europe en wordt ondersteund door haar zusterbedrijf Geosonic, welke boringen uitvoert tot op dieptes van 250 tot 500 meter. Deze items zijn aanvullend op onze core business bodem en brengen ons in een versnelling naar groei en stellen ons in staat steeds complexere projecten en opdrachten binnen te halen.

Tot slot blijft de Groep gefocust op het uitbreiden van haar expertise binnen tal van niches én kennisontwikkeling van haar medewerkers. Daaromtrent lanceerde de Groep in september vorig jaar haar ABO Academy. Dit geeft de medewerkers de kans zich te verdiepen in andere diensten en expertises binnen de Groep en dit draagt zowel bij tot de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers, als de ontwikkeling van de Groep als een geheel. ABO-Group is dankzij haar medewerkers sterker dan ooit geworden en zij verwacht deze trend samen met hen verder te zetten in 2023.

Frank De Palmenaer
CEO ABO-Group Environment

1. Commentaar bij de Geconsolideerde Jaarrekening ten einde een getrouw overzicht van de ontwikkeling van de resultaten en van de positie van de Groep te geven	10
Geconsolideerde resultatenrekening	10
Geconsolideerde balans	11
Geconsolideerde kasstroomtabel	11
Vooruitzichten	12
2. Commentaar bij de Statutaire Jaarrekening van ABO-Group Environment NV teneinde een getrouw overzicht van de ontwikkeling van de resultaten en van de positie van ABO-Group Environment NV te geven	12
3. ABO-Group Environment's visie – Het maximaliseren van impact	13
4. ABO-Group Environment's visie – ESG Strategie	20
5. Beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de Groep geconfronteerd wordt	22
Risico's verbonden aan de activiteiten van de Vennootschap	22
Risico's verbonden aan de Vennootschap	24
Financiële risico's	25
6. Bestemming van het resultaat van ABO-Group Environment NV	27
7. Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden	27
8. Omstandigheden die de ontwikkeling van de Vennootschap of haar filialen kunnen beïnvloeden	27
9. Informatie betreffende de werkzaamheden op het gebied van ontwikkeling en onderzoek	27
10. Gegevens over het bestaan van bijkantoren	27
11. Verantwoording in toepassing van artikel 3:6 §1 6° WvV	28
12. Gebruik van financiële instrumenten	28
13. Verklaring inzake deugdelijk bestuur	28
13.1. De belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen in verband met het proces van de financiële rapportering	28
13.2. De staat van het kapitaal van de Vennootschap en het aandeelhouderschap (informatie art. 34 KB 14 november 2007 en art. 14, vierde lid, Wet van 2 mei 2007)	3030
13.3. Raad van bestuur	32
13.4. Comités opgericht door de raad van bestuur	34
13.5. Management en dagelijks bestuur	36
13.6. Genderquotum	36
13.7. Remuneratieverslag	37
13.8. Belangenconflicten: toepassing van artikel 7:96 WvV	39
13.9. Belangenconflicten: toepassing van artikel 7:97 WvV	39

14. Ontslagen en benoemingen	39
15. Verklaring door de verantwoordelijke personen	40

Geconsolideerde jaarrekening voor het jaar eindigend op 31 december

2022 en 2021 **41**

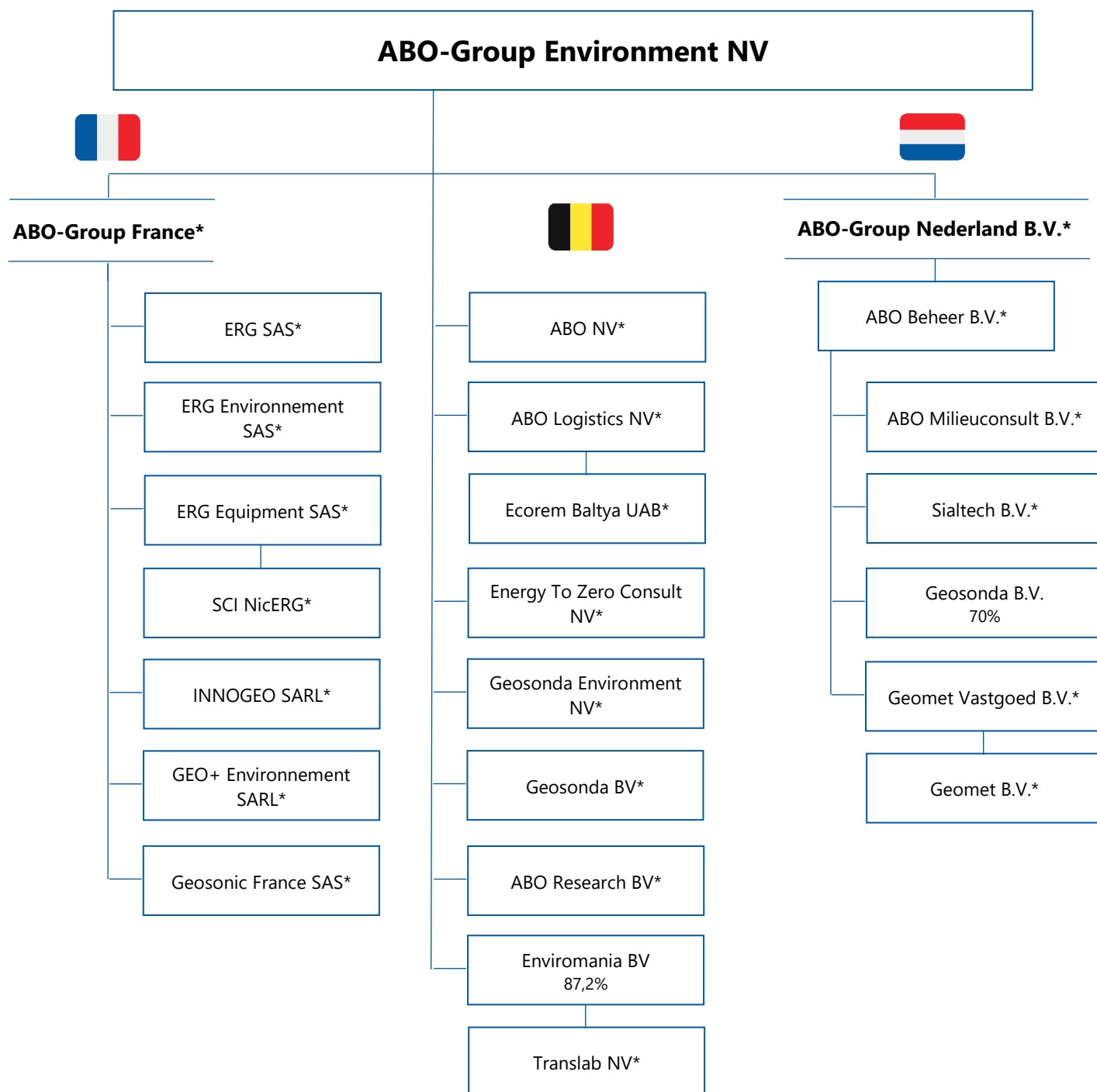
Geconsolideerde resultaten rekening	42
Geconsolideerd totaal resultaat	43
Geconsolideerde balans	44
Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen	46
Geconsolideerde kasstroomtabel	47
Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten	49
1. Bedrijfsinformatie	49
2. Presentatiebasis	49
2.1. Voornaamste boekhoudprincipes	51
2.2. Nieuwe en gewijzigde standaarden welke nog niet van toepassing zijn	63
2.3. Boekhoudkundige beoordelingen, ramingen en veronderstellingen	63
2.4. Bedrijfscombinaties	66
2.5. Goodwill	69
2.6. Immateriële vaste activa	71
2.7. Materiële vaste activa	72
2.8. Handelsvorderingen, contract activa- en overige kortlopende activa	75
2.9. Geldmiddelen en kasequivalenten	76
2.10. Eigen vermogen	77
2.11. Financiële schulden	80
2.12. Voorzieningen	81
2.13. Overige schulden	86
2.14. Reële waarde	87
2.15. Segmentinformatie	90
2.16. Omzet	92
2.17. verige bedrijfsopbrengsten	93
2.18. Overige bedrijfskosten	94
2.19. Diensten en diverse goederen	94
2.20. Personeelsbeloningen	95
2.21. Financiële kosten	95
2.22. Financiële opbrengsten	95
2.23. Belastingen	96

2.24. Winst per aandeel	98
2.25. Verbintenissen	98
2.26. Risico's	99
2.27. Relaties met verbonden partijen	101
2.28. Vergoeding van de commissaris	102
2.29. Gebeurtenis na balansdatum	102
2.30. Overzicht van de geconsolideerde entiteiten	103
3. Enkelvoudige jaarrekening van ABO-Group Environment	104
Verklaring van de commissaris over de geconsolideerde jaarrekening	106

Verslag van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2022

Groepsstructuur per 31 december 2022

*100% eigendom

Geachte aandeelhouders,

In overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen, brengen wij u hierbij verslag uit over het beleid dat werd gevoerd tijdens het afgelopen boekjaar en leggen wij u de statutaire en geconsolideerde jaarrekening van het op 31 december 2022 afgesloten boekjaar ter goedkeuring voor.

De jaarverslagen over de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening werden in overeenstemming met artikel 3:32 §1, laatste lid, Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (hierna afgekort als "WVV") samengevoegd.

In dit verslag wordt met "ABO-Group Environment NV" de niet geconsolideerde Vennootschap bedoeld. Indien verwezen wordt naar "ABO", de "Groep" of de "Vennootschap", wordt verwezen naar de geconsolideerde vennootschappengroep.

De consolidatiekring zag er op 31 december 2022 als volgt uit:

- De moedermaatschappij: ABO-Group Environment NV;
- De Belgische dochtervennootschappen: ABO NV, ABO Logistics NV, ABO Research BV, Asper BV, Energy to zero Consult NV, Enviromania BV, Geosonda BV, Geosonda Environment NV, en Translab NV;
- De Nederlandse dochtervennootschappen: ABO-Group Nederland BV, ABO Beheer BV, ABO Milieuconsult BV, Geomet Vastgoed BV, Geomet BV, Geosonda BV en Sialtech BV;
- De Franse dochtervennootschappen: ERG Holding SA, ERG SAS, ERG Environnement SAS, ERG Equipement SAS, Geo+ Environnement SARL, Geosonic France SAS, Innogeo SARL en SCI NicERG.

1. Commentaar bij de **Geconsolideerde Jaarrekening** ten einde een getrouw overzicht van de ontwikkeling van de resultaten en van de positie van de Groep te geven

Geconsolideerde resultatenrekening

Toename van 9,8% in de bedrijfsopbrengsten

In 2022 zijn de totale bedrijfsopbrengsten van ABO-Group gestegen naar 70,9 miljoen euro, een toename van 9,8% ten opzichte van 2021. De bijdrage van de overnames van de in 2022 overgenomen handelsfondsen van Geo-Supporting en Colsen, en het niet eerder geconsolideerde deel van het in 2021 overgenomen Asper en Geosonic, vertegenwoordigen 2,7% omzetgroei, waarmee de organische groei van de bestaande activiteiten nu uitkomt op 7,1%.

Over het ganse boekjaar ziet ABO-Group haar opbrengsten in het segment **Geotechniek** groeien met 12,2% tot 40,1 miljoen euro (35,8 miljoen euro in FY2021), mede dankzij bovenvermelde acquisities van Geo-Supporting en de extra bijdrage van Geosonic. Zonder deze bijdrage zou de omzet groeien met 8,4%. De activiteiten in de **Milieutak** stijgen met 6,8%, waarvan 5,4% organisch, naar 30,8 miljoen euro (ten opzichte van 28,8 miljoen euro in 2021). Het aandeel van de geotechnische activiteiten neemt verder toe van 55,4% naar 56,6%.

Over het ganse jaar 2022 realiseren de **Franse activiteiten** een totale omzet van €36,8 miljoen, een stijging van 8,4% waarvan 6,9% organisch. Na een sterke stijging in de eerste jaarhelft, mede dankzij de integratie van Geosonic en GEO+ Environnement, ondervonden verschillende Franse entiteiten hinder van het tekort aan arbeidskrachten, waardoor de omzetgroei geremd werd.

In de tweede jaarhelft gingen de geotechnische activiteiten en milieudivisies in **België** verder op hun elan waarmee ze 2022 hadden ingezet – dankzij grote infrastructuurprojecten rond Antwerpen en Brussel en grote raamcontracten in het kader van de PFAS-problematiek tekenen de Belgische entiteiten voor een organische omzetgroei van 11,6%. Samen met de 2,1% groei via de bijdrage van de asbestspecialist Asper, die in juli 2021 de Groep vervoegde, resulteert dit in een totale groei van 13,7% voor de Belgische activiteiten naar een totale omzet van 21,8 miljoen euro in 2022 (versus 19,1 miljoen euro in 2021).

In **Nederland** bleef het milieukundig veldwerk stabiel. Bovendien ondervonden de adviespoot en het geotechnisch onderzoek in de tweede jaarhelft de impact van de stikstofregulering evenals de eerste vertraging in de markt. Organisch kennen de Nederlandse activiteiten daardoor een beperkte groei van 0,3%. Gesteund door de acquisities van Colsen en Geo-Supporting, stijgt de omzet over 2022 met 7,5% naar 12,4 miljoen euro.

EBITDA ondanks aanhoudende kostendruk naar 9,9 miljoen euro, marge van 13,9%

De EBITDA voor 2022 komt uit op 9,9 miljoen euro, ten opzichte van 8,1 miljoen euro een jaar eerder. De integraties van de acquisities uit 2021 en begin 2022 zijn grotendeels verwerkt, waardoor deze een positieve bijdrage leveren aan de rendabiliteit van de Groep. Door de aanhoudende inflatoire druk van onderaanneming-, brandstof- en personeelskosten kwam de marge echter onder druk te staan in de tweede jaarhelft. Bovendien noopte de krapte op de arbeidsmarkt verschillende entiteiten in de Groep ertoe het aandeel onderaanneming op te voeren. Dankzij een sterke kostenfocus slaagde de Groep erin om de EBITDA-marge te laten landen op 13,9% voor het ganse jaar 2022, significant beter dan de 12,6% uit 2021.

De afschrijvingen en provisies nemen toe van 5,0 naar 6,4 miljoen euro. ABO-Group blijft investeren in de vernieuwing en uitbreiding van haar machinepark om adequaat aan de noden van haar klanten te kunnen beantwoorden. Daarnaast werd er ook een specifieke voorziening opgenomen ten belope van 0,5 miljoen euro met betrekking tot de uitspraak in een juridisch geschil gerelateerd aan de ondertussen verkochte internationale activiteiten van ABO Logistics.

In navolging van de renteklim in de tweede jaarhelft stijgt het financiële resultaat met 30% tot -0,7 miljoen euro. Ondanks de voormelde inflatiedruk en toegenomen financiële kosten, zorgt de toename van de marges voor een stijging van de nettowinst in 2022, van 2,1 miljoen euro naar 2,2 miljoen euro (0,21 euro per aandeel).

Geconsolideerde balans

Het balanstotaal groeit verder van 66,2 naar 70,8 miljoen euro. Aan actiefzijde reflecteert dit de acquisities en investeringen in machines, evenals voornoemde groei in het werkkapitaal, terwijl op het passief de korte en lange-termijnschulden toenemen. Het totaal eigen vermogen bedraagt 21,7 miljoen euro ten opzicht van 20,5 miljoen een jaar eerder. De impact van de aankoop van het minderheidsbelang in Geosonda en de boekhoudkundige verwerking van de gerelateerde contractuele afspraken (met name put- en call-opties), die op dat moment werden aangegaan met betrekking tot het resterende belang, wordt op jaareinde grotendeels gecompenseerd door de verlaging van de toekomstige waarde van de pensioenverplichtingen in gevolge de recente renteklim. De eigen vermogensratio eindigt zo op 30,8% (versus 30,9% eind vorig jaar).

Geconsolideerde kasstroomtabel

in k€	2022	2021
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	7 062	6 772
Operationele kasstroom	9 341	7 537
Aanpassingen van het werkkapitaal	-2 279	-765
Netto kasstroom (gebruikt in) uit investeringsactiviteiten	-4 114	-4 571
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2 373	-1 050
Netto toename van de geldmiddelen en kasequivalenten	575	1 151
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	16 172	15 021
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het jaar	16 747	16 172

De netto kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt 7,1 miljoen euro (versus 6,8 miljoen euro in 2021). De Groep slaagde erin om de toename van de werkkapitaalbehoefte uit de eerste jaarhelft significant terug te dringen dankzij de opstart van de facturatie voor een aantal grote projecten en de traditionele jaarlijkse afrekeningen op jaareinde. Over gans 2022 nemen de handelsvorderingen en overige kortlopende activa met 3,2 miljoen euro toe, gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de handelsschulden en overige kortlopende schulden ten belope van 0,9 miljoen euro.

Gezien de recente acquisities en de inkoop van een deel van het uitstaande minderheidsbelang bij Geosonda Nederland, alsook de investeringen in werkkapitaal en vaste activa, stijgt de netto financiële schuld van 9,7 miljoen euro eind 2021 naar 10,6 miljoen euro. Zo bedraagt de schuldgraad 1,1x ten opzichte van de EBITDA (1,2x eind 2021) waardoor de Groep haar sterke financiële positie opnieuw bevestigt.

Vooruitzichten

Behoud van de groepsambities ondanks uitdagende geopolitieke en economische situatie

Ook in 2023 verwacht ABO-Group te kunnen inspelen op de toenemende bewustwording en regelgeving rond climate change, leefmilieu, gezondheid en well-being die drijvende krachten zijn voor de groei en diversificatie van haar activiteiten. Zoals in het kader van de PFAS-problematiek, wil ABO-Group hierin een voortrekkersrol nemen. De onstabiele geopolitieke situatie en haar invloed op de volatiele markten zal echter ook in 2023 de algemene economische situatie voor ABO-Group beïnvloeden. Zoals in 2022, zal ABO-Group trachten deze impact op te vangen door in te zetten op een correcte commerciële prijsstrategie en interne efficiëntie.

Op middellange termijn, bevestigen het bestuur en de operationele directies het vertrouwen in haar plan om uiterlijk eind 2025 de omzetkaap van 100 miljoen euro te behalen. ABO-Group verwacht dat haar beproefde concept om sterke organische groei te combineren met gerichte acquisities haar in staat zal stellen het nagestreefde technisch marktleiderschap in haar activiteiten waar te maken. De recent aangekondigde overnames van DynaOpt en SEGED zullen hiertoe bijdragen, en zoals steeds, is de Groep in gesprek met verschillende targets om de uitvoering van haar plan te ondersteunen.

2. Commentaar bij de **Statutaire Jaarrekening** van ABO-Group Environment NV teneinde een getrouw overzicht van de ontwikkeling van de resultaten en van de positie van ABO-Group Environment NV te geven

ABO-Group Environment NV heeft tijdens het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 een omzet van m€ 2,5 gerealiseerd (m€ 2,2 in 2021, +12,7%). De groei is toe te schrijven aan een verdere uitbreiding van de overkoepelende diensten (IT, HR, finance, M&A, marketing & communicatie, QHSE, ...) aan de andere vennootschappen in de Groep, evenals de investeringen in nieuwe machines en materiaal die vervolgens verhuurd worden aan de operationele entiteiten.

Ondanks de inflatoire druk op de bedrijfskosten en de stijging van de afschrijvingen in gevolge de investeringen, stijgt de bedrijfswinst zo met 46% naar k€ 224 (versus k€ 153 in 2021). Door een afwaardering van intra-groep vorderingen ten belope van k€ 749 daalt de winst van het boekjaar echter van k€ 637 in 2021 naar k€ 69 in 2022. Gecombineerd met het verlies van m€ 141,0 dat werd overgedragen uit het vorig boekjaar eindigt het te bestemmen resultaat bijgevolg op m€ 140,9 verlies.

Het statutair eigen vermogen bedraagt per eind 2022 m€ 32,2 mio euro op een balanstotaal van m€ 42,5. De verkorte niet-geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening is opgenomen in Toelichting 3 (cfr. pagina 104).

3. ABO-Group's visie – Het maximaliseren van impact

ABO-Group neemt haar rol als positieve kracht in de samenleving ten harte en zet haar jarenlange ervaring en expertise in om de belangen van haar klanten, partners en de maatschappij optimaal te vertegenwoordigen. Doorheen het afgelopen jaar zette de Groep zich in voor allerlei projecten, met een focus op duurzaamheid en met een ambitie voor het streven naar een betere en gezondere leefomgeving.

Een gezondere leefomgeving

Uitdaging

De verschillende industriële evoluties hebben over de jaren heen gezorgd voor een wereldwijde economische groei, maar hebben ook heel wat uitdagingen met zich mee gebracht, waarvan de meest actuele: bodemverontreiniging. Hoewel er reeds heel wat inspanningen geleverd worden om dergelijke problemen aan te pakken en te voorkomen, blijven nieuwe uitdagingen zich de kop op steken. Veel van de vervuilde oude industriesites zijn reeds langer gekend, maar de sanering ervan blijkt vaak lastig, gezien vaak de geschikte technieken nog niet bestaan. Daarnaast is er ook nog steeds heel wat onduidelijkheid over de gevolgen van bodemverontreiniging op lange termijn.

Impact ABO-Group

België

Vanuit Europa werd een specifiek programma gelanceerd, LIFE genaamd, gericht op het financieren van projecten die een positieve impact hebben op het milieu en klimaat. Samen met 7 Europese partners zet ABO nv zich daarbij in voor het sub-programma "LIFE Capture", met als doel de kenmerken en het gedrag van PFAS-verontreiniging te onderzoeken, in kaart te brengen en duurzame oplossingen te formuleren.

PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen), is een verzamelnaam voor meer dan 6 000 chemische stoffen, die van nature niet voorkomen in het milieu. Ze zijn bestand tegen hoge temperaturen en zijn water-, vuil- en vetafstotend, wat ertoe geleid heeft dat zij in veel industriële toepassingen en consumentenproducten gebruikt werden, zoals brandblusschuim, schoonmaakmiddelen en smeermiddelen of producten als antikleefpannen, cosmetica en textiel. Doorheen het vijfjaar lange project worden, onder leiding van ABO nv, op vervuilde pilotsites doorheen Europa onderzoeken uitgevoerd. Tijdens de onderzoeken worden innovatieve saneringstechnieken aangewend, om op die manier de meest duurzame techniek voor de sanering van dergelijke sites te ontwikkelen.

Frankrijk

Naast de actuele PFAS-stoffen, zijn er nog heel wat vervuilende stoffen die onze leefwereld infiltreren. De bodemafdeling van ABO-ERG voerde vorig jaar bodem- en grondwateronderzoek uit op een oude fabriekssite in Marseille en leverde het ontwerp af voor het uitvoeren van de saneringswerken op de site. Omwille van een lekkende tank, had de site te lijden onder heel wat bodem- en grondwaterverontreiniging. De stof die gedurende die periode gelekt werd, bevatte de chemische stof Chroom 6, een corrosie-werende stof die toegevoegd wordt aan grondverven die gebruikt worden voor vliegtuigen, bruggen en industriële toepassingen. Door specifieke injecties met een reactieve oplossing werd het aanwezige Chroom 6 gereduceerd worden tot Chroom 3, die geen schadelijke eigenschappen vertoont voor de natuur. De resultaten van de sanering zijn duidelijk zichtbaar en de verontreiniging daalde in een deel van de site met 95%.

Nederland

In Utrecht ging in april 2022 de grootschalige sanering van de Gietijzerstraat van start. De site werd vervuild door zware metalen (koper, lood en zink) en tijdens de sanering werd ook asbest aangetroffen.

In 2019 voerde ABO-Milieuconsult het verkennend bodemonderzoek uit, waarbij stalen van de grond en het grondwater genomen werden, om zo de volgende stappen van de sanering te bepalen. Na het verkennend onderzoek werd een meer gedetailleerd bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd, waarna het saneringsplan volledig kon opgesteld worden en dan ook uitgevoerd worden. De sanering is nog steeds gaande en zal naar schatting nog duren tot Q4 2023.

Uitdaging

Europa wil tegen 2050 klimaatneutraal zijn en wil daarbij het gebruik van fossiele brandstoffen exponentieel verminderen. Daaruit volgen verschillende beleidsinitiatieven en regelgevingen die enerzijds gericht zijn op het bevorderen van duurzame ontwikkeling aan de hand van hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie, slimme energienetwerken,... en die anderzijds gericht zijn op het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen door het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen en zo doende ook de opwarming van de aarde tegen te gaan.

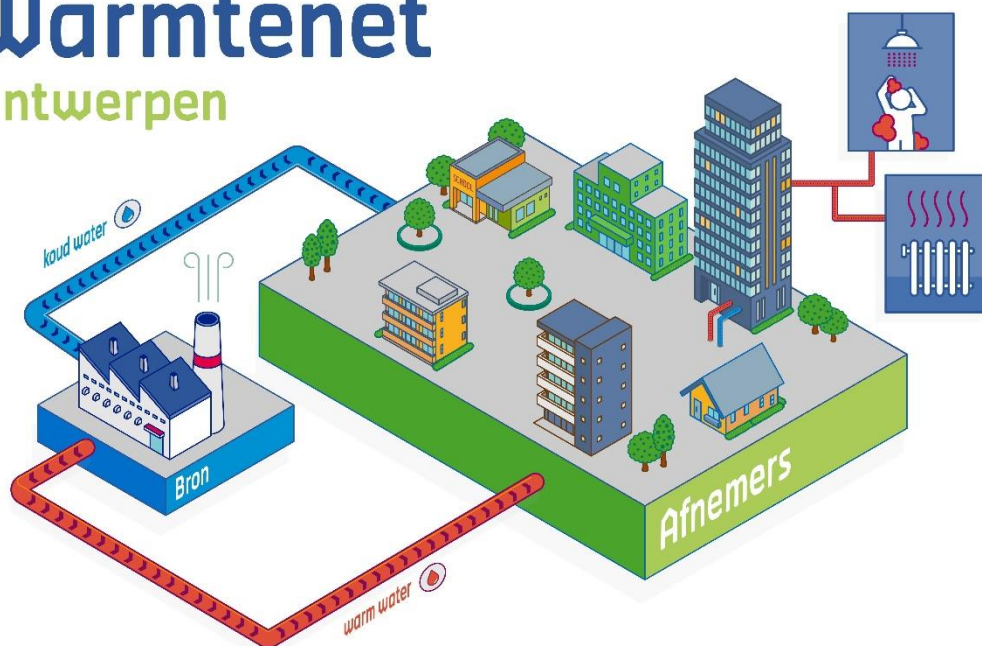
Impact ABO-Group

België

Antwerpen wil in 2050 klimaatneutraal en klimaatrobuust zijn. Om dit te bereiken werkte de stad een aantal doelstellingen uit. Zo wil de stad een warmtenet aanleggen, om de restwarmte die gecreëerd wordt in de industriezones zo veel als mogelijk te hergebruiken. De stad stelde hiervoor een stappenplan op: de Roadmap 2030 die voorziet in de uitrol van warmtenetten in negen pilotzones. Voor de uitrol van de warmtenetten is bodemonderzoek nodig. Geosonda voerde hiervoor sonderingen uit tot een diepte van 40 meter. Daarnaast voerden de experts ook boringen uit met monsternamen en plaatsten zij peilbuizen. Een deel van de warmtenetten is reeds aangelegd en effectief in werking. Het warmtenet moet ervoor zorgen dat tegen 2050 50% van de Antwerpse gebouwen - 200.000 gezinnen - kunnen genieten van deze duurzame verwarmingsmethode.

Daarnaast levert de stad ook inspanningen om de CO₂-uitstoot van haar industrie in de Antwerpse haven met 50% te verminderen tegen 2030. Dit mede door de bouw van een gemeenschappelijke CO₂-infrastructuur. Sinds november 2021 voert Geosonda tal van geotechnische grondonderzoeken uit, van boringen tot peilbuizen gepaard met de bijhorende analyses.

Warmtenet Antwerpen

KERNUitdaging
vermindering uitstoot
fossiele brandstoffen

Vermindering uitstoot
stikstof

Jaarlijkse besparing van
71 kiloton CO₂

Gebruik van
lokale energie

Nederland

Reeds sinds de jaren 90 worden in de open ruimte van de provincie Flevoland windmolens geplaatst. Een groot deel van de windmolens die toen geplaatst werden zijn ondertussen verouderd en voldoen niet meer aan de standaarden van vandaag. De provincie Flevoland stelde een Regioplan Windenergie op, waarin prioriteit gegeven wordt aan het vervangen van de verouderde windmolens. Er worden maar liefst 600 oude molens, met een gezamenlijk

vermogen van iets meer dan 600 megawatt, verwijderd. In de plaats komen nieuwe molens, die ondanks afname qua aantal, meer dan het dubbele aan windenergie kunnen opwekken, wat zo'n 1 390 megawatt betreft. Goed voor een kwart van alle windenergie op land in Nederland. Om niet alleen de bouw van de nieuwe windmolens mogelijk te maken, maar ook de bouw van kraanopstelplaatsen, toevoerwegen, bruggen, gestuurde boringen en de aanleg van kabel en leidingen mogelijk te maken, voerde Geosonda allerlei sonderingen en grondboringen uit. Flevoland wil tegen 2030 de werken afgerond hebben.

Frankrijk

Overheden en bedrijven stimuleren actief de adoptie van elektrische voertuigen als middel om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen en zodoende ook de CO₂-uitstoot naar beneden te halen. Naarmate de technologie zich verder ontwikkelt, wordt verwacht dat de elektrische voertuigen een steeds belangrijkere rol zullen spelen in de transitie naar een duurzamere en schonere mobiliteit.

Elektrische voertuigen worden aangedreven door lithium-ionbatterijen. Lithium is een zilverwit alkalimetaal dat voornamelijk gewonnen wordt uit gesteenten en zoutmeren. Voor de toevoer van Lithium is Europa tot op heden grotendeels afhankelijk van landen zoals China, de Verenigde Staten, en Australië. Frankrijk beschikt echter ook over enkele mijnen waar Lithium aanwezig zou kunnen zijn. Van 2015 tot eind 2022 werden in het departement Allier verschillende boorcampagnes uitgevoerd, waarbij Geosonic gedurende 14 maanden kernboringen uitvoerde tot 250 en 500 meter diepte, goed voor een totale lengte van 12.000 meter aan boringen, waarbij vastgesteld werd dat er effectief significante voorraden Lithium aanwezig zijn in de bodem. Naar schatting zou de te winnen lithiumvoorraad voldoende zijn om 700.000 batterijen per jaar te produceren en dit gedurende 25 jaar.

Uitdaging

De wereld verandert vandaag sneller dan ooit tevoren. ABO-Group volgt de nieuwste ontwikkelingen binnen de markten en sectoren waarin zij actief is op de voet op, om zo relevant te blijven voor haar klanten, partners en haar andere stakeholders in de maatschappij. Technologische ontwikkelingen volgen elkaar snel op en dwingen ons ertoe te blijven innoveren. De Groep draagt dit niet alleen intern uit, maar ook extern, in haar keuze van projecten partnerschappen.

Impact ABO-Group

België

Op de nucleaire site van SCK in Mol staat de multifunctionele onderzoeksreactor MYRRHA, die verschillende onderzoeksmogelijkheden biedt op het vlak van geneeskunde, toegepaste fysica, de behandeling van kernafval. Omdat de reactorkern van MYRRHA niet genoeg splijtstof heeft om zelf de kettingreactie te onderhouden, heeft de reactor een deeltjesversneller nodig. Het project Minerva vormt het startpunt van deze deeltjesversneller en zal van MYRRHA 's wereld eerste onderzoeksreactor maken die aangedreven wordt door een deeltjesversneller.

Voor de bouw van de deeltjesversneller voerde Geosonda een combinatie van geotechnische en geofysische onderzoeken uit, waarbij ze de veelzijdigheid van haar product-en dienstenaanbod sterk kon uitspelen - dankzij elektrische sonderingen, pressiometerproeven en roto-sonische boringen konden de grondmechanische bodemeigenschappen op de site volledig in kaart gebracht worden. Alle bekomen bodemstalen werden bovendien geanalyseerd in het laboratorium van zusterbedrijf Translab, wat de kracht van ABO-Group verder in de verf zette.

Frankrijk

In Glomet, Bretagne, ontgint IRMG (Imerys Refractory Minerals Glomet) een soort leisteen die meer dan 450 miljoen jaar oud is. Het gesteente bevat verschillende mineralen, waaronder andalusiet, die vervolgens via verschillende fabrieksprocessen ontgonnen kunnen worden. Het mineraal andalusiet wordt op zijn beurt gebruikt in tal van vuurvaste industriële toepassingen, waaronder staal, cement, gietijzer en glas.

In het kader van een openbedrijvendag op de site, werkte ABO-GEO+ Environnement een digitale tool uit, wat het voor de bezoekers mogelijk maakte de gehele site virtueel te bezoeken. Om deze digitale tool uit te werken, ging ABO-GEO+ ter plaatste om beelden en video's te verzamelen van de volledige site, voornamelijk aan de hand van dronebeelden. Al de beelden werden vervolgens op kantoor afgewerkt vooraleer ze in de digitale applicatie werden samengebracht. De tool bevat zowel stilstaande beelden als video's en kan ook geraadpleegd worden via een VR-headset, wat bezoekers precies het gevoel geeft effectief op de site te staan.

GEOSONDA

BORINGEN, SONDERINGEN & BODEMONDERZOEK
FORAGES, ESSAIS & ETUDE DE SOL

environment geotechnics archaeology
Brussel/Bruxelles • Gent/Gand • Antwerpen/Anvers • Hasselt • Namèche
+32 (0)2 479 32 41 • +32 (0)9 242 99 00
www.geosonda.be

4. ABO-Group's visie – ESG Strategie

THE GLOBAL GOALS

hieruit konden afleiden, hun relatieve belang voor de verschillende stakeholders en de impact op / van onze Groep. Op basis van deze matrix, hebben we vervolgens drie focusdomeinen geïdentificeerd waar ABO-Group de grootste impact heeft of zelf de grootste invloed van ondervindt, met telkens de belangrijkste factoren die gerelateerd zijn aan deze domeinen. Tenslotte brachten we in kaart hoe deze focusdomeinen gelinkt konden worden aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen ("SDG" – Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties.

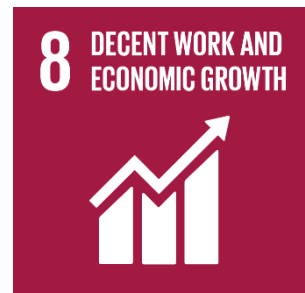
Hoewel ABO-Group momenteel de drempelwaarden voor de Non-Financial Reporting verplichtingen nog niet overschrijdt, is de Groep zich bewust van haar impact op het vlak van milieu, samenleving en bestuur ("ESG" – Environmental, Social en Governance) en de verantwoordelijkheid die ze daarin draagt naar haar verschillende stakeholders toe. Binnen dit kader heeft de Groep nu de krijtlijnen uitgewerkt van haar ESG-strategie.

Op basis van een diepgaande analyse van onze activiteiten en via interviews met medewerkers, management, klanten, leveranciers en beleidsmakers bepaalden we onze dubbele materialiteitsmatrix – een overzicht van de duurzaamheidsprioriteiten die we

Remediering & Innovatie – In de opdrachten die uitgevoerd worden voor haar klanten, draagt ABO-Group dagelijks bij aan het stopzetten en omkeren van milieuschade, en zorgen we voor een veilige leef- en werkomgeving voor de mensen. Naar de toekomst toe zullen we trachten de positieve impact van de kernactiviteiten van ABO-Group verder te maximaliseren. Belangrijke tools hiervoor zijn technologie en innovatie, om de gebruikte oplossingen verder te verbeteren, en nieuwe methodes te identificeren om een antwoord te bieden op de milieuproblemen van vandaag en morgen.

Mens & Cultuur – In alles wat we doen, stelt ABO-Group het welzijn van haar werknemers voorop, en proberen we een mensgerichte, veilige en inclusieve werkomgeving te creëren waarin we hun persoonlijke en professionele ontwikkeling stimuleren. Een omgeving die zich engageert voor diversiteit, gelijke kansen en inclusie, en die toelaat de aanwezige talenten verder te ontwikkelen en nieuwe talenten aan te trekken, ongeacht hun afkomst, leeftijd en gender, geloof of cultuur.

Klimaatbestendigheid – ABO-Group wil bijdragen aan de versterking van de weerbaarheid van het klimaat door het verminderen van onze CO₂-uitstoot, het in stand houden van onze hulpbronnen door zo efficiënt mogelijk te werken, en het aanpassen van onze activiteiten aan de belangrijkste de gevolgen van de klimaatverandering (op lange termijn).

Tenslotte zijn **bedrijfsethiek** en **databeveiliging** twee fundamentele materiële onderwerpen die als gemeenschappelijke basis dienen om onze ambities op de drie bovenstaande focusdomeinen te kunnen verwezenlijken.

ABO-Group heeft nu het proces opgestart om deze strategie en de verschillende focusdomeinen te vertalen in concrete principes, acties en bijhorende KPIs die aan de verwachtingen van onze stakeholders voldoen en waarover in de volgende jaarverslagen gerapporteerd zal worden.

5. Beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de Groep geconfronteerd wordt

De risico's en onzekerheden die naar het oordeel van de Vennootschap wezenlijk zijn, worden hierna beschreven. De volgorde waarin deze risico's en onzekerheden worden gepresenteerd, geeft op geen enkele manier de veronderstelde volgorde van belangrijkheid ervan weer.

In wat volgt worden de risico's beschreven op geconsolideerd niveau. Wanneer in deze risicobeschrijving wordt gesproken van risico's voor de Vennootschap, wordt daarmee gewezen op risico's voor het geheel of een deel van de Vennootschap en haar dochtervennootschappen, ook de Groep genoemd, zoals deze naar best vermogen beheerst worden op een continue basis.

Risico's verbonden aan de activiteiten van de Vennootschap

Risico's verbonden aan de regelgeving

De Vennootschap is actief op de markt van bodem-, energie-, asbest-, afval-, milieu-/water- en geotechnisch gerelateerde dienstverlening en bevindt zich in een sterk gereguleerde omgeving. De activiteiten van de Vennootschap en de projecten van de klanten waaraan de Vennootschap werkt, moeten voldoen aan verschillende wettelijke, reglementaire en milieubepalingen. De Vennootschap moet ook steeds over de vereiste vergunningen en erkenningen kunnen blijven beschikken bij de uitoefening van haar activiteiten. De Vennootschap kan niet waarborgen dat er in de toekomst geen plotse of aanzienlijke wijzigingen komen in de bestaande wetten of voorschriften, dan wel aangaande het behoud van de reeds toegekende en nog gewenste erkenningen in de sector. Deze wijzigingen en de kosten om zich hieraan aan te passen, zouden een aanzienlijke impact kunnen hebben op de activiteiten, financiële positie of resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan het verminderen of wegvallen van overheidssteun

Heel wat projecten waarop de Vennootschap werkzaam is, worden mee gefinancierd door overheidstoelagen, subsidies, investeringstoelagen, enz. aan klanten. Het wegvallen of verlagen van de overheidssteun voor dergelijke projecten kan klanten ertoe aanzetten de projecten uit te stellen of niet uit te voeren en kan wezenlijke negatieve effecten hebben op de activiteiten, financiële positie of resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan de afhankelijkheid van klanten uit de publieke sector

De Vennootschap is afhankelijk van het beleid van haar klanten uit de publieke en semipublieke sector, die op jaarbasis ongeveer 50% van de omzet vertegenwoordigen. Het niveau van openbare uitgaven kan verkleinen als gevolg van bezuinigingsmaatregelen. Een terugval in uitgaven door klanten uit de publieke sector zou een wezenlijke impact kunnen hebben op de activiteiten, financiële positie of resultaten van de Vennootschap.

Wijziging van het beleid van de overheid met als gevolg de herleiding van subsidies naar de klanten uit de publieke en semipublieke sector, kan leiden tot stopzetting van projecten. Klanten uit de publieke sector in elk van de landen waar de Vennootschap actief is, kunnen in de toekomst beslissen om bepaalde van hun programma's en hun beleid te wijzigen of hun aanbestedingsmethoden wijzigen, met mogelijks een wezenlijke impact op de activiteiten, financiële positie of resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan de projectportefeuille

De groei en verdere opwaardering van de Vennootschap hangt af van de huidige portefeuille van gerealiseerde en operationele projecten en de winstgevendheid van toekomstige projecten. Iedere vertraging, onvoorziene moeilijkheid bij de verwezenlijking van de projectportefeuille of vroegtijdige beëindiging dan wel annulering van lange termijn projecten, kan resulteren in bijkomende kosten of prijsreducties en kan een negatief effect hebben op de rendabiliteit van het betrokken project. 40 à 50% van de omzet wordt gerealiseerd op een ad hoc basis. De Vennootschap dient met andere woorden continu te investeren in het werven van nieuwe opdrachten en projecten. In functie van het behouden van een optimale bezetting, kan niet gegarandeerd worden dat dit ook aan rendabele prijzen kan gebeuren. Projecten zijn blootgesteld aan het risico van vertraging, wijziging of zelfs annulering, waardoor de Vennootschap minder omzet en winst kan realiseren dan aanvankelijk voorzien.

Risico's verbonden aan overnames of investeringen

Het is waarschijnlijk dat de Vennootschap externe groei, mogelijk ook in andere landen dan België, Nederland en Frankrijk, zal nastreven via overnames, joint ventures of investeringen. Dergelijke transacties gaan gepaard met specifieke risico's.

Voor de Vennootschap investeert in een onderneming, maakt ze een inschatting van de waarde of potentiële waarde van zulke onderneming en het potentiële rendement op de investering. Bij het maken van deze inschatting en het voeren van een due diligence onderzoek vertrouwt de Vennootschap op de beschikbare informatie en, in sommige gevallen, het door een derde verrichte onderzoek. Er is echter geen zekerheid dat het door de Vennootschap of door een derde uitgevoerde due diligence onderzoek met betrekking tot deelnemingen in ondernemingen die de Vennootschap de laatste jaren heeft verworven, voldoende waren of dat alle risico's (en de impact daarvan) gerelateerd aan zulke ondernemingen werden geïdentificeerd. Zo de overname of investering plaatsvindt in andere landen, dient ook met de daar heersende regelgeving rekening te worden gehouden.

De overnameprijs kan aanzienlijk hoger liggen dan de geïdentificeerde netto-activa van de overgenomen vennootschap ("goodwill"). Jaarlijks wordt de erkende goodwill geëvalueerd in functie van de resultaatsontwikkeling en voorziene kasstroomgeneratie. Deze test kan mogelijks leiden tot het geheel of gedeeltelijk moeten opnemen van een bijzondere waardevermindering op goodwill en aldus een negatieve impact hebben op de financiële situatie en resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan desinvesteringen

Gedurende de laatste jaren heeft de Vennootschap verscheidene dochtervennootschappen en bedrijfstakken gedesinvesteerd omwille van een gebrek aan rendabiliteit. De verkoopovereenkomsten kunnen verklaringen en waarborgen bevatten die aanleiding kunnen geven tot onvoorziene aansprakelijkheden en toekomstige desinvesteringen realiseren misschien niet de verwachte voordelen. De Vennootschap kan ook aangesproken worden op gemeenrechtelijke gronden. Deze aansprakelijkheden kunnen een negatieve impact hebben op de activiteiten, financiële situatie of resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan aansprakelijkheden

Hoewel de Vennootschap een ruim scala aan verzekeringspolissen heeft gesloten, kan niet gewaarborgd worden dat deze verzekeringspolissen alle mogelijke verliezen of schade, uit het optreden van de risico's verbonden aan haar activiteiten als adviesverlener alsmede in het kader van de uitvoering van veldwerkactiviteiten, m.i.v. het gebruik daarbij van gespecialiseerde machinerie, dekken. Hieruit voortvloeiende claims kunnen een wezenlijke impact hebben op de activiteiten, financiële positie en/of resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan lopende gerechtelijke procedures

De Groep heeft een aantal geschillen, eigen aan haar activiteiten, waarvoor geen of slechts een beperkte voorziening is aangelegd, gezien de Raad van Bestuur van oordeel is dat het niet waarschijnlijk is dat dit voor de Groep tot een negatieve financiële impact zal leiden, onder andere omdat gerekend wordt op tussenkomst van een verzekering. Mocht deze inschatting niet correct blijken te zijn, kan dit leiden tot een ongunstige invloed op de activiteiten, de financiële toestand en de resultaten van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan de Vennootschap

Risico's verbonden aan het personeel

De kosten om diensten te leveren, inclusief de mate waarin de Vennootschap haar personeelsbestand inzet, beïnvloedt haar winstgevendheid. De mate waarin de Vennootschap haar personeelsbestand, dat voor een belangrijk segment over een zeer gespecialiseerd (technisch) profiel moet beschikken, aanwerft en inzet wordt beïnvloed door een aantal factoren, waaronder:

- Het vermogen van de Vennootschap om werknemers aansluitend te transfereren van voltooide projecten naar nieuwe opdrachten;
- Het vermogen van de Vennootschap om de vraag naar haar diensten te voorspellen en daarbij een geschikte bezettingsgraad aan te houden;
- Het vermogen van de Vennootschap om personeelsverloop te beheren;
- Het vermogen van de Vennootschap om de vaardigheden van de werknemers aan te passen aan de noden van de markt.

De Vennootschap dient over het welzijn van haar werknemers te waken en ervoor te zorgen dat zij een gezonde work-life balance kunnen aanhouden, zoniet bestaat het risico dat de werknemers gedemotiveerd geraken, wat kan leiden tot een toename in personeelsverloop.

Verder dient de Vennootschap ook de nodige aandacht te besteden aan de health & safety maatregelen, en er zo voor zorgen dat het een veilige werkplek creëert waarin het risico op ongevallen tot een minimum beperkt wordt.

Risico's verbonden aan de IT-systemen

Het vermogen van de Vennootschap om diensten te leveren aan haar klanten hangt onder meer af van de efficiënte en ononderbroken werking van haar IT systemen en van de prestaties van haar IT-dienstverleners. In een verder digitaliserende wereld, duiken steeds vaker malafide praktijken op, zoals phishing, hacking, deepfake, etc. De Vennootschap is zich terdege bewust van deze risico's en tracht zich hier maximaal tegen te beschermen, doch kan geen garantie geven dat het steeds bestand zal zijn tegen de intellectuele "creativiteit" van hackers. Iedere fout, het verlies van gegevens of het uitvallen van het IT-systeem kan het beheer van de Vennootschap schaden, wat een wezenlijk ongunstige invloed zou kunnen hebben op de activiteiten, de financiële toestand en de resultaten van de Vennootschap.

Financiële risico's

Risico's verbonden aan debiteuren

Het in gebreke blijven om te voldoen aan betalingsverplichtingen of faillissementen van klanten en andere debiteuren kunnen de liquiditeit van de Vennootschap in gevaar brengen. Het kredietrisico met betrekking tot klanten wordt beperkt door de toepassing van strikte procedures. Om het risico van financiële verliezen in dit kader te beperken werkt de Vennootschap verder alleen met kredietwaardige tegenpartijen om een eventueel financieel verlies uit niet-betaling te beperken. Vooraleer een nieuwe klant wordt aanvaard, evalueert de Vennootschap de kredietwaardigheid van de klant aan de hand van externe informatie en tools. Het kredietrisico wordt continu opgevolgd en het management evalueert constant het klantenbestand op haar kredietwaardigheid. De Groep verleent krediet aan zijn klanten in het kader van de gewone bedrijfsactiviteit. Doorgaans eist de Groep geen onderpand of andere zakelijke zekerheden om de verschuldigde bedragen te dekken. Alle vorderingen zijn inbaar, behalve deze waarvoor een voorziening voor dubieuze debiteuren is aangelegd.

De gemiddelde kredietperiode voor verkochte diensten bedraagt 30-90 dagen. Intresten worden niet systematisch aangerekend op vervallen vorderingen. De Groep voert maandelijks een gedetailleerde analyse uit op al haar handelsvorderingen.

De netto boekwaarde van de financiële activa opgenomen in de jaarrekening geeft het maximale kredietrisico weer.

De ouderdomsbalans van de handelsvorderingen is als volgt:

in k€	Totaal	Niet vervallen	Vervallen			
			< 30 d	31-60 d	61-90 d	> 91 d
Op 31 dec. 2022	23 574	20 056	1 583	773	290	872
Op 31 dec. 2021	20 561	17 071	1 664	735	393	698

De waardeverminderingen op de handelsvorderingen van k€562 op 31 december 2022 (k€482 op 31 december 2021) betreffen hoofdzakelijk handelsvorderingen welke meer dan 91 dagen vervallen zijn en naar inschatting van het management niet meer inbaar.

Risico's verbonden aan de liquiditeit

De Vennootschap waakt over haar kasstroomvoorspellingen om te verzekeren dat ze over voldoende onmiddellijk beschikbare liquide middelen beschikt om de verwachte operationele kosten te dekken, met inbegrip van de naleving van haar financiële verplichtingen. De klanten van de Vennootschap vragen langere betaaltermijnen, wat de kaspositie van de Vennootschap beïnvloedt. Elk onvermogen om voldoende onmiddellijk beschikbare liquide middelen te behouden om de verwachte operationele kosten te dekken zou de Vennootschap ertoe kunnen verplichten om haar schuldenniveau te verhogen tegen hogere intresten en zou haar ondernemingsactiviteiten aanzienlijk kunnen verstoren, alsook haar reputatie en haar vermogen om bijkomend kapitaal of financiering op te halen. Dit zou een negatieve invloed kunnen hebben op de winst en de financiële situatie van de Vennootschap. De Groep beheert liquiditeitsrisico's door de regelmatige opvolging van voorspellingen en actuele kasstromen en door de maturiteitsprofielen van de financiële activa en passiva met elkaar te vergelijken.

Risico's verbonden aan financiële of bancaire tegenpartij

De Vennootschap kan geconfronteerd worden met de insolventie van een financiële of bancaire tegenpartij. Dit zou aanleiding kunnen geven tot de opzegging van bestaande kredietlijnen, zowel voor kredieten als voor afdekkingen (hedging), en bijgevolg tot een inkrimping van de financiële middelen van de Vennootschap. In overeenstemming met de marktpraktijken voorzien de kredietovereenkomsten doorgaans marktverstoring Clausules en Clausules i.v.m. een belangrijke verandering van de omstandigheden (zgn. "MAC" Clausules of material adverse change Clausules) die, in sommige extreme omstandigheden, bijkomende kosten voor de Vennootschap kunnen genereren en zelfs in nog extremere gevallen, kunnen leiden tot een stopzetting van het krediet.

Risico's verbonden aan de stijgende rentevoeten

Het interestrisico is het risico dat de reële waarde of de toekomstige kasstromen van een financieel instrument zal wijzigen door wijzigingen van de interestvoet. Het risico van de Vennootschap voor wijzigingen in interestvoet bevindt zich voornamelijk bij de leningen met een variabele interestvoet. De Vennootschap heeft voornamelijk leningen met een vaste interestvoet met uitzondering van de "straight loans". Deze laatste zijn voornamelijk korte termijn leningen ter financiering van het werkkapitaal. Een toename van de interestvoet met 1%, zou aanleiding geven tot een toename van de interestkost met k€111.

Risico's verbonden met de schuldgraad van de Vennootschap en haar financiële convenanten

De netto financiële schuldgraad (netto financiële schuld tegenover het eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders) van de Vennootschap bedraagt 49% eind 2022 (50% eind 2021).

Het is mogelijk dat de schuldgraad van de Vennootschap de volgende gevolgen heeft:

- Een groot deel van de operationele kasstroom dient te worden gebruikt om interest- en kapitaalaflossingen te betalen. Hierdoor heeft de Vennootschap minder liquide middelen beschikbaar om onder meer haar werkkapitaal te financieren, investeringen te doen, overnames, investeringen of partnerships aan te gaan.
- De Vennootschap heeft minder ruimte om mogelijks een dividend uit te keren aan haar Aandeelhouders;
- De Vennootschap is kwetsbaarder voor verslechterde economische of industriële omstandigheden; en
- De mogelijkheid voor de Vennootschap om financiering te verkrijgen in de toekomst wordt beperkt.
- De schuldgraad van de Vennootschap kan zorgen voor het moeten naleven van restrictieve financiële convenanten. Restrictieve convenanten beperken de financiële en operationele flexibiliteit van de Vennootschap wat een negatieve impact kan hebben op de financiële toestand van de Vennootschap.

Risico's verbonden met de beoordeling van belastingverplichtingen

De Vennootschap heeft voorzieningen aangelegd in haar jaarrekening ter dekking van haar belastingverplichtingen en hoewel de Vennootschap oordeelt dat de raming van deze verplichtingen waarop de voorzieningen zijn gebaseerd nauwkeurig is, zouden de voorziene belastingverplichtingen te hoog of te laag kunnen blijken. Het is mogelijk dat de belastingautoriteiten in de landen waarin de Vennootschap actief is een verschillende interpretatie hanteren dan de Vennootschap of dat in die

landen de belastingwetgeving en -reglementen op een inconsistente wijze worden gehandhaafd. Dit zou een negatieve invloed kunnen hebben op de winst en de financiële situatie van de Vennootschap.

Risico's verbonden aan de oorlog in Oekraïne

Daar de Vennootschap zelf niet actief is in de Oekraïne of Rusland, en geen Russische of Oekraïense klanten of leveranciers heeft, ondervindt ze geen directe impact van de oorlog. Indirecte effecten worden eveneens opgevolgd, waaronder de negatieve impact van de gestegen energieprijzen op de operationele kosten van de onderneming, zowel rechtstreeks als via de indexering van lonen en andere producten. Aangezien de Vennootschap niet altijd in staat is om deze kostenstijgingen volledig door te rekenen aan haar klanten, kan dit op termijn een negatieve invloed kunnen hebben op de winst en de financiële situatie van de Vennootschap.

6. Bestemming van het resultaat van ABO-Group Environment NV

De raad van Bestuur stelt voor het resultaat integraal over te dragen naar het volgend boekjaar.

7. Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden

ABO-Group heeft in het begin van 2023 twee Franse bedrijven overgenomen. Het betrof enerzijds het Franse bedrijf Dynaopt, een ontwikkelaar van innovatieve meetsystemen voor het monitoren in functie van bouwwerken en natuurelementen en is gelegen in Champigny-sur-Marne, ten oosten van Parijs. Anderzijds werd de Franse milieuspecialist SEGED overgenomen. SEGED is een adviesbureau voor milieu en duurzame ontwikkeling, gelegen in Saint-Maximin-la-Sainte-Baume in het Franse departement Var.

Behoudens bovenstaande, hebben er zich sinds de afsluiting van het boekjaar eindigend op 31 december 2022 geen andere vermeldingswaardige belangrijke gebeurtenissen voorgedaan.

8. Omstandigheden die de ontwikkeling van de Vennootschap of haar filialen aanmerkelijk kunnen beïnvloeden

Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die een belangrijke invloed hebben op de ontwikkeling van de Vennootschap.

9. Informatie betreffende de werkzaamheden op het gebied van ontwikkeling en onderzoek

ABO en al zijn werknemers, in elk van de operationele vennootschappen en in elk van de landen, investeren op een geregelde en gestructureerde manier tijd in onderzoek en ontwikkeling. De focus ligt hierbij op het verfijnen van gekende technieken, het ontwikkelen van nieuwe technieken (o.a. op het vlak van sanering) en het uitbouwen van nieuwe niches.

10. Gegevens over het bestaan van bijkantoren

ABO-Group Environment NV heeft geen bijkantoren.

11. Verantwoording in toepassing van artikel 3:6 §1 6° WVV

Niettegenstaande uit de statutaire balans van ABO-Group Environment NV een overgedragen verlies blijkt, stelt de Raad van Bestuur voor de jaarrekening op te stellen volgens de boekhoudkundige regels van continuïteit. De omgekeerde overname in 2014 door de Venootschap (toen nog Thenergo NV) van ABO Holding en gelieerde venootschappen, heeft het eigen vermogen, zowel statutair als geconsolideerd, positief gebracht en aanzienlijk versterkt. Bovendien is de Venootschap sinds de omgekeerde overname rendabel en heeft zij een positieve liquiditeitsratio groter dan één.

12. Gebruik van financiële instrumenten

De Venootschap heeft eind 2022 geen afgeleide financiële instrumenten.

13. Verklaring inzake deugdelijk bestuur

De Venootschap hanteert de Belgische Corporate Governance Code 2020 als referentiecode. Deze code kan geconsulteerd worden op www.corporategovernancecommittee.be. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven over de toepassing van deze Code tijdens het boekjaar 2022.

Voor de algemene werking van de Raad van Bestuur, van de Comités van de Raad van Bestuur en van het Uitvoerend Comité met betrekking tot het corporategovernancebeleid wordt verwezen naar het Charter inzake deugdelijk bestuur, waarvan de meest recente versie werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 20 april 2021 (beschikbaar op de website www.abo-group.eu).

De Venootschap past de Corporate Governance Code en het Charter inzake deugdelijk bestuur toe behoudens de volgende uitzonderingen:

In afwijking op principe 7.6 van de Code, ontvangen de niet-uitvoerend bestuurders geen deel van hun remuneratie in de vorm van aandelen van de Venootschap. Een dergelijke toekenning vereist een verdere analyse van de praktische gevolgen ervan, zowel voor de onderneming als voor de leden van de Raad.

In afwijking op principe 7.9 van de Code, heeft de raad geen minimumdrempel bepaald van aandelen die moeten aangehouden worden door de leden van het uitvoerend management. Het remuneratiepakket voor de leden van het uitvoerend management is voldoende uitgebalanceerd met verschillende componenten om de leden van het uitvoerend management aan te zetten tot een strategie van duurzame, winstgevende groei.

13.1. De belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen in verband met het proces van de financiële rapportering

Het interne controlesysteem van ABO-Group is gericht op het waarborgen van:

- Het bereiken van de doelstellingen van de onderneming
- De betrouwbaarheid van de financiële en niet financiële informatie
- De naleving van wetten en regels

Het interne controlesysteem wordt omschreven in het Charter inzake deugdelijk bestuur van ABO-Group.

Gezien de beperkte omvang van de Groep werd door de Raad van Bestuur beslist geen afzonderlijke interne auditfunctie te creëren.

ABO-Group heeft een systeem voor risicobeheer en interne controle opgezet dat aangepast is aan haar werking en aan de omgeving waarin ze evolueert. Dit systeem is gebaseerd op het model voor interne controle "COSO" (afkorting voor "Committee of Sponsoring Organizations of the Threadway Commission"). Het COSO is een internationale particuliere en niet-regeringsgebonden organisatie die erkenning geniet op het vlak van bestuur, interne controle, risicobeheer en financiële rapportering.

De COSO-methode draait rond vijf controlecomponenten:

- Omgeving voor interne controle
- Risicoanalyse
- Controle activiteiten
- Informatie en communicatie
- Toezicht en monitoring

13.1.1. Controleomgeving

Organisatie van de interne controle

Het Auditcomité is belast met de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer. De verantwoordelijkheden van het Auditcomité met betrekking tot financiële rapportering, interne controle en risicomanagement worden gedetailleerd toegelicht in het Charter inzake deugdelijk bestuur (www.abo-group.eu).

ABO-Group heeft een externe Compliance Officer aangesteld (Dhr. Floris Pelgrims, als vaste vertegenwoordiger van Erromesa BV).

Binnen de onderneming zijn voor elke functie duidelijke bevoegdheidsdomeinen afgebakend en delegaties van verantwoordelijkheden vastgelegd.

Bedrijfsethiek

De onderneming heeft een Charter inzake deugdelijk bestuur opgesteld, alsook een Gedragscode, waarin de verwachtingen staan ten aanzien van het leiderschap van de vennootschap, alsook ten aanzien van de werknemers in termen van verantwoordelijkheid en ethisch gedrag. Jaarlijks wordt de naleving van deze Gedragscode geëvalueerd door de Raad van Bestuur, op aangeven van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

13.1.2. Risicoanalyse

ABO-Group analyseert op periodieke basis de risico's in verband met haar activiteiten. Alle sleutelmedewerkers worden regelmatig ondervraagd over hun risico-inschatting. De verschillende risico's worden dan ingeschat naar impact en kwetsbaarheid van de onderneming. Vervolgens worden actieplannen opgesteld welke periodiek opgevolgd worden in het Uitvoerend Comité. Het geheel van risicofactoren en actieplannen wordt geëvalueerd door het Auditcomité. Op basis van deze analyse konden bepaalde risico's worden geïdentificeerd en maatregelen uitgewerkt.

13.1.3. Controle-activiteiten

Een belangrijk gegeven inzake de controle-activiteiten is de jaarlijkse budgetoefening en de periodieke kasvooruitzichten, waarbij strategie, risicofactoren, businessplannen en beoogde resultaten worden getoetst. Periodieke controles worden uitgevoerd. Hierbij wordt speciale aandacht besteed aan de beveiliging van de IT-systemen, aan scheiding van bevoegdheden, duidelijke functiebepalingen voor het personeel en aan het bestaan van duidelijke procedures en richtlijnen.

13.1.4. Informatie & communicatie

Om betrouwbare financiële informatie te verschaffen maakt ABO-Group gebruik van een gestandaardiseerde rapportering van de rekeningen en een toepassing van IFRS-waarderingsregels (welke in het geconsolideerd jaarverslag gepubliceerd worden onder het punt "Voornaamste boekhoudprincipes").

De boekhouding van alle entiteiten wordt centraal opgevolgd vanuit de hoofdzetel te Gent. De consolidatie wordt gedaan in een gespecialiseerd softwarepakket (Cognos). Van de informatiesystemen voor de financiële gegevens is er een dagelijkse back-up en de toegang tot het systeem is beperkt.

13.1.5. Toezicht en monitoring

Het toezicht wordt uitgeoefend door de Raad van Bestuur, door middel van het Auditcomité, door een toezicht op de rapportering, het evalueren van de risicofactoren en de desbetreffende actieplannen.

13.2. De staat van het kapitaal van de Vennootschap en het aandeelhouderschap (informatie art. 34 KB 14 november 2007 en art. 14, vierde lid, Wet van 2 mei 2007)

13.2.1. Het kapitaal en de aandelen

Het kapitaal van de Vennootschap bedraagt € 166.490.574,48, vertegenwoordigd door 10.568.735 gewone aandelen. Het kapitaal is sinds de reverse takeover van ABO Holding als volgt geëvolueerd:

Datum	Transactie	Aantal nieuw uitgegeven aandelen	Prijs per aandeel	Bedrag kapitaal-verhoging	Kapitaal	Totaal aantal aandelen
Vanaf oprichting tot 26/03/2014	-	-	-	-	€ 139.828.062,37	28.633.631
27/03/2014	Kapitaalverh. inbreng in natura	2.613.550.000	€ 0,01	€ 26.135.500,00	€ 165.963.562,37	2.642.183.631
15/09/2014	Samenvoeging bestaande aandelen /250	0	€ 0,00	€ 0,00	€ 165.963.562,37	10.568.734
19/12/2014	Kapitaalverh. in geld	1	€ 527.012,11	€ 527.012,11	€ 166.490.574,48	10.568.735

Alle aandelen zijn zonder vermelding van nominale waarde en hebben alle dezelfde rechten en verplichtingen. Alle aandelen geven recht op één stem in de algemene vergadering en alle

aandeelhouders die zich correct op een algemene vergadering hebben aangemeld, kunnen op gelijke wijze van hun stemrecht gebruik maken. Er bestaat omtrent het stemrecht geen wettelijke of statutaire beperking.

Met uitzondering van de aandelen heeft de Vennootschap geen andere effecten uitgegeven, noch bestaat er een aandelenplan voor werknemers. Er zijn geen wettelijke of statutaire beperkingen van overdracht van aandelen. Evenmin heeft de Vennootschap kennis van het bestaan van aandeelhoudersovereenkomsten die aanleiding kunnen geven tot beperking van de overdracht van aandelen of de uitoefening van het stemrecht.

13.2.2. Benoeming en bevoegdheid van het bestuursorgaan

De raad van bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het doel van de Vennootschap, behoudens die waarvoor volgens de wet of de statuten alleen de algemene vergadering bevoegd is. De bestuurders worden verkozen door de algemene vergadering van aandeelhouders. Wanneer, bij een benoeming van een bestuurder geen enkele kandidaat de volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen behaalt, gaat men over tot een nieuwe stemming tussen de twee (2) kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. In geval van gelijkheid van stemmen bij die herstemming, is de oudste kandidaat verkozen.

13.2.3. Statutenwijziging

Het is de algemene vergadering die het recht heeft om wijzigingen aan te brengen in de statuten, op de wijze zoals voorzien in artikel 7:153 van het WVV.

De algemene vergadering kan over wijzigingen in de statuten alleen dan geldig beraadslagen en besluiten, wanneer de voorgestelde wijzigingen bepaaldelijk zijn aangegeven in de oproeping en wanneer de aanwezigen ten minste de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen.

Is de laatste voorwaarde niet vervuld, dan is een tweede bijeenroeping nodig en de nieuwe vergadering beraadslaagt en besluit op geldige wijze, ongeacht het door de aanwezige vennoten vertegenwoordigde deel van het kapitaal. Een wijziging is alleen dan aangenomen, wanneer zij drie vierde van de stemmen heeft verkregen.

13.2.4. Toegestaan kapitaal

Enkel de algemene vergadering is bevoegd het kapitaal te verhogen.

13.2.5. Verwerving en vervreemding van eigen aandelen

De Vennootschap heeft geen machtiging tot verwerven en/of vervreemden van zijn eigen aandelen.

13.2.6. Controlewijziging na een openbaar overnamebod

Er bestaan geen overeenkomsten waarbij de Vennootschap partij is en die in werking treden, wijzigingen ondergaan of aflopen in geval van een wijziging van controle over de Vennootschap na een openbaar overnamebod.

De Vennootschap heeft geen overeenkomsten afgesloten met haar bestuurders of werknemers die in vergoedingen voorzien wanneer, naar aanleiding van een openbaar overnamebod, de bestuurders ontslag nemen of zonder geldige reden moeten afvloeien of de tewerkstelling van de werknemers beëindigd wordt.

13.2.7. Transparantieverklaringen

De Wet van 2 mei 2007 en de statuten van de Vennootschap voorziet de verplichting voor de aandeelhouders tot kennisgeving van een belangrijke deelneming in de Vennootschap. De overschrijding van de quota die aanleiding geven tot een verplichting tot kennisgeving overeenkomstig de wetgeving inzake de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen, wordt vastgesteld op 5% en alle veelvouden van 5%.

De Vennootschap ontving op 17 augustus 2022 een transparantiekennisgeving, waaruit bleek dat de heer Frank De Palmaer, ingevolge de aankoop van aandelen op 12 augustus 2022 90,19% van de stemrechten van de Vennootschap bezat. Verder ontving de Vennootschap geen kennisgevingen. ABO-Group is ook niet op de hoogte van het bestaan van aandeelhoudersovereenkomsten. Tenslotte werden door ABO-Group geen certificaten uitgegeven.

13.3. Raad van bestuur

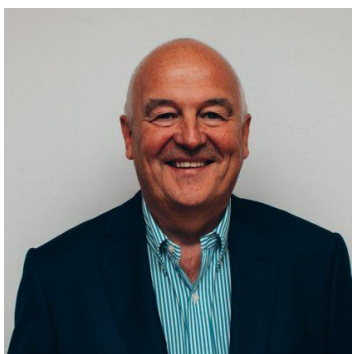
13.3.1. Samenstelling van de Raad van Bestuur

RAAD VAN BESTUUR per 31 december 2022

Voorzitter	Jadel BV (1) met als vaste vertegenwoordiger de heer Jan Gesquière <i>van 26 mei 2021 t.e.m. 25 mei 2024</i>	Lid van het Auditcomité
Bestuurder	Paul Decraemer BV (1) met als vaste vertegenwoordiger de heer Paul Decraemer <i>van 25 mei 2022 t.e.m. 31 mei 2023</i>	Voorzitter van het Auditcomité en lid van het Benoemings- en Remuneratiecomité
Bestuurder	Katleen De Stobbeleir BV (1) met als vaste vertegenwoordiger mevrouw Katleen De Stobbeleir <i>van 25 mei 2022 t.e.m. 31 mei 2023</i>	Voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité
Bestuurder	Alti Conseil SAS (1) met als vaste vertegenwoordiger mevrouw Blandine Proriot <i>van 25 mei 2021 t.e.m. 31 mei 2023</i>	Lid van het Auditcomité
Bestuurder	Argonauten BV (2) met als vast vertegenwoordiger de heer Feliciaan De Palmaer <i>van 25 mei 2022 t.e.m. 31 mei 2023</i>	
Gedelegeerd Bestuurder	De heer Frank De Palmaer (3) <i>van 26 mei 2021 t.e.m. 25 mei 2024</i>	Lid van het Benoemings- en Remuneratiecomité

(1) niet-uitvoerend onafhankelijk bestuurder (2) niet-uitvoerend bestuurder (3) uitvoerend bestuurder

De Raad van Bestuur bestaat uit zes leden. Vijf van hen zijn niet-uitvoerende bestuurders. Vier bestuurders zijn onafhankelijk zowel in de zin van artikel 7:87 van het WvV, als van het Charter inzake deugdelijk bestuur van de Vennootschap.

Jan Gesquière

- Ondernemende financiële generalist
- Helicopterview
- No nonsense, hands on

Frank De Palmenaer

- Visionair
- Ondernemer
- Multidisciplinaire duizendpoot

Katleen De Stobbeleir

- Leergierig
- Onderzoeker in hart en nieren
- Energiek

Paul Decraemer

- Gericht op nieuwe trends en technologieën m.b.t. duurzaamheid en gezondheid en voeding

Blandine Proriol

- Focus op communicatie
- Uitwerken van strategieën
- Passie voor het financiële

Feliciaan De Palmenaer

- Digitalisering
- Onderzoeker

Onder leiding van de Voorzitter evalueren de bestuurders de werking van de Raad en zijn samenwerking met het Uitvoerend comité, om zodoende een efficiënte functionering te verzekeren.

13.3.2. Activiteiten van de Raad van Bestuur tijdens het voorbije boekjaar

De Raad van Bestuur heeft 7 maal vergaderd in 2022. Alle bestuurders waren op deze vergaderingen aanwezig, met uitzondering van Katleen De Stobbeleir BV die één vergadering verontschuldigd werd.

- De Raad van Bestuur behandelde in 2022 onder meer de volgende onderwerpen:
- De jaarcijfers 2021
- De statutaire en geconsolideerde jaarrekening, het jaarverslag
- Oproeping en agenda van de algemene vergadering
- Impact op de operationele werking van de oorlog in Oekraïne
- Periodieke opvolging van de operationele vennootschappen ten opzichte van budget, inclusief het investeringsbudget
- Het businessplan en de langetermijnstrategie
- Digitalisatie
- Het commercieel plan
- De verslaggeving van het Auditcomité en het Benoemings- en Remuneratiecomité

- De halfjaarcijfers 2022
- De organisatiestructuur, inclusief de opvolging van operationele herstructurerings
- Installatie van de nieuwe raad / benoeming van de leden van de comités
- Overnamedossiers
- Fiscale positie van de Groep
- Compliance
- Hangende betwistingen en juridische dossiers
- Personeelsorganisatie en functionele wijzigingen
- Het businessplan 2022-2025
- Het budget 2023

13.3.3. Evaluatie van de Raad

De Raad van Bestuur, onder leiding van de Voorzitter, maakt jaarlijks een zelfevaluatie om vast te stellen of de Raad en zijn comités efficiënt functioneren. De evaluatie heeft de volgende doelstellingen:

- Beoordelen hoe de Raad werkt
- Nagaan of de behandelde onderwerpen grondig worden voorbereid
- De daadwerkelijke bijdrage van elke bestuurder beoordelen
- De actuele samenstelling van de Raad nagaan in het licht van de gewenste samenstelling

13.4. Comités opgericht door de raad van bestuur

13.4.1. Auditcomité

Samenstelling van het Auditcomité

De Raad van Bestuur heeft een Auditcomité aangesteld dat uit minstens drie leden bestaat. Het Auditcomité is als volgt samengesteld:

- Jadel BV, met als vaste vertegenwoordiger Jan Gesquière
- Paul Decraemer BV, met als vaste vertegenwoordiger Paul Decraemer
- Alti Conseil SAS, met als vaste vertegenwoordiger Blandine Proriot

Paul Decraemer BV werd benoemd tot voorzitter van het Auditcomité.

De Raad van Bestuur heeft de rol, de samenstelling en de werking van het Auditcomité vastgelegd in het Charter inzake deugdelijk bestuur. Alle leden van het auditcomité zijn niet-uitvoerende, onafhankelijke bestuurders.

Het auditcomité houdt toezicht op de financiële verslaggeving en de naleving van de administratieve, juridische en fiscale procedures, alsook op de opvolging van financiële en operationele audits en verstrekt advies omtrent de keuze en de vergoeding van de Commissaris. Het comité, dat rechtstreeks verslag uitbrengt aan de Raad van Bestuur, heeft voornamelijk een toezichthoudende en adviserende rol.

Conform artikel 7:99 van het WVV verklaart ABO-Group dat de Voorzitter van het Auditcomité, Paul Decraemer BV, met als vaste vertegenwoordiger de Heer Paul Decraemer, voldoet aan de vereisten van onafhankelijkheid en de nodige deskundigheid bezit op het gebied van boekhouding en audit.

Vergaderingen van het Auditcomité

Het Comité vergaderde tweemaal voltallig in 2022.

Er werd specifiek aandacht besteed aan:

- Financiële en operationele rapportering
- De juridische structuur, inclusief bespreking mogelijkheid tot vereenvoudiging
- Risicoanalyse van de activiteiten
- Halfjaar- en jaarresultaten, inclusief rapportering van de commissaris
- Juridische geschillen en voorzieningen
- Het auditplan
- IFRS roadmap

Na elke vergadering rapporteerde het Auditcomité, via zijn Voorzitter, aan de Raad van bestuur over de hierboven beschreven onderwerpen en adviseerde het met het oog op besluitvorming door de Raad van bestuur.

Evaluatie van het Auditcomité

De Voorzitter van het Comité brengt op jaarlijkse basis verslag uit aan de Raad van bestuur over de werking van het Auditcomité. De werking van het comité wordt afgemeten aan het Charter inzake deugdelijk bestuur en andere relevante criteria goedgekeurd door de Raad van bestuur.

13.4.2. Benoemings- & Remuneratiecomité

Samenstelling van het Benoemings- en Remuneratiecomité

De Raad van bestuur heeft een Benoemings- en Remuneratiecomité opgericht dat uit minstens drie leden bestaat. Het Benoemings- en Remuneratiecomité heeft de volgende samenstelling:

- Katleen De Stobbeleir BV, met als vaste vertegenwoordiger Katleen De Stobbeleir
- Paul Decraemer BV, met als vaste vertegenwoordiger Paul Decraemer
- Frank De Palmaer

Katleen De Stobbeleir BV werd benoemd tot voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

De Raad van bestuur heeft de rol, de samenstelling en de werking van het Benoemings- en Remuneratiecomité vastgelegd in het Charter inzake deugdelijk bestuur. De meerderheid van het Benoemings- en Remuneratiecomité zijn niet-uitvoerende, onafhankelijke bestuurders.

Het Benoemings- en Remuneratiecomité doet aanbevelingen aan de Raad van bestuur aangaande de benoeming en vergoeding van de leden van de Raad van bestuur en het Uitvoerend comité.

Vergaderingen van het Benoemings- en Remuneratiecomité

Het Benoemings- en Remuneratiecomité is in 2022 tweemaal voltallig samengekomen. Na elke vergadering rapporteert dit comité, via zijn voorzitter, aan de Raad van bestuur.

Evaluatie van het Benoemings- en Remuneratiecomité

De Voorzitter van het Comité brengt op jaarlijkse basis verslag uit aan de Raad van bestuur over de werking van het Benoemings- en Remuneratiecomité. De werking van het comité wordt afgemeten aan het Charter inzake deugdelijk bestuur en andere relevante criteria goedgekeurd door de Raad van bestuur.

13.5. Management en dagelijks bestuur

De gedelegeerd bestuurder, ook CEO genoemd, wordt benoemd door de Raad van bestuur op basis van een aanbeveling door het Benoemings- en Remuneratiecomité. Hij is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de Vennootschap. Hij rapporteert rechtstreeks aan de Raad van bestuur. De huidige gedelegeerd bestuurder, de heer Frank De Palmaer, werd benoemd tijdens de vergadering van de Raad van bestuur van 3 juni 2021.

Het Uitvoerend Comité, in het Charter inzake deugdelijk bestuur 'managementcomité' genoemd, bestaat uit minimum drie leden. Het betreft geen directieraad in de zin van artikel 7:104 WvV.

De leden van het Uitvoerend Comité, die al dan niet bestuurder zijn, worden benoemd door de Raad van bestuur. Het Uitvoerend Comité komt regelmatig samen.

Het Uitvoerend Comité staat de CEO bij in de uitvoering van zijn taken, bereidt de bekendmaking voor van de financiële verslagen en andere materiële financiële en niet-financiële informatie en voert andere taken uit die de CEO of de Raad van bestuur aan hem zou delegeren.

Het Uitvoerend Comité is op datum van dit verslag als volgt samengesteld:

Naam	Functie
De heer Frank De Palmaer	Gedelegeerd bestuurder
Erromesa BV, vast vertegenwoordigd door de heer Floris Pelgrims	CFO / Compliance Officer
De heer Sébastien Gori	CEO ABO-ERG

Het vennootschapsadres voor alle leden van het Uitvoerend Comité is de zetel van de onderneming: Derbystraat 255, 9051 Gent (Sint-Denijs-Westrem) in België.

Frank De Palmaer
Gedelegeerd bestuurder

Floris Pelgrims
CFO / Compliance Officer

Sébastien Gori
CEO ABO-ERG

13.6. Genderquotum

Overeenkomstig de quotawet van 28 juli 2011, dient ten minste één derde van de leden van de Raad van bestuur van het andere geslacht te zijn dan de overige leden. ABO-Group voldoet aan deze voorwaarde.

13.7. Remuneratieverslag

13.7.1. Procedure voor het ontwikkelen van een remuneratiebeleid en vaststelling van het remuneratieniveau voor de leden van de Raad van bestuur en de uitvoerende managers

De procedure voor het uitwerken van het remuneratiebeleid en de vaststelling van het remuneratieniveau voor de leden van de Raad van bestuur en van het Uitvoerend Comité wordt vastgelegd door de Raad van bestuur.

De remuneraties van de niet-uitvoerende bestuurders werden in 2022 door de Raad van Bestuur vastgelegd. De remuneraties van de leden van het uitvoerend management werden in 2022 door de Raad van Bestuur goedgekeurd in zoverre er wijzigingen waren aan de lopende contracten.

13.7.2. Renumeratiebeleid

De vergoeding voor de niet-uitvoerende bestuurders bestaat uit een vaste vergoeding van € 5.000 per trimester. De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen variabele verloning, noch prestatiepremies in aandelen.

De gedelegeerd bestuurder ontvangt een vaste vergoeding als bestuurder bij een aantal vennootschappen. De remuneratie van het uitvoerend management als dienstverlener bestaat uit een vaste dagvergoeding. De remuneratie van het uitvoerend management als personeelslid bestaat uit een vaste vergoeding, een pensioenplan, een hospitalisatieverzekering en een voertuig. Het uitvoerend management wordt niet vergoed met lange termijn cash-incentive plannen, noch met aandelen en/of aandelenopties.

Vandaag is er geen terugvorderingsrecht bepaald ten gunste van de Vennootschap voor een variabele remuneratie die werd toegekend op basis van onjuiste financiële gegevens.

13.7.3. Bezoldigingen en andere vergoedingen aan bestuurders

In EUR		Vaste vergoeding	Totaal 2022
Jadel BV met als vaste vertegenwoordiger de heer Jan Gesquière (*)	Niet-uitvoerend	€ 20.000	€ 20.000
Paul Decraemer BV met als vaste vertegenwoordiger de heer Paul Decraemer	Niet-uitvoerend	€ 20.000	€ 20.000
Katleen De Stobbeleir BV met als vaste vertegenwoordiger mevrouw Katleen De Stobbeleir	Niet-uitvoerend	€ 20.000	€ 20.000
Anti Conseil SAS met als vaste vertegenwoordiger mevrouw Blandine Proriot	Niet-uitvoerend	€ 20.000	€ 20.692
Argonauten BV met als vaste vertegenwoordiger de heer Feliciaan De Palmenaer	Niet-uitvoerend	€20.000	€20.000
De heer Frank De Palmenaer	Uitvoerend	n.v.t.	n.v.t.

* Voorzitter van de Raad van Bestuur

13.7.4. Evaluatiecriteria voor de vergoeding van de uitvoerende managers, gebaseerd op prestaties

De uitvoerende managers ontvangen een variabele vergoeding die gedeeltelijk afhankelijk is van de resultaten van de onderneming.

13.7.5. Remuneratie van de gedelegeerd bestuurder

De gedelegeerd bestuurder ontving in 2022 een totale vergoeding van k€ 178.

In k Euro

Vaste remuneratie	k€ 175
Variabele remuneratie	-
Kostenvergoeding	k€ 3

Daarnaast werd er een bedrag van k€ 130 gestort in een 'fonds de dotation' in Frankrijk, gelinkt aan de heer Frank De Palmaer, dat investeringen in innovatieve regionale ontwikkelingsinitiatieven beoogt.

13.7.6. Remuneratie van de andere leden van het uitvoerend management

De andere leden van het uitvoerend management ontvingen in 2022 samen een totale vergoeding van k€ 432.

In k Euro

Vaste remuneratie	k€ 391
Variabele remuneratie	k€ 27
Pensioen	k€ 14
Andere voordelen (dienstverband)	Voertuig / GSM / Hospitalisatieverzekering

Het niveau en de structuur van de remuneratie van de leden van het Uitvoerend Comité zijn zodanig bepaald dat het de onderneming moet toelaten gekwalificeerde managers aan te trekken en te blijven motiveren. De vergoeding wordt op regelmatig tijdstip getoetst aan haar marktconformiteit.

De leden van het Uitvoerend Comité, met uitzondering van de gedelegeerd bestuurder, ontvangen geen bestuurdersvergoedingen voor de vennootschappen waar ze een bestuurdersmandaat vervullen.

13.7.7. Aandelen toegekend aan het uitvoerend management

Er werden in 2022 geen warrants, aandelen of aandelenopties toegekend aan de gedelegeerd bestuurder, noch aan de andere leden van het uitvoerend management. Er zijn geen lopende aandelenoptieplannen en/of warrantplannen.

13.7.8. Vertrekvergoedingen

Er zijn geen vertrekvergoedingen verschuldigd ten opzichte van de niet-uitvoerend bestuurders.

Sinds zijn benoeming door de Raad van bestuur van 3 juni 2021 heeft de CEO van ABO-Group Frank De Palmaer het statuut van gedelegeerd bestuurder en is niet onderworpen aan specifieke regels van opzegtermijn en opzegvergoeding. De overeenkomst voor managementdiensten met Erromesa BV kan eenzijdig beëindigd worden, mits uitbetaling van een forfaitaire en éénmalige vergoeding van k€ 36. De CEO van ABO-ERG Sebastien Gori heeft het statuut van werknemer en is dus onderworpen aan de wettelijke regels van opzegtermijn en opzegvergoeding.

13.7.9. Vergoeding commissaris

De commissaris ontving voor de vervulling van zijn auditopdracht voor het boekjaar 2022 het bedrag van k€ 216.

13.8. Belangenconflicten: toepassing van artikel 7:96 WVV

Overeenkomstig artikel 7:96 WVV dient de Raad van bestuur in dit verslag een uittreksel op te nemen uit de notulen van de Raad van bestuur waarin een mogelijks vermogensrechtelijk belangenconflict in hoofde van één van de bestuurders werd aangemeld, alsmede van de verantwoording van de beslissing hieromtrent en de vermogensrechtelijke gevolgen ervan voor de Vennootschap. In 2022 werd geen beroep gedaan op toepassing van deze procedure.

13.9. Belangenconflicten: toepassing van artikel 7:97 WVV

Beursgenoteerde bedrijven moeten beslissingen die tot de bevoegdheid van de raad van bestuur behoren en die verband houden met de relatie tussen de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, vooraf voorleggen aan een comité van drie onafhankelijke bestuurders. De bestuurders worden door één of meer onafhankelijke experts bijgestaan. Artikel 7:97 WVV omschrijft de procedure die moet worden gevolgd.

Tijdens het boekjaar 2022 hebben er zich op de raad van bestuur geen situaties voorgedaan die aanleiding gaven tot de toepassing van deze regeling voor belangenconflicten.

14. Ontslagen en benoemingen

Op de Algemene Vergadering komen dit jaar de mandaten van vier bestuurders te vervallen.

Het bestuur stelt voor om, na advies van het Remuneratie- en Benoemingscomité, over te gaan tot hernieuwing van volgende mandaten:

- Paul Decraemer BV, vast vertegenwoordigd door de heer Paul Decraemer, voor een periode van 1 jaar als niet-uitvoerend onafhankelijk bestuurder.
- Katleen De Stobbeleir BV, vast vertegenwoordigd door mevrouw Katleen De Stobbeleir, voor een periode van 1 jaar als niet-uitvoerend onafhankelijk bestuurder.
- Alti Conseil SAS, vast vertegenwoordigd door mevrouw Blandine Proriol, voor een periode van 1 jaar als niet-uitvoerend onafhankelijk bestuurder.
- Argonauten BV, vast vertegenwoordigd door de heer Feliciaan De Palmenaer, voor een periode van 1 jaar als niet-uitvoerend bestuurder.

15. Verklaring door de verantwoordelijke personen

Verklaring met betrekking tot de informatie gegeven in dit rapport voor de 12 maanden eindigend op 31 december 2022.

De ondergetekenden verklaren dat:

- De jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de Vennootschap en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- Het rapport voor de 12 maanden eindigend op 31 december 2022 een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de Vennootschap en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, evenals een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Gent, 25 april 2023,

Voor de Raad van bestuur,

De Voorzitter,
Jadel BV,
*vertegenwoordigd door
de heer Jan Gesquière*

De Gedelegeerd Bestuurder,
de heer Frank De Palmaer

Geconsolideerde jaarrekening voor het jaar eindigend op 31 december 2022 en 2021

Geconsolideerde resultaten rekening

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021
Omzet	2.16	69 868	63 511
Overige bedrijfsopbrengsten	2.17	1 059	1 085
Totaal bedrijfsopbrengsten		70 927	64 596
Aankopen van goederen en diensten voor verkoop		-8 881	-7 568
Diensten en diverse goederen	2.19	-21 803	-20 139
Personeelsbeloningen	2.20	-29 436	-27 400
Afschrijvingen		-5 792	-4 911
Overige bedrijfskosten	2.18	-1 489	-1 433
Operationele winst		3 526	3 145
Financiële kosten	2.21	- 740	- 558
Financiële opbrengsten	2.22	19	5
Winst voor belastingen		2 805	2 592
Belastingen	2.23	- 589	- 529
Netto winst		2 216	2 063
Netto winst (verlies) toerekenbaar aan de			
aandeelhouders van de moeder		2 225	2 003
minderheidsbelangen		- 9	60
Winst per aandeel voor de aandeelhouders			
Gewoon en verwaterd	2.24	0,21	0,19

De bijgevoegde toelichtingen maken integraal deel uit van deze geconsolideerde resultatenrekening.

Geconsolideerd totaal resultaat

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021
Netto winst		2 216	2 063
Niet gerealiseerde resultaten - transfereerbaar naar de winst-en verliesrekening			
Verandering reële waarde financiële activa met reële waardewijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten	2.10	- 7	- 4
Niet gerealiseerde resultaten - niet-transfereerbaar naar de winst- en verlies rekening			
Actuariële winst	2.10	657	170
Impact belastingen		- 164	- 45
Niet gerealiseerde resultaten, na belastingen		486	121
Totaal resultaat na belastingen		2 702	2 184
Totaal resultaat toewijsbaar aan de			
Aandeelhouders van de moeder		2 711	2 124
Minderheidsbelangen		- 9	60

De bijgevoegde toelichtingen maken integraal deel uit van deze geconsolideerde resultatenrekening.

Geconsolideerde balans

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021
Vaste activa			
Goodwill	2.5	979	914
Immateriële vaste activa	2.6	2 262	2 311
Materiële vaste activa	2.7	23 466	22 342
Uitgestelde belastingvorderingen	2.23	759	868
Financiële activa met reële waardewijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten		25	38
Overige financiële activa		588	613
Totaal vaste activa		28 079	27 086
Kortlopende activa			
Voorraad	2.8	1 266	1 275
Handelsvorderingen	2.8	14 035	12 805
Contract activa	2.8	9 539	7 756
Overige kortlopende activa	2.8	1 095	1 132
Liquide middelen en kasequivalenten	2.9	16 747	16 172
Totaal kortlopende activa		42 682	39 140
Totaal activa		70 761	66 226

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021*
Totaal eigen vermogen			
Kapitaal	2.10	4 857	4 857
Geconsolideerde reserves	2.10	14 315	12 563
Niet-gerealiseerde resultaten	2.10	2 490	2 196
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders van de Groep		21 662	19 616
Minderheidsbelang	2.10	98	880
Totaal eigen vermogen		21 760	20 496
Langlopende schulden			
Financiële schulden	2.11	11 110	11 592
Uitgestelde belastingsschulden	2.23	1 353	1 383
Voorzieningen	2.12	1 112	1 211
Overige langlopende schulden	2.11	914	–
Totaal langlopende schulden		14 489	14 186
Kortlopende schulden			
Financiële schulden	2.11	16 276	14 322
Handelsschulden		7 770	7 040
Belastingsschulden		1 330	972
Overige kortlopende schulden	2.11/2.13	9 136	9 210
Totaal kortlopende schulden		34 512	31 544
Totaal eigen vermogen en schulden		70 761	66 226

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

De bijgevoegde toelichtingen maken integraal deel uit van deze geconsolideerde resultatenrekening.

Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen

in 000€	Toelichting	Toewijsbaar aan de aandeelhouders van de moeder					Totaal eigen vermogen
		Kapitaal	Geconsolideerde reserves	Niet-gerealiseerde resultaten	Totaal	Minderheidsbelang	
Op 1 januari 2021		4 857	10 540	2 265	17 662	1 317	18 979
Netto winst			2 003		2 003	60	2 063
Niet-gerealiseerde resultaten				121	121	–	121
Totaal Resultaat			2 003	121	2 124	60	2 184
Transfer afschrijvingen materiële vaste activa	2.10	–	190	- 190	–	–	–
Aankoop minderheidsbelang	2.10	–	- 170	–	- 170	- 497	- 667
Op 31 december 2021		4 857	12 563	2 196	19 616	880	20 496
Netto winst			2 225		2 225	- 9	2 216
Niet-gerealiseerde resultaten				486	486	–	486
Totaal Resultaat			2 225	486	2 711	- 9	2 702
Aankoop minderheidsbelang Geosonda	2.10	–	- 302	–	- 302	- 258	- 560
Putoptie minderheidsbelang Geosonda	2.10	–	- 363	–	- 363	- 515	- 878
Transfer afschrijvingen materiële vaste activa	2.10	–	193	- 193	–	–	–
Op 31 december 2022		4 857	14 315	2 490	21 662	98	21 760

De bijgevoegde toelichtingen maken integraal deel uit van deze geconsolideerde resultatenrekening.

Geconsolideerde kasstroomtabel

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021*
Netto winst		2 216	2 063
Niet kaskosten en operationele aanpassingen			
Afschrijvingen van materiële vaste activa	2.7	5 369	4 536
Afschrijvingen van immateriële vaste activa	2.6	423	375
Meerwaarde verkoop van materiële vaste activa	2.7	- 104	- 4
Reële waardeaanpassingen	2.4	- 165	-
Beweging in de provisies	2.12	311	- 230
Beweging in de waardeverminderingen op klanten	2.8	251	293
Financiële opbrengsten	2.22	- 19	- 5
Financiële kosten	2.21	740	558
Badwill bij bedrijfscombinaties	2.4	-	- 189
Uitgestelde belastingkost	2.23	-141	- 12
Belastingkost	2.23	730	541
Overige		-1	3
Aanpassingen van het werkkapitaal			
Toename in de overige financiële vaste activa, handelsvorderingen en overige kortlopende activa		-3 181	-4 142
Afname/(toename) van de voorraad		9	- 29
Toename van de handelsschulden en overige schulden		893	3 406
Kasstroom uit operationele activiteiten voor interesten en belastingen		7 331	7 164
Ontvangen interesten	2.22	16	4
Betaalde belastingen		- 285	- 396
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		7 062	6 772

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

in 000€	Toelichting	Voor het jaar eindigend op 31 december	
		2022	2021*
Investeringsactiviteiten			
Investeringen in materiële vaste activa	2.7	-3 608	-4 415
Investeringen in immateriële vaste activa	2.6	-9	- 41
Verkoop van materiële vaste activa	2.7	138	507
Acquisitie van dochteronderneming, netto van verwerving geldmiddelen	2.4	- 641	- 622
Opbrengst uit financiële activa		6	-
Netto kasstroom (gebruikt in) uit investeringsactiviteiten		-4 114	-4 571
Financieringsactiviteiten			
Ontvangsten uit leningen	2.11	5 425	7 787
Terugbetalingen van leningen	2.11	-3 977	-5 339
Terugbetalingen van leasingschulden	2.11	-2 571	-2 275
Betaalde interesten		- 428	- 390
Overige financiële opbrengsten (kosten)		- 262	- 166
Aankoop van minderheidsbelangen	2.4	- 560	- 667
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		-2 373	-1 050
Netto toename van de geldmiddelen en kasequivalenten		575	1 151
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	2.9	16 172	15 021
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het jaar	2.9	16 747	16 172

De bijgevoegde toelichtingen maken integraal deel uit van deze geconsolideerde resultatenrekening.

Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten

1. Bedrijfsinformatie

ABO-Group Environment NV (de Vennootschap) is een gespecialiseerd ingenieursbureau gericht op geotechniek, milieu en bodemsanering. ABO-Group biedt "consultancy" en "testing & monitoring"-diensten aan voor bouw (bodem en geotechniek), alsook duurzaam advies voor milieu-, afval- en energievraagstukken. De activiteiten situeren zich voornamelijk in België, Frankrijk en Nederland. De Vennootschap is een naamloze vennootschap (NV) naar Belgisch recht met als maatschappelijke zetel: Derbystraat 255, 9051 Gent.

De geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap voor het boekjaar dat werd afgesloten op 31 december 2022 omvat ABO-Group Environment NV en de bijhorende dochterondernemingen (waarnaar samen wordt verwezen met 'ABO' of de 'Groep').

Op de Raad van Bestuur van 25 april 2023 werd de geconsolideerde jaarrekening goedgekeurd voor vrijgave.

2. Presentatiebasis

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB) en goedgekeurd door de Europese Unie.

De geconsolideerde financiële rekeningen worden weergegeven in euro's en alle waarden zijn afgerond tot het dichtst bij zijnde duizendtal (€ 000), tenzij anders vermeld.

Wijziging van boekhoudprincipes

De boekhoudprincipes zijn consistent met deze van het vorige boekjaar, behalve voor de volgende IFRS aanpassingen welke van toepassing zijn op 1 januari 2022:

- Aanpassing aan IFRS 16 Leaseovereenkomsten: Huurconcessies in verband met COVID-19 na 30 juni 2021 (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 april 2021)
- Aanpassingen aan IAS 16 *Materiële vaste activa: inkomsten verkregen voor het beoogde gebruik* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022)
- Aanpassingen aan IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa: verlieslatende contracten – kost om het contract na te leven (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022)
- Aanpassingen aan IFRS 3 *Bedrijfscombinaties: referenties naar het conceptueel raamwerk* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022)
- *Jaarlijkse verbeteringen 2018–2020* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022)

De toepassing van bovenstaande nieuwe standaarden heeft geen belangrijke impact gehad op de geconsolideerde balans, de geconsolideerde resultatenrekening en het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.

De Groep heeft gebruik gemaakt van bovenstaande aanpassing aan IFRS 16. Zie toelichting 2.11 Financiële schulden voor meer informatie.

Daarnaast heeft de Groep voor het jaar eindigend op 31 december 2022 nieuwe waarderingsregels toegepast met betrekking tot put- en call opties op minderheidsbelangen. We verwijzen naar toelichtingen 2.1.10, 2.1.16, 2.3 en 2.4.

Herwerking op de jaarcijfers van 2021

De Groep heeft de cijfers van het jaarverslag van 2021 aangepast voor de factoring schulden van Geosonic France. In de geconsolideerde jaarrekening voor het jaar eindigend op 31 december 2021 zijn de factoring schulden gerapporteerd als handelsschulden. In de herwerkte balans per 31 december 2021 zijn de factoring schulden gepresenteerd als financiële schulden. Binnen de geconsolideerde kasstroomtabel per 31 december 2021 is de beweging op de factoring schuld aangepast van toename van de handelsschulden naar ontvangsten uit leningen.

De impact van de herwerking op de geconsolideerde balans per 31 december 2021 is als volgt:

	Per 31 december 2021		
in 000€	Zoals gerapporteerd	Aangepast	Herwerkt
Kortlopende schulden			
Financiële schulden	13 835	487	14 322
Handelsschulden	7 527	-487	7 040
Belastingenschulden	972	–	972
Overige kortlopende schulden	9 210	–	9 210
Totaal kortlopende schulden	31 544	–	31 544

De impact van de herwerking op de geconsolideerde kasstroomtabel per 31 december 2021 is als volgt:

	Per 31 december 2021		
in 000€	Zoals gerapporteerd	Aangepast	Herwerkt
(afname) toename van de handelsschulden en overige schulden	3 412	-6	3 406
Kasstroom uit operationele activiteiten voor interessen en belastingen	7 170	-6	7 164
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	6 778	-6	6 772
Ontvangsten uit leningen	7 781	6	7 787
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1 056	6	-1 050

De Groep heeft eveneens de cijfers van het jaarverslag van 2021 aangepast met betrekking tot de presentatie van subsidies van ABO NV. In de geconsolideerde resultatenrekening voor het jaar eindigend op 31 december 2021 zijn de betreffende subsidies gerapporteerd als overige bedrijfsopbrengsten. In de herwerkte resultatenrekening per 31 december 2021 zijn de subsidies gepresenteerd als omzet.

De impact van de herwerking op de geconsolideerde resultatenrekening per 31 december 2021 is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 December 2021		
	Zoals gerapporteerd	Aangepast	Herwerkt
Omzet	63 068	443	63 511
Overige bedrijfsopbrengsten	1 528	-443	1 085
Totaal bedrijfsopbrengsten	64 596	–	64 596

2.1. Voornaamste boekhoudprincipes

2.1.1. Consolidatiebalans

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekening van alle dochterondernemingen die door de Groep worden gecontroleerd. Een overzicht van alle geconsolideerde entiteiten is weergegeven in toelichting 2.30.

Een onderneming wordt volledig geconsolideerd vanaf de datum van acquisitie, welke de datum is wanneer de Groep de controle verwerft, en wordt zolang geconsolideerd tot dat de Groep de controle verliest. Controle bestaat wanneer de Groep onderhevig is aan, of rechten heeft op, de variabele rendementen vanuit haar betrokkenheid bij de onderneming en wanneer de Groep de mogelijkheid heeft om deze rendementen te beïnvloeden vanuit zijn zeggenschap over de onderneming. De Groep heeft controle over een onderneming als, en alleen als de Groep:

- Zeggenschap heeft over de onderneming (zoals vanuit bestaande rechten welke de Groep de mogelijkheid geven om de relevante activiteiten van de onderneming te sturen);
- Onderhevig is aan, of rechten heeft op, de variabele rendementen vanuit haar betrokkenheid bij de onderneming; en
- De mogelijkheid heeft om haar zeggenschap te gebruiken over de onderneming om de rendementen te beïnvloeden.

Een verandering in het deelnemingspercentage van een dochteronderneming, zonder de zeggenschap te verliezen, worden verwerkt als een eigen vermogen transactie. Als de Groep de controle verliest over een dochteronderneming, dan worden de activa en het eventuele minderheidsbelang uitgeboekt en de reële waarde van de ontvangen betaling en de resterende investering geboekt, waarbij het verschil in de geconsolideerde resultatenrekening wordt erkend.

Alle transacties tussen de ondernemingen van de Groep, alle balansen en alle niet-gerealiseerde winsten op transacties tussen groepsondernemingen, worden bij consolidatie geëlimineerd. Niet-gerealiseerde verliezen worden ook geëlimineerd op dezelfde manier als niet-gerealiseerde winsten, tenzij een bijzondere waardevermindering van toepassing is op het actief dat onderwerp is van de transactie. De boekhoudprincipes van dochterondernemingen worden in lijn gebracht met die van de Groep om de consistentie te verzekeren in de rapportering.

2.1.2. Bedrijfscombinaties en goodwill

De overnameprijs (de overgedragen vergoeding van een bedrijfscombinatie) wordt gewaardeerd als het totaal van de reële waarde op de overnamedatum van de overgedragen activa, aangegane of overgenomen verplichtingen en de door de overnemende partij uitgegeven eigenvermogensinstrumenten. De overnameprijs omvat ook alle activa en verplichtingen die voortvloeien uit een voorwaardelijke vergoedingsregeling. Overname gerelateerde kosten worden verwerkt als lasten in de periode dat deze kosten gemaakt worden en zitten in de rubriek "diensten en diverse goederen" in de resultatenrekening.

De verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen worden gewaardeerd tegen hun reële waarde op de overnamedatum. Voor elke bedrijfscombinatie wordt enig minderheidsbelang in de overgenomen partij gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het evenredige deel van het minderheidsbelang in de identificeerbare netto-activa van de overgenomen partij. De keuze van de waarderingsgrondslag wordt gemaakt op transactiebasis.

Indien een bedrijfscombinatie in fasen tot stand komt, wordt de reële waarde van het oorspronkelijk aangehouden belang in de overgenomen entiteit geherwaardeerd op de overnamedatum met de impact ervan via de resultatenrekening.

Aanpassingen aan de reële waarde van de voorwaardelijke verplichtingen, welke als activa of verplichting gepresenteerd zijn, worden na de overnamedatum geboekt in de resultatenrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten.

Goodwill wordt bij verwerving van dochterondernemingen vanaf overnamedatum opgenomen voor het surplus van enerzijds het totaal van de reële waarde van de overgedragen vergoeding, het bedrag van eventuele minderheidsbelangen en (in een bedrijfscombinatie die in verschillende fasen wordt gerealiseerd) de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang, anderzijds het netto-saldo van de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen. Indien dit totaal, ook na herbeoordeling, resulteert in een negatief bedrag, wordt deze winst onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Na de eerste opname moet de overnemende partij de in een bedrijfscombinatie verworven goodwill waarden tegen kostprijs verminderd met eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven maar elk jaar onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderingen. Voor deze doeleinden, wordt goodwill vanaf de overnamedatum toegewezen aan elk van de kasstroom genererende eenheden van de Groep welke verwacht worden voordeel te halen uit de bedrijfscombinatie, onafhankelijk van de toegewezen activa en verplichtingen van de overgenomen vennootschap aan deze eenheden. Indien de realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid lager is dan haar boekwaarde, wordt de bijzondere waardevermindering eerst in mindering gebracht van de boekwaarde van de goodwill die aan de kasstroomgenererende eenheid werd toegewezen. Daarna wordt de bijzondere waardevermindering toegewezen aan de andere vaste activa die tot de eenheid behoren, evenredig met hun boekwaarde. Wanneer een bijzondere waardevermindering voor goodwill eenmaal is opgenomen, wordt deze in een latere periode niet teruggenomen.

2.1.3. Vreemde valuta

Functionele en rapporteringsvaluta

De jaarresultaten van de individuele entiteiten die tot de Groep behoren, worden uitgedrukt in de munteenheid van de voornaamste economische ruimte waarbinnen deze entiteiten opereren (functionele munteenheid). De geconsolideerde financiële rapportering wordt weergegeven in euro, de functionele- en presentatievaluta van de Vennootschap. Alle ondernemingen binnen de Groep hebben de euro als functionele munt.

Transacties in vreemde valuta

Bij het opstellen van de jaarrekeningen van de individuele entiteiten worden transacties andere dan in euro, geboekt tegen wisselkoersen die gelden op datum van de transacties. Op iedere balansdatum worden monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta omgezet tegen de koers op de balansdatum. Niet-monetaire activa en passiva aan reële waarde, uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers die geldt op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Winsten en verliezen afkomstig uit de vereffening van wisseltransacties en uit de omrekening van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta worden erkend in de resultatenrekening van die periode.

2.1.4. Erkenning van opbrengsten

De opbrengsten uit verkopen worden opgenomen op basis van het volgende 5-stappen model:

1. Identificeer de contracten met de klant
2. Identificeer de prestatie-verplichtingen in het contract
3. Bepaal de transactie-prijs
4. Alloceer de transactie-prijs aan de diverse prestatie-verplichtingen in het contract
5. Erken omzet wanneer de entiteit voldaan heeft aan een prestatie-verplichting

Volgende specifieke criteria met betrekking tot opname van opbrengsten zijn van toepassing:

Consultancy

Consultancy contracten zijn voornamelijk op een "time & material" basis en uitzonderlijk op basis van een vaste prijs met uitzondering van de studiefases.

Omzet uit contracten op basis van "time & material" worden maandelijks geboekt als een op te stellen factuur waarbij de facturatie gebeurt volgens de contractuele overeenkomst.

Bij vaste prijs wordt de omzet verworven over de prestatieperiode en bepaald op basis van de vooruitgang van het project, indien de vooruitgang op redelijke betrouwbare manier kan bepaald worden. De vooruitgang wordt voornamelijk geschat door de ingenieurs op het project op basis van onderzoek van het project. Aanpassingen aan het percentage van vooruitgang worden verwerkt op het moment dat de gebeurtenissen welke een aanpassing vereisen zich voordoen. Indien er waarschijnlijk een verlies zal gemaakt worden, wordt dit verlies onmiddellijk geboekt.

Testing en monitoring

Omzet voor de "testing & monitoring" activiteiten wordt geboekt bij aflevering van het project. De projecten zijn voornamelijk van korte duur en op basis van een vaste prijs.

Overige verkopen van goederen en diensten

Opbrengsten uit de verkoop van goederen en diensten worden opgenomen op het tijdstip waarop de controle wordt overgedragen aan de klant, met andere woorden in de meeste gevallen bij levering van de goederen en diensten.

Interestopbrengsten

Interestopbrengsten worden aan de resultatenrekening toegerekend naarmate ze verdiend worden, op basis van de effectieve interestmethode.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen in het resultaat op het moment dat de Groep het recht op een dividend verworven heeft.

2.1.5. Belastingen

Belasting op het resultaat van het boekjaar is het totale bedrag dat is opgenomen in de winst of het verlies over de periode met betrekking tot actuele belasting en uitgestelde belastingen.

De belastingkosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening over de periode, tenzij de belasting voortvloeit uit een transactie of gebeurtenis die direct in het eigen vermogen is opgenomen. In dat geval worden de belastingen rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen genomen.

Voor de berekening worden de belastingtarieven gebruikt waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op de balansdatum.

Actuele belastingen voor lopende en voorgaande perioden worden, in zoverre ze nog niet zijn betaald, opgenomen als verplichting. Als het bedrag dat al is betaald met betrekking tot lopende en voorgaande perioden groter is dan het bedrag dat over deze periode verschuldigd is, wordt het saldo opgenomen als een actief.

Uitgestelde belastingen worden opgenomen op basis van de 'liability'-methode, voor alle tijdelijke verschillen tussen de belastbare basis en de boekwaarde voor financiële verslaggevingsdoeleinden en dit zowel voor activa als verplichtingen.

Volgens deze methode moet de Groep bij een bedrijfscombinatie onder meer uitgestelde belastingen opnemen als gevolg van het verschil tussen de reële waarde van de verworven activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen en hun belastingbasis ten gevolge van de bedrijfscombinatie.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen indien het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige belastbare winsten zullen zijn om het belastingvoordeel te kunnen genieten. De boekwaarde van uitgestelde belastingvorderingen worden op iedere balansdatum geëvalueerd en worden afgeboekt in de mate dat het niet langer waarschijnlijk is dat het gerelateerde belastingvoordeel geheel of gedeeltelijk zal worden gerealiseerd. Niet erkende uitgestelde belastingvorderingen worden op iedere balansdatum geëvalueerd en worden erkend in de mate dat het waarschijnlijk is geworden dat toekomstige belastbare winsten zullen toelaten om de uitgestelde belastingvorderingen te recupereren.

Uitgestelde belastingverplichtingen en- vorderingen worden opgenomen aan het belastingtarief dat verwacht is van toepassing te zijn in het jaar waarin het actief of de verplichting gerealiseerd of gesetteld wordt, gebaseerd op de belastingtarieven die zijn aangenomen of waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op rapporteringsdatum.

Uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden tegenover elkaar afgezet indien wettelijk is toegelaten om de verschuldigde belastingen en vorderingen tegenover elkaar af te zetten en indien deze betrekking hebben op belastingen geheven door dezelfde belastingautoriteiten en indien de Groep de intentie heeft dit recht uit te voeren.

De opbrengsten, kosten en activa worden opgenomen zonder de aftrekbare belasting over de toegevoegde waarde. Het netto bedrag van terug te vorderen B.T.W. of verschuldigde B.T.W. is opgenomen in de belastingvorderingen en belastingschulden.

2.1.6. Immateriële activa andere dan goodwill

Immateriële activa omvatten voornamelijk software en klantenportefeuilles welke geboekt werden in het kader van een bedrijfscombinatie.

Uitgaven voor onderzoek, ondernomen met het oog op het verwerven van nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten, worden als kosten in de jaarrekening genomen op het ogenblik dat ze zich voordoen.

Ontwikkelingsuitgaven, waarbij de resultaten van het onderzoek worden toegepast in een plan of een ontwerp voor de productie van nieuwe of aanzienlijk verbeterde producten en processen, worden enkel in de balans opgenomen indien het product of het proces technisch of commercieel uitvoerbaar is, de Groep voldoende middelen ter beschikking heeft ter voltooiing ervan en er kan aangetoond worden dat het actief waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren.

Het geactiveerde bedrag omvat de kosten van materialen, directe loonkosten en een evenredig deel van de overheadkosten. De Groep heeft momenteel geen geactiveerde ontwikkelingsuitgaven.

De immateriële activa worden geboekt aan hun kostprijs verminderd met de eventuele gecumuleerde afschrijvingen en de eventuele gecumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen.

Afschrijvingen

Immateriële activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode vanaf de datum waarop het actief beschikbaar is en dit over de verwachte gebruiksduur. De afschrijvingsmethode en periode van het immaterieel actief met een gedefinieerde levensduur wordt minstens herzien op elk financieel jaareinde.

Volgende gebruiksduren worden toegepast:

- Software: 3 jaar;
- Klantenportefeuilles: 10 jaar.

2.1.7. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa van de Groep worden gewaardeerd tegen de kostprijs min de gecumuleerde afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen behalve terreinen en gebouwen aan marktwaarde min de geaccumuleerde afschrijvingen op gebouwen en eventuele bijzondere waardeverminderingen op datum van de herwaardering.

De kostprijs omvat de initiële aankoopprijs vermeerderd met alle rechtstreeks toerekenbare kosten (zoals niet-terugvorderbare belastingen, transport). De kostprijs van een zelf vervaardigd actief omvat de kostprijs van de materialen, directe loonkosten en een evenredig deel van de productieoverhead.

De terreinen en gebouwen worden gewaardeerd volgens de herwaarderingsmethode, met andere woorden aan marktwaarde min de geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele bijzondere

waardeverminderingen op datum van de herwaardering. De waardering van de terreinen en gebouwen aan reële waarde worden uitgevoerd met voldoende regelmaat zodat de marktwaarde van het geherwaardeerde actief niet significant verschilt met zijn boekwaarde.

Een herwaarderingsmeerwaarde wordt geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingsreserve). Indien de herwaarderingsmeerwaarde echter een herwaarderingsverlies terugneemt voor hetzelfde actief welke in een voorgaande periode in de resultatenrekening werd geboekt, wordt de meerwaarde geboekt in de resultatenrekening. Een herwaarderingsverlies wordt geboekt in de resultatenrekening, tenzij dat het een terugname is van een herwaarderingsmeerwaarde geboekt in de herwaarderingsreserve voor hetzelfde actief in een voorgaande periode.

Er wordt een transfer van de herwaarderingsreserve naar de geconsolideerde reserves uitgevoerd voor het verschil tussen de afschrijving gebaseerd op het geherwaardeerde actief en de afschrijving gebaseerd op de oorspronkelijke kostprijs. Op datum van herwaardering worden de gecumuleerde afschrijvingen afgeboekt tegenover de bruto waarde van het actief en wordt vervolgens de netto waarde van het actief geherwaardeerd. Bij verkoop wordt de resterende herwaarderingsreserve gerelateerd aan het actief getransfereerd naar de geconsolideerde reserves.

Indien belangrijke materiële vaste activa worden vervangen, worden de oorspronkelijke activa uitgeboekt en vervangen door de kostprijs van de nieuwe activa, met een nieuwe gebruiksduur. Indien er een belangrijk nazicht wordt uitgevoerd, wordt deze kost toegevoegd aan de boekwaarde van de materiële vaste activa als vervangingskost indien het aan de opnamecriteria voldoet. Alle andere kosten met betrekking tot onderhoud en herstelling worden ten laste genomen van de resultatenrekening op het ogenblik waarop ze zich voordoen.

De items met betrekking op materiële vaste activa worden niet meer opgenomen op het moment van buitengebruikstelling of indien er geen toekomstige economische voordelen meer worden verwacht van het gebruik ervan. De winst of verlies, voortvloeiend uit de buitengebruikstelling van het vast actief (berekend op basis van het verschil tussen de netto verkoop en de boekwaarde van het vast actief) worden opgenomen in het resultaat van het jaar van buitengebruikstelling.

De activa worden lineair afgeschreven over de geschatte economische gebruiksduur, met name:

– Terreinen:	niet afgeschreven
– Gebouwen:	30-33 jaar;
– Inrichting van gebouwen:	10 jaar;
– Technische uitrusting:	3-10 jaar;
– Computermateriaal:	3-5 jaar;
– Kantooruitrusting:	5 jaar;
– Wagens:	4-5 jaar

De geschatte levensduur, de restwaarden en de afschrijvingsmethode worden steeds herzien op balansdatum zodat eventuele gewijzigde inschattingen verwerkt worden op vooruitziende basis.

2.1.8. Leasing

De Groep beoordeelt bij aanvang van het contract of een contract een leaseovereenkomst is of bevat. Dat betekent dat het contract het recht geeft om het gebruik van een geïdentificeerd actief gedurende een bepaalde periode te controleren, in ruil voor een vergoeding.

DE GROEP ALS LEASINGNEMER

De Groep past een enkele opname- en waarderingsbenadering toe voor alle leaseovereenkomsten, behalve voor kortlopende leaseovereenkomsten en leasing van activa met een lage waarde. De Groep neemt leaseverplichtingen op voor de leasebetalingen en recht-op-gebruik activa die het recht vertegenwoordigen om de onderliggende activa te gebruiken.

Recht-op-gebruik activa

De Groep erkent recht-op-gebruik activa op de ingangsdatum van de lease (d.w.z. de onderliggende datum waarop het item beschikbaar is voor gebruik). Recht-op-gebruik activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met eventuele gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen en gecorrigeerd voor eventuele herwaardering van leaseverplichtingen. De kost van recht-op-gebruik activa omvat het bedrag van de opgenomen leaseverplichtingen, gemaakte initiële directe kosten en leasebetalingen op of vóór de ingangsdatum verminderd met ontvangen voordelen. Activa voor gebruiksrechten worden lineair afgeschreven over de leaseperiode.

Als de eigendom van het geleasede actief aan het einde van de leaseperiode aan de Groep wordt overgedragen of als de kosten de uitoefening van een aankooptie reflecteren, wordt de afschrijving berekend op basis van de geschatte gebruiksduur van het actief. De gebruiksrechten voor activa zijn ook onderworpen aan bijzondere waardeverminderingen. We verwijzen hiervoor naar de waarderingsregels onder 2.1.9 Bijzondere waarderverminderingen voor niet-financiële activa.

Leaseverplichtingen

Op de ingangsdatum van de leaseovereenkomst neemt de Groep leaseverplichtingen op die worden gewaardeerd tegen de huidige waarde van de verwachte leasebetalingen over de leaseperiode. De leasebetalingen omvatten vaste betalingen verminderd met eventuele leasevoordelen, variabele leasebetalingen die afhankelijk zijn van een index of een koers, en bedragen die naar verwachting zullen worden betaald onder restwaardegaranties. De leasebetalingen omvatten ook de uitoefenprijs van een aankooptie waarvan de Groep redelijkerwijs zeker is dat deze zal worden uitgeoefend en betalingen van boetes voor het beëindigen van de leaseovereenkomst, indien de leaseperiode deze optie om te beëindigen weerspiegelt.

Variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of een koers worden als kost opgenomen in de resultatenrekening in de periode waarin de gebeurtenis of toestand die de betaling veroorzaakt, zich voordoet.

Bij de berekening van de huidige waarde van leasebetalingen gebruikt de Groep haar incrementele rentevoet omdat de impliciete rentevoet niet direct kan worden bepaald. Na de ingangsdatum wordt het bedrag van de leaseverplichtingen verhoogd om de aangroei van rente weer te geven en verlaagd voor de leasebetalingen. Bovendien wordt de boekwaarde van leaseverplichtingen geherwaardeerd bij aanpassingen, een wijziging in de leaseperiode, een wijziging in de leasebetalingen (bijvoorbeeld wijzigingen in toekomstige betalingen als gevolg van een wijziging in een index of koers die wordt gebruikt om dergelijke leasebetalingen te bepalen) of een wijziging in de beoordeling van een optie om het onderliggende actief te kopen.

De lease verplichtingen van de Groep worden opgenomen bij de financiële schulden.

Kortlopende leaseovereenkomsten en leasing van activa met een lage waarde

De Groep past de vrijstelling voor de erkenning van huurovereenkomsten op korte termijn toe (d.w.z. die leaseovereenkomsten met een leaseperiode van 12 maanden of minder vanaf de ingangsdatum en die geen aankooptie bevatten). Het past ook de vrijstelling toe van geleasede activa met een lage

waarde. Leasebetalingen op korte termijn leases en van activa met een lage waarde worden als kost opgenomen gedurende de leaseperiode.

DE GROEP ALS LEASINGGEVER

De Groep heeft geen contracten waar het als leasinggever optreedt.

2.1.9. Bijzondere waardevermindering voor niet-financiële activa

Voor de niet-financiële activa van de Groep wordt op elke balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, dient de realiseerbare waarde van het actief te worden geschat. De realiseerbare waarde van een actief of van een kasstroom genererende eenheid is de hoogste waarde van de reële waarde minus de verkoopkosten en zijn bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde van een actief, of de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Het bepalen van de bedrijfswaarde is gebaseerd op het kasstroomverdisconterings-model, met name de verdiscontering van de toekomstige kasstromen voortvloeiend uit voortgezette exploitatie van de eenheid, waarbij door het management uitgegaan is van een kasstroomprognose op basis van een businessplan op vijf jaar en een sensitiviteitsanalyse voor de belangrijkste assumpties. De toekomstige kasstromen worden verdisconteerd op basis van een gewogen gemiddelde vermogenskost. Om de kasstroomprognoses te bepalen na de laatste budgetperiode worden ze geëxtrapoleerd op basis van een groeivoet.

Bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen indien er zich een wijziging voordoet bij de elementen die de bijzondere waardevermindering tot stand hebben gebracht. Deze terugname kan de eigenlijke boekwaarde voor bijzondere waardevermindering, min waardeverlies en afschrijvingen, niet overschrijden. Het terugnemen van de bijzondere waardevermindering heeft een onmiddellijk effect op het resultaat.

2.1.10. Financiële activa

Reële waarde van de financiële instrumenten

De volgende methodes en principes worden toegepast om de reële waarde van de relevante financiële instrumenten te ramen:

- Investeringsfondsen worden gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het betrokken fonds, waarbij de beleggingen in de jaarrekening gewaardeerd worden volgens regels vastgelegd door het IPEV ("International Private Equity and Venture Capital valuation");
- Voor handelsvorderingen, handelsschulden, andere kortlopende activa en passiva vormen de boekwaarden opgenomen in de balans een benadering van hun reële waarde rekening houdend met hun korte looptijd;
- Voor geldmiddelen en kasequivalenten vormen de boekwaarden opgenomen in de balans een benadering van hun reële waarde rekening houdend met hun korte looptijd;

Criteria voor de eerste opname en het niet meer opnemen van financiële activa

Financiële activa worden bij eerste opname geclassificeerd als financiële activa met reële waarde wijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten of de resultatenrekening of als financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. De classificatie van het financieel actief op het moment van

boekings is afhankelijk van de karakteristieken van de contractuele kasstromen van het financieel actief en het business model van het Groep om deze financiële activa te beheren. De financiële activa worden initieel opgenomen aan hun reële waarde plus, voor de activa welke niet gewaardeerd worden aan reële waarde via de resultatenrekening, de direct toerekenbare transactiekosten.

De financiële activa van de Groep bestaan uit de geldmiddelen en kasequivalenten, handels- en overige vorderingen, waarborgen en investeringen in een beleggingsfonds.

Aankopen en verkopen van financiële activa worden geboekt op afwikkelingsdatum. Dit houdt in dat een actief wordt opgenomen op de dag dat het door de Groep wordt ontvangen, en dat het niet langer wordt opgenomen vanaf de datum dat het door de Groep wordt geleverd; op deze datum wordt tevens een eventuele winst of verlies bij vervreemding opgenomen.

Criteria voor de waardering van financiële activa

- Financiële activa met reële waarde wijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten:
Bij eerste opname worden deze financiële activa opgenomen tegen reële waarde. Deze financiële activa betreffen uitsluitend de investeringen in beleggingsfondsen. Een winst of verlies dat voortvloeit uit de verandering van de reële waarde van het financieel actief wordt geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten in het eigen vermogen. Bij verkoop worden de geaccumuleerde winsten of verliezen geboekt als niet-gerealiseerde resultaten niet getransfereerd naar het operationeel resultaat, maar blijven ze binnen het eigen vermogen.
- Financiële activa met reële waarde wijzigingen via de resultatenrekening:
Callopties op minderheidsbelangen worden gepresenteerd als financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs:
Deze niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Een winst of verlies wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer het financieel actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

De Groep past de vereenvoudigde benadering toe voor het bepalen van de waardeverminderingen voor verwachte kredietverliezen (ECLs) op handelsvorderingen en overige vorderingen. De ECLs zijn gebaseerd op het verschil tussen de contractuele kasstromen en alle kasstromen welke de Groep verwacht te ontvangen, verdisconteert aan een benadering van de originele effectieve interestvoet. Een waardevermindering wordt geboekt op elke rapporteringsperiode op basis van de levensduur ECL.

Op het einde van het boekjaar wordt een schatting gemaakt van de dubieuze vorderingen op basis van een evaluatie van alle uitstaande bedragen. Dubieuze debiteuren worden afgeschreven in het jaar waarin zij als dusdanig geïdentificeerd worden.

De provisies en waardeverminderingen op financiële activa worden als financiële kosten geboekt als deze activa betrekking hebben op financieringsactiviteiten. Wanneer deze activa betrekking hebben op operationele of investeringsactiviteiten, worden de provisies en waardeverminderingen als operationele kosten geboekt.

2.1.11. Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd aan het laagste van de kostprijs en de netto realiseerbare waarde. De netto realiseerbare waarde is de geschatte verkoopprijs min de geschatte kosten om het product af te werken en om de verkoop te realiseren. De voorraad is samengesteld uit hulpgoederen en werkmateriaal die verbruikt worden bij het uitvoeren van projecten en dewelke gewaardeerd worden aan kost volgens het FIFO principe.

2.1.12. Handels- en overige vorderingen inclusief contract activa

Korte-termijn handelsvorderingen en overige vorderingen worden gewaardeerd aan kostprijs verminderd met geschikte waardeverminderingen voor geschatte oninbare bedragen.

Een contract activa is het recht op een vergoeding in ruil voor de levering van goederen of diensten aan de klant. De Groep boekt een contract activa wanneer de goederen of diensten geleverd worden aan de klant en dit voordat de goederen of dienst gefactureerd worden. De contract activa bevatten zowel op te maken facturen alsook contracten in uitvoering welke gewaardeerd worden op basis van de staat van uitvoering. We verwijzen ook naar de boekhoudprincipes met betrekking tot de omzet.

2.1.13. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten contante en direct opvraagbare deposito's, beleggingen op korte termijn (< 3 maanden), kortlopende zeer liquide beleggingen die onmiddellijk kunnen worden omgezet in geldmiddelen waarvan het bedrag gekend is en die geen materieel risico van waardeverandering in zich dragen.

2.1.14. Voorzieningen

Voorzieningen worden aangelegd wanneer de Groep een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting heeft ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden, wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen, en als het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien de Groep verwacht dat sommige of alle uitgaven die vereist zijn om een voorziening af te wikkelen zullen worden vergoed, wordt de vergoeding opgenomen als een financieel actief en slechts als het vrijwel zeker is dat de vergoeding zal worden ontvangen.

2.1.15. Personeelsvergoedingen

De Groep heeft zowel toegezegde-bijdrage- als toegezegde-pensioenregelingen.

Toegezegde-bijdrage regelingen

De pensioenverplichtingen voor toegezegde bijdrage regelingen worden over het algemeen aangelegd via werkgevers- en werknemersbijdragen. De bijdrageverplichtingen tot de pensioenplannen met een vaste bijdrage ten laste van de Groep worden opgenomen in de winst- en verliesrekening van het jaar waarop ze betrekking hebben.

De Belgische toegezegde-bijdrageplannen worden geclassificeerd en verwerkt als toegezegde-pensioenplannen.

Toegezegde-pensioenregeling

De dochterondernemingen in Frankrijk hebben een te bereiken doel pensioenregeling evenals de Belgische groepsverzekeringen met een minimaal gegarandeerd rendement.

De Belgische toegezegde-bijdrage plannen hebben een variabel gegarandeerd rendement op bijdragen betaald sedert 1 januari 2016. Op de bijdragen betaald voor 1 januari 2016 is er een minimum rendement gegarandeerd op werkgeversbijdragen (3,25%) en op werknemersbijdragen (3,75%). Het variabel gegarandeerd rendement wordt jaarlijks berekend als 65% van de gemiddelde 10 jaarlijkse OLO rentevoet over een periode van 24 maanden, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de lage OLO rentevoeten in de laatste jaren, is het initiële percentage vastgesteld op 1,75%. Bijdragen betaald tot en met 31 december 2015 blijven onderhevig aan het minimum gegarandeerd rendement van 3,25% op werkgeversbijdragen en 3,75% op werknemersbijdragen.

Een toegezegde-pensioenregeling legt het bedrag van de beloningen vast die de werknemer zal krijgen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, hetgeen meestal afhankelijk is van één of meerdere factoren zoals leeftijd, anciënniteit en salaris of garandeert een minimaal rendement op de gedane stortingen.

De netto verplichting van de Groep die in de balans wordt opgenomen voor toegezegde-pensioenregelingen is de actuele waarde van de verplichting van de toegezegde-pensioenregelingen op de balansdatum, verminderd met de reële waarde van fondsbeleggingen welke aangehouden zijn door een in aanmerking komende verzekeringsmaatschappij en niet beschikbaar zijn voor de schuldeisers van de Groep en ook niet rechtstreeks aan de Groep kunnen worden uitbetaald - en aangepast voor pensioenkosten van verstreken diensttijd. De verplichting van toegezegde-pensioenregelingen wordt regelmatig door onafhankelijke actuarissen bepaald op basis van de "projected unit credit" methode. De actuele waarde van de toegezegde-pensioenverplichting wordt bepaald door de verwachte toekomstige kasuitstromen te verdisconteren aan de rentevoet van hoogwaardige bedrijfsobligaties uitgedrukt in dezelfde valuta als waarin de beloningen zullen worden betaald en met vervaltermijnen die nauw aansluiten bij deze van de pensioenverplichting.

De componenten van de toegezegde-pensioenregelingskosten omvatten (a) pensioenkosten (actuele en van verstreken diensttijd), (b) netto interesten op de netto toegezegde-pensioenverplichting (actief) en (c) de herwaardering van de netto toegezegde-pensioenverplichting (actief). Pensioenkosten voor verstreken diensttijd worden onmiddellijk als last opgenomen ten vroegste op (a) de datum van de wijziging of inperking van het plan of op (b) de datum waarop de Groep kosten voor herstructureren opneemt.

De netto interest op een netto toegezegde-pensioenverplichting (actief) wordt berekend door de toepassing van de discontovoet op de netto toegezegde-pensioenverplichting (actief).

De Groep boekt actuariële winsten en verliezen ter weerspiegeling van aanpassingen ingevolge de opgedane ervaring en wijzigingen in de actuariële veronderstellingen en dit volledig in de periode waarin deze zich voordoen in de niet-gerealiseerde resultaten.

Pensioenkosten worden volledig opgenomen onder de personeelsbeloningen.

2.1.16. Financiële verplichtingen

Criteria voor de eerste opname en het niet meer opnemen van financiële verplichtingen

Financiële schulden worden geclassificeerd als financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Financiële verplichtingen worden initieel opgenomen aan reële waarde van de ontvangen geldmiddelen, na aftrek van direct toewijsbare transactiekosten.

Een financiële verplichting wordt niet meer opgenomen indien de verplichting voldaan is, geannuleerd of vervallen.

De financiële verplichtingen van de Groep bestaan uit handels- en overige schulden en leningen.

Compensatie

Financiële activa en financiële verplichtingen worden gecompenseerd alleen en alleen als er een huidig contractueel of wettelijk recht is om te compenseren en het de intentie is om enkel aan het netto bedrag te voldoen.

Putopties op minderheidsbelangen

Een financiële verplichting wordt opgenomen voor de reële waarde van de geschreven putoptie op een minderheidsbelang door een gedeeltelijke compensatie van het minderheidsbelang. Het verschil tussen de waarde van het minderheidsbelang en de reële waarde van de verplichting wordt toegevoegd aan de geconsolideerde reserves, die in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders zijn opgenomen. De reële waarde van de financiële verplichting is de contante waarde van het geschatte aflossingsbedrag en afhankelijk van een management raming van een aantal assumpties (i.e. waardering van de aandelen, de geraamde waarschijnlijkheid van uitoefening van de putoptie in de verschillende jaren en de verwachte WACC). De financiële verplichting wordt weergegeven bij de overige langlopende en/of kortlopende schulden in de geconsolideerde balans. De verplichting zal op het einde van elke rapporteringsperiode aangepast worden in de winst- en verliesrekening voor waardeveranderingen, waaronder het effect van het afwikkelen van de verdiscontering en andere veranderingen in het geschatte aflossingsbedrag als gevolg van veranderingen in assumpties van het management. Als de optie afloopt zonder te zijn uitgeoefend, wordt de verplichting geannuleerd ten laste van minderheidsbelangen en geconsolideerde reserves.

2.1.17. Handelsschulden en overige schulden

Handelsschulden en overige schulden worden opgenomen aan hun nominale waarde.

2.2. Nieuwe en gewijzigde standaarden welke nog niet van toepassing zijn

De standaarden welke nog niet van toepassing zijn op datum van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep worden hieronder weergegeven. Dit overzicht toont de standaarden en interpretaties welke voor de Groep op redelijke basis van toepassing zullen zijn op de toekomstige datum. De Groep plant om deze standaarden en interpretaties aan te nemen op het moment waarop ze van toepassing zijn.

- IFRS 17 Verzekeringscontracten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023)
- Aanpassingen aan IFRS 17 Verzekeringscontracten: initiële toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 – Vergelijkende info (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023)
- Aanpassingen aan IAS 1 Presentatie van de Jaarrekening: classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend en Langlopende Verplichtingen met Convenanten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2024 of later, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 1 Presentatie van de Jaarrekening en IFRS Practice Statement 2: Toelichting van grondslagen voor financiële verslaggeving (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023)
- Aanpassingen aan IAS 8 Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten: Definitie van schattingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023)
- Aanpassingen aan IAS 12 Winstbelastingen: Uitgestelde belastingen met betrekking tot activa en passiva die voortvloeien uit één enkele transactie (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023)
- Aanpassingen aan IFRS 16: Leaseovereenkomsten: Leaseverplichting in een Sale and Leaseback (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2024 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie).

De wijzigingen worden niet verwacht een materiële impact te hebben op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

De Groep heeft ervoor gekozen om geen standaarden of interpretaties voorafgaand aan hun inwerkingtreding toe te passen.

2.3. Boekhoudkundige beoordelingen, ramingen en veronderstellingen

Om de geconsolideerde jaarrekening op te stellen dient het management beoordelingen, ramingen en veronderstellingen te maken die invloed hebben op de gepubliceerde bedragen in de jaarrekening en in de bijbehorende toelichtingen. De onzekerheid welke deze ramingen en veronderstelling inherent met zich meebrengen kunnen resulteren in belangrijke aanpassingen aan de boekwaarde van de activa of verplichtingen in toekomstige periodes.

Beoordelingen, schattingen en assumpties

Het management maakt beoordelingen en schattingen en gebruikt assumpties bij de toepassingen onder IFRS, welke een belangrijke impact hebben op de bedragen opgenomen in de financiële rekeningen met een belangrijk risico op wijzigingen in het volgende jaar. De ramingen en veronderstellingen zijn gebaseerd op de informatie welke beschikbaar was op het ogenblik dat de geconsolideerde jaarrekening wordt voorbereid. Deze informatie kan in de toekomst wijzigen als gevolg van veranderingen in de markt of omstandigheden welke buiten de controle van de Groep vallen. Deze wijzigingen op de boekhoudkundige assumpties worden opgenomen in de periode waarin de herziening heeft plaatsgevonden.

Bijzondere waardevermindering op goodwill

De Groep evalueert op elke afsluitdatum of er aanwijzingen zijn dat een bijzondere waardevermindering voor alle immateriële en materiële vaste activa dient opgenomen te worden. Jaarlijks wordt voor elke kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill toegewezen is, een analyse voor bijzondere waardevermindering uitgevoerd. Bij de berekeningen van de bedrijfswaarde, dient het management de toekomstige kasstromen van de vaste activa of de kasstroom genererende eenheid in te schatten en dient zij een verdiscontering te berekenen op de actuele waarde van deze kasstromen.

Er werden eind 2022 en 2021 geen bijzondere waardeverminderingen geboekt op de goodwill.

De bedrijfswaarde is gevoelig aan de verdisconteringsvoet en de andere assumpties met betrekking tot onder andere groeivoet omzet, bruto marge en operationele kosten. De assumpties en de evaluatie wordt verder toegelicht onder punt 2.5.

Uitgestelde belastingvorderingen

De Groep heeft niet gebruikte belastingverliezen, notionele- en investeringsaftrekken, overdrachten voor DBI en andere tijdelijke aftrekbare verschillen. De Groep boekt een uitgestelde belastingvordering slechts in de mate dat het meer dan waarschijnlijk is dat de toekomstige belastbare winsten zullen gegenereerd worden tegen de welke de belastingvorderingen kunnen worden gebruikt. Een belangrijke beoordeling van het management is vereist om het bedrag van de opgenomen belastingvorderingen te bepalen, gebaseerd op een ingeschatte timing alsook het bedrag van toekomstige belastbare winsten samen met toekomstige planning strategieën. De totale uitgestelde belastingvordering op fiscale overdraagbare verliezen en andere aftrekken bedraagt k€ 643 op 31 december 2022 (2021: k€ 628). Verdere informatie wordt gegeven in toelichting 2.23.

Reële waarde terreinen en gebouwen

De Groep waardeert de terreinen en gebouwen volgens het herwaarderingsmodel waarbij de terreinen en gebouwen gewaardeerd worden aan reële waarde min gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere afschrijvingen. De Groep maakt gebruik van een vastgoed expert om de reële waarde in te schatten op basis van de omstandigheden en informatie welke beschikbaar is op datum van waardering.

De gebouwen in België werden gewaardeerd aan reële waarde in maart 2020. De reële waarde week echter niet materieel af van de boekwaarde per 31 december 2019. De waardering van de gebouwen in Nederland is gebeurd op eind 2020 voor het gebouw Alphen aan den Rijn en op 25/2/2018 (kantoor Breda) en op 31/12/2018 voor de gebouwen in Frankrijk. Het management heeft geen indicaties dat de huidige boekwaarde van de gebouwen materieel afwijken van hun reële waarde.

De boekwaarde van de terreinen en gebouwen bedraagt k€ 6 324 op 31 december 2022 (2021: k€ 6 290).

Toegezegde pensioenplannen

De Groep heeft de Belgische toegezegde-pensioenplannen (groepsverzekering met wettelijk minimaal rendement) geclassificeerd en verwerkt als toegezegde-pensioenplannen. De Groep heeft andere toegezegde pensioenplannen in Frankrijk.

De boekhoudkundige verwerking van toegezegde pensioenplannen vergt van het management dat belangrijke assumpties gemaakt worden met betrekking tot de actualisatievoet, toekomstige salarisverhogingen en inflatie. De assumpties en de sensitiviteiten van deze assumpties op de netto verplichting worden verder toegelicht in 2.12.

Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen

De Groep heeft een aantal geschillen lopen waarvoor de Groep een belangrijke beoordeling maakt met betrekking tot enerzijds de waarschijnlijkheid en anderzijds het mogelijke bedrag welke betaald zou moeten worden. De geschillen worden verder toegelicht in 2.12.

Bepaling van de lease termijn bij contracten met opties voor verlenging en beëindiging

De Groep bepaalt de leaseperiode als de niet-opzegbare lease termijn, samen met eventuele periodes gedekt door een optie om de huurovereenkomst te verlengen indien redelijkerwijs zeker is dat deze zal uitgeoefend worden, of door eventuele periodes met een optie om de huurovereenkomst te beëindigen, indien redelijkerwijs zeker is dat deze niet wordt uitgeoefend.

De Groep heeft verschillende lease overeenkomsten met opties voor verlenging en beëindiging. De Groep past beoordelingen toe of het redelijk zeker is of de optie om te verlengen of de huurovereenkomst te beëindigen al dan niet wordt uitgeoefend. Dat wil zeggen, het houdt rekening met alle relevante factoren die daarvoor een economisch motief vormen om de verlenging of beëindiging uit te oefenen. Enkele elementen die daarbij in rekening worden gebracht zijn het al dan niet bestaan van verbeteringswerken aan de activa, het al dan niet strategische belang van de locatie, de initiële duur van de overeenkomst. Na de ingangsdatum beoordeelt de Groep de leasetermijn opnieuw wanneer er een belangrijke gebeurtenis of verandering in omstandigheden is die binnen zijn macht ligt en zijn mogelijkheid om de uitoefening van de optie om te verlengen of te beëindigen beïnvloedt (bijvoorbeeld aanzienlijke verbeteringen of belangrijke aanpassingen aan het geleasede actief). De periodes gedekt door een optie om te beëindigen worden enkel in rekening gebracht als deel van de lease termijn wanneer het redelijk zeker is dat deze niet uitgeoefend zal worden.

Lease overeenkomsten – inschatting van de incrementele rentevoet

De Groep kan de impliciete interestvoet niet gemakkelijk bepalen, daarom gebruikt zij de incrementele interestvoet om leaseverplichtingen te meten. De incrementele interestvoet is de rentevoet die de Groep zou betalen in een vergelijkbare economische omgeving om via een lening gedurende een vergelijkbare periode en met een vergelijkbare dekking een actief te verkrijgen van een vergelijkbare waarde als het gebruiksrecht.

De incrementele interestvoet weerspiegelt wat de Groep 'zou moeten betalen', dewelke een schatting vereist wanneer er geen waarneembare tarieven beschikbaar zijn (zoals voor dochterondernemingen die geen financieringstransacties aangaan) of wanneer deze moeten worden aangepast aan de voorwaarden van de huurovereenkomst (bijvoorbeeld wanneer huurovereenkomsten niet in de functionele valuta van de dochteronderneming zijn). De Groep schat de incrementele interestvoet op basis van waarneembare inputs (zoals marktrentevoeten) indien beschikbaar.

Putopties op minderheidsbelangen

De Groep heeft een financiële verplichting opgenomen voor de reële waarde van een geschreven putoptie op een minderheidsbelang. De reële waarde van de financiële verplichting is de contante waarde van het geschatte aflossingsbedrag en afhankelijk van een management raming van een aantal assumpties (i.e. waardering van de aandelen, de geraamde waarschijnlijkheid van uitoefening van de putoptie in de verschillende jaren en de verwachte WACC). Verdere informatie wordt gegeven in toelichting 2.4.

2.4. Bedrijfscombinaties

2.4.1. Bedrijfscombinaties uit 2021

GEO+ Environnement

De Groep heeft alle aandelen van GEO+ Environnement verworven per 4 januari 2021. Met deze overname heeft de Groep extra expertise en kennis in de sector van mijnbouw, steengroeven en dijken binnengehaald en kan deze kennis ook in de andere thuislanden van de Groep worden aangeboden.

De netto kasuitstroom uit de bedrijfscombinatie was k€ 122.

De transactie gaf aanleiding tot het boeken van een goodwill van k€ 70 welke de mogelijke synergiën weergeeft tussen GEO+ Environnement en de Groep alsook het verwerven van extra expertise en kennis die kan worden toegepast in de andere thuislanden van de Groep. De Groep heeft tijdens de reële waardebeoordeling rekening gehouden met een potentieel terug te vorderen bedrag van k€ 52 op de verkoper die op een geblokkeerde rekening stond. Deze som diende als onderpand voor mogelijke afwijkingen van de garanties die door de verkopers gegeven werden, en werd begin 2023 finaal vrijgegeven zonder impact op het resultaat.

Geosonic France

De Groep heeft alle aandelen van Geosonic France verworven per 1 februari 2021 voor een bedrag in geld van k€ 350. Geosonic is een Frans sonisch boorbedrijf met hoofdzetel in Jardin. Een belangrijk stap voor haar ontwikkeling aangezien Geosonic bekend staat als de belangrijkste speler in de Franse markt op het vlak van sonisch boren evenals van diepe, complexe boringen.

De netto kasuitstroom uit de bedrijfscombinatie was k€ 50.

De transactie gaf aanleiding tot het boeken van een badwill van k€ 185, welke werd opgenomen in de lijn "overige bedrijfsopbrengsten" in de geconsolideerde resultatenrekening. Deze badwill weerspiegelt een hogere reële waarde van de verworven activa, inclusief klantenrelaties, ten opzichte van de prijs die betaald werd. Tijdens de reële waardebeoordeling door de Groep in 2021, werd rekening gehouden met een terug te vorderen bedrag op de verkoper van k€ 143 die op een geblokkeerde rekening staat. In 2022 heeft de Groep een bedrag van k€ 250 ontvangen van de verkoper. De additionele opbrengst van k€ 107 is opgenomen onder "Overige bedrijfsopbrengsten" in de geconsolideerde resultatenrekening.

Asper bv

Op 1 juli 2021 heeft de Groep alle aandelen van het Belgische Asper BV verworven voor een bedrag in geld van k€ 600. Met deze overname haalt de Groep aanvullende expertise in huis in asbest – en bodemonderzoek, waardoor een mooie synergie kan bereikt worden.

De netto kasuitstroom uit de bedrijfscombinatie was k€ 450.

De transactie gaf aanleiding tot een badwill van k€ 4, welke werd opgenomen in de lijn "overige bedrijfsopbrengsten" in de geconsolideerde resultatenrekening.

2.4.2. Bedrijfscombinaties uit 2022

ABO-Colsen Bodem

De Groep heeft de activiteiten van het Nederlandse studiebureau Colsen, Adviesburo voor Milieutechniek op het gebied van bodemonderzoek overgenomen per 21 februari 2022. Met deze overname bouwt de Groep haar netwerk in Nederland verder uit en krijgen ze extra voet aan grond in Zeeland.

De reële waardes van de geïdentificeerde activa en verplichtingen op datum van overname waren als volgt:

in 000€	Boekwaarde	Reële waarde-aanpassingen	Reële waarde
Activa			
Immateriële vaste activa	–	171	171
Materiële vaste activa	27	16	43
Totaal activa	27	187	214
Schulden			
Uitgestelde belastingschulden	–	25	25
Financiële leningen op lange termijn	27	–	27
Totaal schulden	27	25	52
Totaal geïdentificeerde activa en schulden	–	162	162
Goodwill			63
Aankoopprijs aandelen			225
Uitgestelde betaling			59
Betaalde overnameprijs in geldmiddelen			166
Kasuitstroom bij bedrijfscombinatie			166

De netto kasuitstroom uit de bedrijfscombinatie was k€ 166. Bovendien waren er k€ 12 transactiekosten verbonden aan de overname, die opgenomen werden in "Diensten en diverse goederen" in de geconsolideerde resultatenrekening.

De reële waardeaanpassing van de immateriële vaste activa heeft betrekking op klantenrelaties die gewaardeerd werden op basis van de "multi period excess earnings"-methode en bedraagt k€ 171.

De transactie gaf aanleiding tot het boeken van een goodwill van k€ 63 welke de mogelijke synergiën weergeeft tussen de bodemafdeling van Colsen en de Groep. De Groep heeft tijdens de reële waardebeoordeling rekening gehouden met een bedrag van k€ 59 (k€ 72 op niet-verdisconteerde basis) die gedurende een periode van 5 jaar aan de verkoper verschuldigd is. De uitgestelde betalingen zullen bepaald worden op basis van een overeengekomen formule en zijn afhankelijk van toekomstige resultaten van het overgenomen studiebureau. Per 31 december 2022 bedraagt de huidige waarde van

de uitgestelde vergoeding k€ 63, waarvan k€ 51 opgenomen in de lijn "Overige langlopende schulden" en k€ 12 in de lijn "Overige kortlopende schulden".

Sinds de overname heeft ABO-Colsen Bodem k€ 360 bijgedragen aan de omzet en k€ 38 aan de netto winst van de Groep. Indien de overname had plaatsgevonden op 1 januari, was de bijdrage van ABO-Colsen Bodem aan de omzet en netto winst respectievelijk k€ 427 en k€ 45 geweest.

Geo-Supporting/GeoSensors

De Groep heeft de activiteiten van Geo-Supporting en GeoSensors op het gebied van geotechnisch onderzoek overgenomen per 25 maart 2022. De activiteiten en de werknemers worden geïntegreerd in Geosonda BV, de geotechnische sondeerafdeling van de Groep. Met deze overname haalt de Groep extra expertise in huis en versterken ze het geotechnisch advies in Nederland.

De reële waardes van de geïdentificeerde activa en verplichtingen op datum van overname waren als volgt:

in 000€	Boekwaarde	Reële waarde-aanpassingen	Reële waarde
Activa			
Immateriële vaste activa	–	194	194
Materiële vaste activa	218	100	318
Totaal activa	218	294	512
Schulden			
Uitgestelde belastingschulden	–	29	29
Financiële leningen op lange termijn	10	–	10
Totaal schulden	10	29	39
Totaal geïdentificeerde activa en schulden	208	265	473
Goodwill			2
Aankoopprijs aandelen			475
Betaalde overnameprijs in geldmiddelen			475
Kasuitstroom bij bedrijfscombinatie			475

De netto kasuitstroom uit de bedrijfscombinatie was k€ 475. Bovendien waren er k€ 15 transactiekosten verbonden aan de overname, die opgenomen werden in "Diensten en diverse goederen" in de geconsolideerde resultatenrekening.

De reële waardeaanpassing van de immateriële vaste activa heeft betrekking op klantenrelaties die gewaardeerd werden op basis van de "multi period excess earnings"-methode en bedraagt k€ 194. De reële waarde aanpassing van de materiële vaste activa voor een bedrag van k€ 100 heeft voornamelijk betrekking op sondeerrupsen.

De transactie gaf aanleiding tot het boeken van een goodwill van k€ 2 welke de mogelijke synergieën weergeeft voor de geotechnische sondeerafdeling van de Groep.

Sinds de overname hebben de activiteiten van Geo-Supporting en GeoSensors k€ 475 bijgedragen aan de omzet en k€ 26 aan de netto winst van de Groep. Indien de overname had plaatsgevonden op 1 januari, was de bijdrage aan de omzet en netto winst respectievelijk k€ 660 en k€ 46 geweest.

Overige

De Groep heeft zijn belang in Geosonda BV verhoogd van 55% tot 70% per 1 januari 2022 door de acquisitie van extra aandelen voor een overnameprijs van k€ 560. De Groep is eveneens overeengekomen om het resterende minderheidsbelang in Geosonda BV over te nemen door het toekennen van een putoptie aan de minderheidsaandeelhouder en een calloptie aan de Groep. Deze opties zijn voor het eerst uitoefenbaar in 2023 en vervallen in 2025. De uitoefenprijs zal bepaald worden op basis van een overeengekomen formule en is afhankelijk van toekomstige resultaten van Geosonda BV. De huidige waarde van het geschatte aflossingsbedrag van de putoptie bedroeg initieel k€ 878. Deze reële waarde van de putoptie is geboekt tegenover minderheidsbelangen voor k€ 515 en geconsolideerde reserves voor K€363. Per 31 december 2022 is de huidige waarde van het geschatte aflossingsbedrag gewijzigd naar k€ 863 en wordt weergegeven bij de overige langlopende schulden in de geconsolideerde balans. De reële waardeaanpassing van k€ 58 is opgenomen onder "Overige bedrijfsopbrengsten" in de geconsolideerde resultatenrekening. Het effect van de verdiscontering van k€ 43 is opgenomen onder "Financiële kosten" in de geconsolideerde resultatenrekening. De reële waarde van de calloptie op de verslagdatum is nul, aangezien de uitoefenprijs gelijk is aan een benadering van de reële waarde van het minderheidsbelang.

2.5. Goodwill

De goodwill kan als volgt gedetailleerd worden:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
ABO NV (consulting)	154	154
Translab	690	690
Geoplus	70	70
ABO Milieuconsult BV	63	–
Geosonda BV	2	–
Totaal	979	914

De Groep heeft een oefening voor bijzondere afschrijvingen uitgevoerd op de goodwill van de kasstroom genererende eenheid ABO (consulting), Translab (consulting), Geoplus (consulting), ABO Mileuconsult BV en Geosonda BV. De kasstroom genererende eenheid ABO (consulting) en Translab (consulting) maken deel uit van het operationele segment "België". Geoplus (consulting) is actief in het operationele segment "Frankrijk" en ABO Milieuconsult BV en Geosonda BV maken deel uit van het operationele segment "Nederland".

De oefening voor **ABO** is gebaseerd op een verdisconteerd kasstroommodel welke de kasstromen bevat voor het komende jaar op basis van het budget, voor het tweede tot en met het vijfde jaar lineair op basis van een groeivoet van 2 % en een residuele waarde op het einde van het vijfde jaar.

De belangrijkste assumpties voor ABO zijn de verdisconteringsvoet (WACC) van 10,12 % en een perpetuele groeivoet van 2 %. Overige assumpties zijn een stabiele omzet, bruto marge en niveau van de operationele kosten. De realiseerbare waarde werd geschat op m€ 8,6 welke ongeveer m€ 5,3 hoger is dan de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheid.

De sensitiviteit van de belangrijkste assumpties is als volgt:

Scenario - in 000€	Impact op realiseerbare waarde
Sensitiviteit - realisatie 80% van gebudgetteerde EBITDA	-1 714
Toename verdisconteringvoet met 1%	- 836

Geen van bovenstaande sensitiviteiten geven aanleiding tot een bijzondere waardevermindering op de goodwill bij ABO.

De belangrijkste assumpties voor **Translab** zijn de verdisconteringsvoet (WACC) van 10,12 % en een perpetuele groeivoet van 2 %. Overige assumpties zijn de jaarlijkse verwachte groei van de omzet, de bruto marge en het niveau van de operationele kosten. De assumpties houden rekening met een graduele verbetering van het resultaat van de kasstroom genererende eenheid naarmate de diversificatie van het dienstenaanbod naar milieugerichte laboproeven verder op punt gesteld wordt. De realiseerbare waarde werd geschat op m€ 2,6 welke ongeveer m€ 1,5 hoger is dan de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheid.

De sensitiviteit van de belangrijkste assumpties is als volgt:

Scenario - in 000€	Impact op realiseerbare waarde
Sensitiviteit - realisatie 80% van gebudgetteerde EBITDA	-846
Toename verdisconteringvoet met 1%	-315

Geen van bovenstaande sensitiviteiten geven aanleiding tot een bijzondere waardevermindering op de goodwill bij Translab.

De belangrijkste assumpties voor **Geoplus** zijn de verdisconteringsvoet (WACC) van 9,98 % en een perpetuele groeivoet van 2 %. Overige assumpties zijn de jaarlijkse verwachte groei van de omzet, de bruto marge en het niveau van de operationele kosten. De realiseerbare waarde werd geschat op m€ 1,9 welke ongeveer m€ 1,4 hoger is dan de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheid.

De sensitiviteit van de belangrijkste assumpties is als volgt:

Scenario - in 000€	Impact op realiseerbare waarde
Sensitiviteit - realisatie 80% van gebudgetteerde EBITDA	- 408
Toename verdisconteringvoet met 1%	- 187

Geen van bovenstaande sensitiviteiten geven aanleiding tot een bijzondere waardevermindering op de goodwill bij Geoplus.

De belangrijkste assumpties voor **ABO Milieuconsult BV** zijn de verdisconteringsvoet (WACC) van 9,36 % en een perpetuele groeivoet van 2 %. Overige assumpties zijn de jaarlijkse verwachte groei van de omzet, de bruto marge en het niveau van de operationele kosten. De realiseerbare waarde werd geschat op m€ 2,0 welke ongeveer m€ 1,6 hoger is dan de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheid.

De sensitiviteit van de belangrijkste assumpties is als volgt:

Scenario - in 000€	Impact op realiseerbare waarde
Sensitiviteit - realisatie 80% van gebudgetteerde EBITDA	- 438
Toename verdisconteringvoet met 1%	- 205

Geen van bovenstaande sensitiviteiten geven aanleiding tot een bijzondere waardevermindering op de goodwill bij ABO Milieuconsult BV.

2.6. Immateriële vaste activa

De veranderingen in de boekwaarde van de immateriële vaste activa kan als volgt voorgesteld worden:

in 000€	Klantenportefeuille	Software, patenten en licenties	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Op 1 januari 2021	2 333	735	3 068
Investeringen	16	25	41
Bedrijfscombinatie	1 160	–	1 160
Op 31 december 2021	3 509	760	4 269
Investeringen	–	9	9
Bedrijfscombinatie	365	–	365
Op 31 december 2022	3 874	769	4 643
Afschrijvingen			
Op 1 januari 2021	- 961	- 622	-1 583
Afschrijvingen	- 326	- 49	- 375
Op 31 december 2021	-1 287	- 671	-1 958
Afschrijvingen	- 379	- 44	- 423
Op 31 december 2022	-1 666	- 715	-2 381
Netto boekwaarde			
Op 1 januari 2021	1 372	113	1 485
Op 31 december 2021	2 222	89	2 311
Op 31 december 2022	2 208	54	2 262

De afschrijvingen zijn gepresenteerd in de resultatenrekening onder de lijn "afschrijvingen".

De resterende gewogen gemiddelde afschrijvingsperiode voor de klantenportefeuille is 6,3 jaar.

2.7. Materiële vaste activa

De veranderingen in de boekwaarde van de materiële vaste activa kunnen als volgt gepresenteerd worden:

in 000€	Terreinen	Gebouwen	Installaties /machines	Meubilair	Rollend materieel	Recht-op- gebruik activa	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingswaarde								
Op 1 januari 2021	973	8 264	13 165	3 152	1 674	15 024	50	42 303
Investeringen	–	79	2 900	127	409	–	–	3 515
Bedrijfscombinatie	–	–	130	22	29	201	–	382
Verkopen en buitengebruikstellingen	–	–	- 667	- 6	- 14	- 739	–	-1 426
Addities in recht-op-gebruik activa	–	–	–	–	–	2 361	–	2 361
Herwaardering gebouwen	–	–	–	–	–	–	–	–
Transfer	–	–	50	–	–	–	- 50	–
Op 31 december 2021	973	8 343	15 578	3 295	2 098	16 846	–	47 133
Investeringen	–	423	2 762	227	196	–	–	3 608
Bedrijfscombinatie	–	–	308	–	16	37	–	361
Verkopen en buitengebruikstellingen	–	–	- 314	- 9	- 107	- 649	–	-1 079
Addities in recht-op-gebruik activa	–	–	–	–	–	2 600	–	2 600
Transfer	–	–	249	–	161	- 410	–	0
Op 31 december 2022	973	8 766	18 583	3 513	2 364	18 424	–	52 623
Afschrijvingen								
Op 1 januari 2021	–	-2 654	-7 683	-2 504	-1 152	-7 185	–	-21 177
Afschrijvingen	–	- 372	-1 695	- 180	- 206	-2 083	–	-4 536
Verkopen en buitengebruikstellingen	–	–	167	6	11	739	–	923
Op 31 december 2021	–	-3 026	-9 211	-2 678	-1 347	-8 529	–	-24 791
Afschrijvingen	–	- 389	-2 138	- 198	- 261	-2 383	–	-5 369
Verkopen en buitengebruikstellingen	–	–	293	7	95	608	–	1 003
Transfer	–	–	- 224	–	- 123	347	–	0
Op 31 december 2022	–	-3 415	-11 280	-2 869	-1 636	-9 957	–	-29 157
Netto boekwaarde								
Op 1 januari 2021	973	5 610	5 482	648	522	7 839	50	21 126
Op 31 december 2021	973	5 317	6 367	617	751	8 317	–	22 342
Op 31 december 2022	973	5 351	7 303	644	728	8 467	–	23 466

De investeringen in materiële vaste activa bedragen k€ 3 608 in 2022 en k€ 3 515 in 2021.

De investeringen hebben voornamelijk betrekking op machines, boortorens, transportvoertuigen en overige technische uitrusting.

In 2022 werden voor k€ 2 600 aan nieuwe recht-op-gebruik activa erkend. De addities bevinden zich in volgende rubrieken: k€ 560 voor rollend materieel (2021: k€ 1 116), k€ 726 aan installaties en machines (2021: k€ 963) en k€ 1 314 aan gebouwen (2021: k€ 282).

De Groep heeft een winst gerealiseerd op de verkoop van materiële vaste activa van k€ 104 in 2022 (2021: k€ 4).

Er werden geen bijzondere waardeverminderingen geboekt op de materiële vaste activa.

De recht-op-gebruik activa bestaan uit volgende rubrieken:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Gebouwen	4 067	3 587
Installaties en machines	2 700	2 898
Rollend materieel	1 700	1 832
Totaal	8 467	8 317

De Groep heeft in 2022 in totaal voor k€ 454 (2021: k€ 670) aan huurkosten erkend binnen de rubriek "Diensten en diverse goederen" van de geconsolideerde resultatenrekening die betrekking hebben op korte-termijn leases ten belope van k€ 406 en activa met lage waarde voor k€48. De daling werd gerealiseerd dankzij de aanhoudende investeringen in machines en materiaal, waardoor de korte-termijn leases teruggebracht konden worden.

De veranderingen in de boekwaarde van de recht-op-gebruikt activa kunnen als volgt gepresenteerd worden:

in 000€	Gebouwen	Installaties en machines	Rollend materieel	Totaal
Aanschaffingswaarde				
Op 1 januari 2021	4 823	6 765	3 435	15 022
Bedrijfscombinatie	49	54	102	205
Verkopen en buitengebruikstellingen	- 75	- 225	- 439	- 739
Addities in recht-op-gebruik activa	282	963	1 116	2 361
Transfer	-	-	-	-
Op 31 december 2021	5 079	7 557	4 214	16 848
Bedrijfscombinatie	37	-	-	37
Verkopen en buitengebruikstellingen	- 45	- 427	- 177	- 649
Addities in recht-op-gebruik activa	1 314	726	560	2 600
Herwaardering gebouwen	-	-	-	-
Transfer	-	-	- 412	- 412
Andere bewegingen	-	-	-	-
Op 31 december 2022	6 385	7 856	4 185	18 424
Afschrijvingen				
Op 1 januari 2021	- 993	-4 010	-2 182	-7 185
Afschrijvingen	- 576	- 875	- 632	-2 083
Verkopen en buitengebruikstellingen	75	225	439	739
Transfer	-	-	-	-
Op 31 december 2021	-1 494	-4 660	-2 375	-8 529
Afschrijvingen	- 871	- 892	- 620	-2 383
Verkopen en buitengebruikstellingen	45	396	167	608
Transfer	-	-	347	347
Andere bewegingen	-	-	-	-
Op 31 december 2022	-2 320	-5 156	-2 481	-9 957
Netto boekwaarde				
Op 1 januari 2021	3 830	2 755	1 253	7 837
Op 31 december 2021	3 585	2 897	1 839	8 319
Op 31 december 2022	4 065	2 700	1 704	8 467

Reële waarde terreinen en gebouwen

De terreinen en gebouwen worden verwerkt volgens het herwaarderingsmodel. De laatste reële waarde aanpassing is gebeurd in maart 2020 voor de gebouwen in België (in maart 2020 werd een nieuwe reële waardebepaling gedaan voor de gebouwen in België, maar de afwijking van de reële waarde met de boekwaarde op eind 2019 was immaterieel waardoor geen reële waarde aanpassing werd geboekt), in december 2018 voor de gebouwen in Frankrijk en in februari 2018 voor de gebouwen in Nederland, behalve het gebouw binnen de Nederlandse entiteit Geomet Vastgoed B.V.: dit gebouw werd per eind 2020 geherwaardeerd (k€ 225 bijkomende opwaardering) op basis van een nieuwe reële waardebepaling op het einde van de rapporteringsperiode. De reële waarde van de terreinen en gebouwen op 31 december 2022 en 2021 in België, Nederland en Frankrijk zijn niet significant verschillend dan hun boekwaarde. De afschrijvingen geboekt op de reële waarde aanpassing bedragen k€ 256 in 2022 (2021: k€ 256).

Indien de terreinen en gebouwen gewaardeerd zouden zijn via het kostprijs model, dan zou de boekwaarde k€ 3 549 bedragen op 31 december 2022 (2021: k€ 3 258).

Hypotheken en overige zekerheden

De terreinen en gebouwen met een boekwaarde van k€ 1 158 zijn belast met hypotheken en overige zekerheden ten voordele van de leningen van de Groep.

2.8. Handelsvorderingen, contract activa, voorraad en overige kortlopende activa

De handelsvorderingen, contract activa, voorraden en overige kortlopende activa bestaan uit het volgende:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Handelsvorderingen	14 597	13 287
Contract activa	9 539	7 756
Geboekte waardeverminderingen	- 562	- 482
Totaal Handelsvorderingen en contract activa	23 574	20 561
Voorraad	1 266	1 275
Overige kortlopende activa	1 095	1 132
Totaal Voorraad en overige kortlopende activa	2 361	2 407

De handelsvorderingen zijn niet interestdragend en hebben betalingstermijnen tussen 30 en 90 dagen. De contract activa bestaan voornamelijk uit nog te factureren diensten bepaald op basis van een "time & material" contract of een contract met een vaste prijs, deze bedragen k€ 9 539 eind 2022 (2021: k€ 7 756) en zullen gefactureerd worden in 2023.

De beweging van de contract activa in 2022 is als volgt:

in 000€	Contract activa
Op 1 januari 2022	7 756
Overgeboekt van contract activa naar handelsvorderingen	-7 040
Opbrengsten opgenomen in contract activa	8 823
Op 31 december 2022	9 539

Op 31 december 2022 bedragen de waardeverminderingen op handelsvorderingen k€ 562 (2021: k€ 482).

De beweging van de geboekte waardeverminderingen is als volgt:

in 000€	Waardevermindering op handelsvorderingen
Op 1 januari 2021	-420
Toevoeging	-373
Terugneming en gebruik	311
Op 31 december 2021	-482
Toevoeging	-378
Terugneming en gebruik	298
Op 31 december 2022	-562

De vervaldagenbalans wordt weergegeven in toelichting 2.26.

De voorraad bestaat uit werkmaterieel ten belope van k€ 951 (2021 : k€973) en hulpgoederen voor een bedrag van k€316 (2021 : k€302).

De overige kortlopende activa bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde kosten k€ 359 (2021: k€ 485), terug te vorderen btw en belastingen k€ 146 (2021: k€ 423) en andere overige kortlopende activa k€ 590 (2021: k€ 224).

2.9. Geldmiddelen en kasequivalenten

De geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Geldmiddelen	15 504	14 117
Kasequivalenten	1 243	2 055
Totaal	16 747	16 172

De geldmiddelen verkrijgen een interest op basis van een variabele interestvoet. De kasequivalenten bestaan uit korte termijn beleggingen met een maturiteit van minder dan drie maanden.

Het totaal van de geldmiddelen en kasequivalenten uit bovenstaande tabel reconcilieert met de geconsolideerde kasstroomtabel.

Er zijn geen beperkingen op de geldmiddelen gedurende 2022 en 2021.

2.10. Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de moeder ABO-Group Environment NV bestaat uit 10 568 735 gewone aandelen voor een totaal bedrag van k€ 4 857 op 31 december 2022 (2021: k€ 4 857). De aandelen hebben geen nominale waarde. De fractiewaarde van de aandelen is € 0,46.

Er hebben geen wijzigingen plaats gevonden in het kapitaal en aantal aandelen gedurende 2022 en 2021.

Alle aandelen hebben dezelfde stem- en dividendrechten.

Reserves

De geconsolideerde reserves bevatten naast de overgedragen winsten en verliezen eveneens de wettelijke reserve. De wettelijke reserve neemt toe a rato van 5% van de jaarlijkse statutaire winst tot de wettelijke reserve minstens 10% van het maatschappelijk kapitaal is. De wettelijke reserve kan niet uitgekeerd worden aan de aandeelhouders.

De wettelijke reserve van ABO-Group Environment NV bedraagt k€ 4 op 31 december 2022 (2021: k€ 4). De overige reserves bedragen k€ 14 311 op 31 december 2022 (2021: k€ 12 559). De Groep heeft geen dividenden uitbetaald gedurende 2022 en 2021.

De Groep heeft zijn belang in Geosonda BV verhoogd van 55% tot 70% per 1 januari 2022 door de acquisitie van extra aandelen voor een overnameprijs van k€ 560. De Groep is eveneens overeengekomen om het resterende minderheidsbelang in Geosonda BV over te nemen door het toekennen van een putoptie aan de minderheidsaandeelhouder en een calloptie aan de Groep. De huidige waarde van het geschatte aflossingsbedrag van de putoptie bedroeg initieel k€ 878. Deze reële waarde van de putoptie is geboekt tegenover minderheidsbelangen voor k€ 515 en geconsolideerde reserves voor K€ 363.

Niet-gerealiseerde resultaten

De niet-gerealiseerde resultaten kunnen als volgt uitgesplitst worden:

in 000€	Financiële activa met reële waarde-wijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten	Herwaardering aan reële waarde gebouwen	Toegezegde pensioen-regeling	Totaal niet-gerealiseerde resultaten
Niet-gerealiseerde resultaten op 1 januari 2021	10	2 485	- 231	2 265
Reële waarde verandering fondsbeleggingen	- 4	-	-	- 4
Reclassificatie impact afschrijvingen naar geconsolideerde reserves	-	- 190	-	- 190
Actuariële winst toegezegde bijdrage pensioenregeling	-	-	170	170
Impact uitgestelde belastingen	-	-	- 45	- 45
Niet-gerealiseerde resultaten op 31 december 2021	6	2 295	- 106	2 196
Reële waarde verandering fondsbeleggingen	- 7	-	-	- 7
Reclassificatie impact afschrijvingen naar geconsolideerde reserves	-	- 193	-	- 193
Actuariële winst te bereiken doel pensioenregeling	-	-	657	657
Impact uitgestelde belastingen	-	-	- 164	- 164
Niet-gerealiseerde resultaten op 31 december 2022	- 1	2 102	387	2 490
Toewijsbaar aan de aandeelhouders	- 1	2 102	387	2 490
Toewijsbaar aan het minderheidsbelang	-	-	-	-

Minderheidsbelang

Het minderheidsbelang op de balans, in de resultatenrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten kan als volgt worden uitgesplitst:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Geosonda BV	–	773
Enviromania/Translab	98	107
Totaal minderheidsbelang op balans	98	880
Geosonda BV	–	71
Enviromania/Translab	- 9	- 11
Totaal minderheidsbelang in totaal resultaat	- 9	60

Het minderheidsbelang in 2022 bestaat uit 12,8% in de vennootschappen Enviromania NV en Translab NV. De Groep heeft zijn belang in Geosonda BV verhoogd van 55% tot 70% per 1 januari 2022 door de acquisitie van extra aandelen. Er is eveneens een mogelijkheid dat de Groep het resterende minderheidsbelang in Geosonda BV in de toekomst zal overnemen gezien bij voornoemde acquisitie een putoptie aan de minderheidsaandeelhouder werd toegekend en een calloptie aan de Groep. We verwijzen hiervoor naar Toelichting 2.4.

Het minderheidsbelang in 2021 bestaat uit 45% van de aandelen in de dochteronderneming Geosonda BV en 12,8% in de vennootschappen Enviromania NV en Translab NV.

De samengevatte financiële informatie (netto contributie) van Enviromania/Translab NV is als volgt:

in 000€	Enviromania/Translab
Langlopende activa (incl. goodwill)	1 372
Kortlopende activa	142
Langlopende schulden	-367
Kortlopende schulden	-379
Eigen vermogen	-768
Aandeel	13%
Aandeel in het eigen vermogen van het minderheidsbelang	-98
Boekwaarde minderheidsbelang	-98
Omzet	1 365
Verlies van het boekjaar	-70
Aandeel	13%
Aandeel in resultaat	-9

2.11. Financiële schulden

De financiële schulden kunnen als volgt gedetailleerd worden:

in 000€	Interestvoet	Vervaldag	Voor het jaar eindigend op 31 december	
			2022	2021*
1. Leningen			27 386	25 914
Straight loan	Euribor+1,15% - 2,25%	2023	8 218	7 406
Investeringskrediet	0,30% - 2,10%	2022-2034	7 123	7 330
Lease verplichtingen	0,00% - 6,22%	2022-2031	7 685	7 677
Leningen vakantiegeld	0,70% – 3,40%	2022-2023	863	1 005
Leningen vennootschapsbelasting	0,60% - 0,70%	2022-2023	58	219
Euroflex lening	3,00%	2032	546	598
Lening	5,00%	2023	39	103
Factoring	Euribor+0,95% - 1,80%	2023	2 854	1 576
2. Overige			914	–
Schuld geschreven putopties op minderheidsbelangen		2025	863	–
Uitgestelde vergoeding		2026	51	–
Totaal			28 300	25 914
waarvan kortlopend			16 276	14 322
waarvan langlopend			12 024	11 592

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

In het kader van een straight loan financieringsovereenkomst ten bedrage van maximaal 6 miljoen euro met Belfius, werd een convenant van netto financiële schuld / EBITDA ingevoegd van maximaal 3,5. Voor het jaar eindigend op 31 december 2022 bedroeg deze convenant 1,1.

De straight loans zijn korte termijn leningen (maandelijks of drie-maandelijks) welke telkens hernieuwd kunnen worden. Deze leningen hebben een variabele interestvoet. Investeringskredieten worden aangegaan voor de financiering van specifieke investeringen, al dan niet gegroepeerd, voor een bepaalde tijd met een vaste interestvoet. De overige leningen betreffen leningen van kleinere bedragen met een variabele of een vaste interestvoet. De factoring is recourse waardoor de risico's, rechten en verplichtingen niet volledig zijn overgedragen. Bijgevolg worden de ontvangen bedragen van de factor als financiële verplichting geboekt.

De Groep heeft op 24 maart 2022 een putoptie geschreven op het minderheidsbelang van Geosonda BV. Per 31 december 2022 bedraagt de huidige waarde van het geschatte aflossingsbedrag k€ 863. We verwijzen naar Toelichting 2.4.

De uitgestelde vergoeding heeft betrekking op de overname van de activiteiten van het Nederlandse studiebureau Colsen, Adviesburo voor Milieutechniek. De Groep heeft tijdens de reële waardebepaling rekening gehouden met een bedrag van k€ 59 die gedurende een periode van 5 jaar aan de verkoper verschuldigd zou zijn. Per 31 december 2022 bedraagt de huidige waarde van de uitgestelde vergoeding

k€ 63, waarvan k€ 51 opgenomen in de lijn "Overige langlopende schulden" en k€ 12 in de lijn "Overige kortlopende schulden". We verwijzen naar Toelichting 2.4.

Het overzicht van de wijzigingen van de verplichtingen welke voortvloeien uit financiële activiteiten is als volgt:

in 000€	Leningen	Lease verplichtingen	Geschreven putoptie	Uitgestelde vergoeding	Totale verplichtingen uit financiële activiteiten*
Op 1 januari 2022	18 237	7 677	–	–	25 914
Netto kasstromen	1 448	-2 571	–	–	-1 123
Nieuwe lease verplichtingen	–	2 600	–	–	2 600
Nieuwe leningen uit bedrijfscombinaties	–	36	–	–	36
Niet-kasstromen	–	–	863	51	914
Buitengebruikstellingen	–	- 41	–	–	- 41
Overige	16	- 16	–	–	–
Op 31 december 2022	19 701	7 685	863	51	28 300
waarvan kortlopend	14 257	2 019	–	–	16 276
waarvan langlopend	5 445	5 665	863	51	12 024

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

Als gevolg van de COVID-19 pandemie, hebben de Franse entiteiten van de Groep in 2020 een betalingsuitstel gekregen op hun leningen en lease verplichtingen. Voor zowel de leningen en lease verplichtingen werd een betaalluitstel verkregen van zes maanden. Alle verplichtingen werden verlengd met een termijn van zes maanden na hun initiële einddatum. De Groep heeft gebruik gemaakt van de aanpassing aan IFRS 16 (Covid-19 gerelateerde huurconsessies). Tijdens 2022 werd geen bijkomend betalingsuitstel gekregen.

2.12. Voorzieningen

De voorzieningen bestaan voornamelijk uit een voorziening voor geschillen en de voorziening voor de te bereiken doel pensioenregeling in Frankrijk:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Toegezegde pensioenregeling (Frankrijk)	508	1 063
Toegezegde pensioenregeling (België)	-1	3
Geschillen	605	145
Totaal	1 112	1 211

Voorziening geschillen

Per 31 december 2022 heeft de Groep in totaliteit k€ 605 voorzieningen voor geschillen (k€ 145 in 2021). ABO NV is betrokken in een aantal juridische procedures, waar de vennootschap gedagvaard werd voor een niet correcte uitvoering van geleverde diensten, met schade tot gevolg voor de klant. Ondanks het feit dat de vennootschap van oordeel is dat haar in deze zaken geen schuld treft (gezien haar adviezen een middelenverbintenis inhouden en geen resultaatsverbintenis), houdt de vennootschap op heden een voorziening aan van in totaal k€ 110. Dit bedrag stemt overeen met de best mogelijke inschatting op dit moment, in afwachting van een uitspraak in de respectievelijke procedures.

ABO Logistics, één van de dochtervennootschappen van ABO-Group, is verwikkeld in een juridisch geschil gerelateerd aan de ondertussen verkochte en stopgezette internationale activiteiten, bestaande uit procedures in Hong Kong en Gent. Midden juli 2022 ontving de Groep de uitspraak met betrekking tot de procedure in Hong Kong, waarbij deze laatste in het ongelijk werd gesteld. Er is momenteel nog geen finale bepaling van de totale vordering, maar er werd een voorziening aangelegd van k€ 460. De procedure in Gent is momenteel nog lopende - de uitkomst hiervan kan niet op een betrouwbare manier ingeschat worden en derhalve is het management van oordeel dat er geen provisie aangelegd kan worden.

Te bereiken doel pensioenregeling in Frankrijk

De dochtervennootschappen in Frankrijk hebben aan de werknemers een te bereiken doel pensioenregeling ("IDR" of "Indemnité de départ en retraite ") toegekend welke wettelijk verplicht is en geregeld werd in een collectieve arbeidsovereenkomst. Het bedrag van de uitbetaling op datum van pensioen is afhankelijk van de anciënniteit, salarisniveau, aard van uitdiensttreding en type van personeel. De pensioenregeling is een collectief fonds en de verplichtingen werden geëxternaliseerd bij een verzekeringsmaatschappij. De pensioenleeftijd is 65 jaar voor kaderleden en 62 jaar voor niet-kaderleden.

De Groep betaalt bijdragen aan het geëxternaliseerd fonds om de verplichting in te dekken. Het fonds beheert eveneens onafhankelijk de activa van het plan.

De Groep heeft gebruik gemaakt van een onafhankelijke actuaris voor het berekenen van onderstaande toelichtingen.

De beweging van de voorziening van de te bereiken doel pensioenregeling is als volgt:

in 000€	Netto verplichting	Reële waarde activa	Verplichting toegezegde pensioen- regeling, netto
Op 1 januari 2021	1 601	- 600	1 001
Acquisitie	117	–	117
Bijdragen	–	- 42	- 42
Interesten	8	- 3	5
Prestaties	156	–	156
Uitbetalingen	–	–	–
Actuariële winst	- 171	–	- 171
Rendement op de activa exclusief interesten	–	- 3	- 3
Op 31 december 2021	1 711	- 648	1 063
Acquisitie	–	–	–
Bijdragen	–	- 82	- 82
Interesten	15	- 5	10
Prestaties	171	–	171
Uitbetalingen	- 40	40	–
Actuariële winst	- 640	–	- 640
Rendement op de activa exclusief interesten	–	- 15	- 15
Op 31 december 2022	1 218	- 710	508

De voornaamste assumpties welke gebruikt werden, zijn als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Salarisverhoging	2,2%	2,0%
Actualisatievoet	3,7%	0,9%

De actualisatievoet werd voor de berekening in 2022 aangepast in lijn met impact van de macro-economische evoluties, met name de stijgende interestvoeten en oplopende indexatie van de kosten.

De wijzigingen in het geconsolideerd overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Impact wijziging demografische assumpties	-3	-2
Impact wijziging ervaring op netto verplichting	25	55
Impact wijziging actualisatievoet	618	118
Rendement op de activa exclusief interesten	15	3
Totale impact op het niet-gerealiseerd resultaat	655	174

De kost uit de pensioenregeling is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Prestaties	171	156
Netto interestkost op de verplichting	10	8
Totaal	181	164

De reële waarde van de activa kan als volgt verdeeld worden over de verschillende categorieën van financiële instrumenten (berekend op basis van gegevens in het geconsolideerd jaarverslag verzekeraar):

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Aandelen	121	104
Obligaties	363	361
Geldmiddelen en kasequivalenten	101	66
Vastgoed	106	79
Overige	19	38
Totaal	710	648

De Groep heeft een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd rekening houdend met een mogelijke wijziging van de actualisatievoet met 0,5%. De impact van de sensitiviteitsanalyse op de netto verplichting is als volgt:

in 000€	2022
Actualisatievoet: +0,5%	-84
Actualisatievoet: -0,5%	93

De Groep verwacht dat in 2023 de werkgeversbijdrages aan het pensioenplan k€ 126 zullen bedragen. De gewogen gemiddelde leeftijd van de participanten is 37 jaar. Het pensioenplan heeft 235 aangesloten werknemers (2021: 218).

Te bereiken doel pensioenregeling in België

De Groep heeft een toegezegde bijdrage pensioenregeling in België met een minimaal gegarandeerd rendement. De Groep verwerkt deze plannen als een te bereiken doel pensioenregeling vanaf 1 januari 2016. Tot eind 31 december 2015 werden deze plannen als een toegezegde bijdrage pensioenregeling verwerkt.

De Groep betaalt bijdragen aan een geëxternaliseerde verzekeringsmaatschappij om de verplichting in te dekken. Het fonds beheert eveneens onafhankelijk de activa van het plan. De Groep heeft gebruik gemaakt van een onafhankelijke actuaris voor het berekenen van onderstaande toelichtingen.

De beweging van de voorziening van de te bereiken doel pensioenregeling is als volgt:

in 000€	Netto verplichting	Reële waarde activa	Verplichting toegezegde pensioenregeling, netto
Op 1 januari 2021	1 024	-1 017	7
Bijdragen	–	- 66	- 66
Interesten	8	- 8	–
Prestaties	55	–	55
Actuariële verliezen	24	- 21	3
Belastingen betaald op bijdragen	- 7	7	–
Administratiekosten	–	4	4
Op 1 januari 2022	1 104	-1 101	3
Bijdragen	–	- 83	- 83
Interesten	13	- 13	–
Prestaties	76	–	76
Uitbetalingen	- 6	6	–
Actuariële winst	13	- 15	- 2
Belastingen betaald op bijdragen	- 10	10	–
Administratiekosten	–	5	5
Op 31 december 2022	1 190	-1 191	- 1

De wijzigingen in het geconsolideerd overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Impact wijziging ervaring op netto verplichting	19	32
Impact wijziging actualisatievoet	-6	-8
Rendement op de activa exclusief interesten	-15	-20
Totale impact op het niet-gerealiseerd resultaat	-2	4

De voornaamste assumpties welke gebruikt werden, zijn als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Inflatie	2,20%	1,90%
Actualisatievoet	3,75%	1,25%
Rendement op activa	3,75%	1,25%

De kost uit de pensioenregeling is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Prestaties	76	55
Netto interest	–	–
Administratiekosten	5	4
Totaal	81	59

De activa worden belegd in Tak21 en Tak23 verzekeringsproducten.

Een sensitiviteitsanalyse met een mogelijke wijziging van de actualisatievoet met 0,25% heeft geen materiële impact op de netto verplichting.

De Groep verwacht dat in 2023 k€ 93 zal betaald worden als werkgeversbijdragen in het plan.

De gewogen gemiddelde leeftijd van de participanten is 35 jaar. Het pensioenplan heeft 161 aangesloten actieve werknemers en 448 aangesloten niet-actieve werknemers.

2.13. Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Toe te rekenen kosten	287	196
Voorafbetalingen	90	697
Belastingschulden (andere dan vennootschapsbelasting)	2 593	2 304
Kortlopende voorzieningen	275	242
Schulden m.b.t. personeel	5 726	5 672
Overige	165	99
Totaal	9 136	9 210

2.14. Reële waarde

Financiële vaste activa

in 000€	Boekwaarde		Fair value	
	2022	2021	2022	2021
Financiële vaste activa				
Financiële vaste activa gewaardeerd aan reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten	25	38	25	38
Beleggingsfondsen	25	38	25	38
Financiële vaste activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	41 461	37 528	41 461	37 528
Handelsvorderingen en contract activa	23 574	20 561	23 574	20 561
Overige financiële activa (langlopend)	588	613	588	613
Overige kortlopende activa	552	182	552	182
Geldmiddelen en kasequivalenten	16 747	16 172	16 747	16 172
Totaal financiële vaste activa	41 486	37 566	41 486	37 566

De reële waarde van de financiële activa werd bepaald op basis van de volgende methodes en assumpties:

- De boekwaarde van de geldmiddelen en kasequivalenten, de handelsvorderingen en overige kortlopende activa benadert de reële waarde door hun korte termijn karakter.
- De financiële activa met reële waardewijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten bestaan uitsluitend uit investeringen in beleggingsfondsen. De Investerings in beleggingsfondsen worden gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het betrokken fonds, waarbij de beleggingen in de jaarrekening gewaardeerd worden volgens regels vastgelegd door het IPEV ("International Private Equity and Venture Capital valuation"). Deze reële waarde berekeningen worden geclassificeerd als niveau 3. De impact op de niet-gerealiseerde resultaten in 2022 was k€ -7 (2021:k€ -4).
- De reële waarde van de overige financiële activa is niet significant verschillend met de boekwaarde op 31 december 2022 en 2021.

Financiële verplichtingen

in 000€	Boekwaarde		Fair value	
	2022	2021*	2022	2021*
Financiële verplichtingen				
Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	35 311	33 052	34 280	33 087
Leningen	27 386	25 914	26 510	25 949
Handelsschulden	7 770	7 040	7 770	7 040
Overige schulden	155	98	–	98
Financiële verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde via winst of verlies	926	–	926	–
Schuld geschreven putopties op minderheidsbelangen	863	–	863	–
Uitgestelde vergoeding	63	–	63	–
Totaal financiële verplichtingen	36 237	33 052	35 206	33 087
Waarvan langlopend	12 024	11 592	11 388	11 131
Waarvan kortlopend	24 213	21 460	23 818	21 956

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

De reële waarde van de financiële schulden wordt bepaald op basis van de volgende methodes en assumpties:

- De boekwaarde van de kortlopende schulden benaderen hun reële waarde door het korte termijn karakter van deze instrumenten.
- De financiële schulden werden geëvalueerd op basis van de interestvoet en de vervaldag. Sommige financiële schulden hebben vaste interestvoeten en de reële waarde is onderhevig aan veranderingen in de interestvoeten en de individuele kredietwaardigheid. Andere financiële schulden hebben variabele interestvoeten en de boekwaarde benadert de reële waarde van deze instrumenten. Deze reële waarde berekeningen worden geclassificeerd als niveau 2.

De schuld geschreven putopties op minderheidsbelangen ter waarde van k€ 863 betreft de impact van de financiële verplichting gerelateerd aan de putopties toegekend aan de minderheidsaandeelhouder van Geosonda BV betreffende het volledige minderheidsbelang, waarbij deze putopties de houder het recht verlenen om een gedeelte van of hun volledige investering in deze dochteronderneming te verkopen. Deze opties zijn voor het eerst uitoefenbaar in 2023 en vervallen in 2025. De uitoefenprijs zal bepaald worden op basis van een overeengekomen formule en is afhankelijk van toekomstige resultaten van Geosonda BV. Deze putopties zijn niveau 3 instrumenten.

De uitgestelde vergoeding van k€ 63 heeft betrekking op de overname van de activiteiten van het Nederlandse studiebureau Colsen, Adviesburo voor Milieutechniek. De Groep heeft tijdens de reële waardebepaling rekening gehouden met een bedrag die gedurende een periode van 5 jaar aan de verkoper verschuldigd is. De jaarlijkse betalingen zullen bepaald worden op basis van een overeengekomen formule en zijn afhankelijk van toekomstige resultaten van het overgenomen studiebureau. Deze uitgestelde vergoeding is een niveau 3 instrument.

Reële waarde hiërarchie

De Groep gebruikt de volgende hiërarchie voor het bepalen en toelichten van de reële waarde van de financiële instrumenten:

- Niveau 1: genoteerde (niet aangepaste) prijzen in actieve markten voor identieke activa en verplichtingen.
- Niveau 2: Waarderingstechnieken waarbij de significante parameters observeerbaar zijn, en dit ofwel direct of indirect.
- Niveau 3: Waarderingstechnieken waarbij parameters gebruikt worden welke niet gebaseerd zijn op observeerbare marktdata.

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december 2022			
	Totaal	niveau 1	niveau 2	niveau 3
Financiële activa met reële waardewijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten	25	–	–	25
Financiële schulden: leningen	26 510	–	26 510	–
Schuld geschreven putopties op minderheidsbelangen	863	–	–	863
Uitgestelde vergoeding	63	–	–	63

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december 2021			
	Totaal	niveau 1	niveau 2	niveau 3
Financiële activa met reële waardewijzigingen via de niet-gerealiseerde resultaten	38	–	–	38
Financiële schulden: leningen	25 949	–	25 949	–

De reële waarde van de investeringen in beleggingsfondsen worden bepaald door de investeringsfondsen zelf volgens regels vastgelegd door het IPEV. Het beleggingsfonds belegt in niet-genoteerde groeibedrijven in de milieu en groene energie sector. De Groep gebruikt de waarderingen zonder enige verdere aanpassing. Aangezien deze waarderingen niet observeerbaar zijn voor andere partijen, wordt deze waarderingmethode gecategoriseerd als niveau 3.

De beweging van de reële waarde van deze financiële activa is als volgt:

in 000€	
Op 1 januari 2021	42
Winsten (verliezen) via niet-gerealiseerde resultaten	-4
Op 31 december 2021	38
Winsten (verliezen) via niet-gerealiseerde resultaten	-7
Terugbetalingen	-6
Op 31 december 2022	25

De beweging van de reële waarde van de schuld geschreven putopties op minderheidsbelangen en uitgestelde vergoeding is als volgt:

in 000€

Op 1 januari 2022	–
Schuld ontstaan bij bedrijfscombinatie	59
Eerste erkenning van schuld geschreven putoptie	878
Reële waarde-aanpassing	-58
Verdiscontering	47
Op 31 december 2022	926

Niet-recurrente reële waarde berekeningen

De Groep waardeert de terreinen en gebouwen volgens het herwaarderingsmodel. Hierbij worden de terreinen en gebouwen geherwaardeerd aan reële waarde indien de boekwaarde significant verschillend is van de reële waarde. De terreinen en gebouwen in België werden gewaardeerd per 31 december 2015 welke resulteerde in een reële waarde van k€ 1 330. In maart 2020 werd een nieuwe reële waardebepaling gedaan voor de terreinen en gebouwen in België maar de reële waarde week niet materieel af ten opzichte van de boekwaarde eind 2019. De laatste waardering van de terreinen en gebouwen in Nederland is gebeurd in februari 2018, behalve voor het gebouw binnen de entiteit Geomet Vastgoed B.V.: dit gebouw werd per eind 2020 geherwaardeerd aan k€ 1 235 waardoor een reële waarde-aanpassing werd geboekt van k€ 225. Voor Frankrijk dateert de herwaardering van december 2018. De impact van de waardering van de gebouwen in Frankrijk in 2018 was een niet-gerealiseerde winst van k€ 1 253. De reële waarde wordt berekend door een erkende vastgoedschatter waarbij gebruikt gemaakt wordt van niet observeerbare inputs zoals locatie, staat van het gebouw, ligging, recente transacties, enz. De reële waarde berekening wordt geclassificeerd als niveau 3.

De niet-gerealiseerde winst in 2020 met betrekking op het Nederlandse gebouw binnen Geomet Vastgoed BV bedroeg k€ 225. In 2021 en 2022 waren geen additionele herwaarderings aan reële waarde.

2.15. Segmentinformatie

De Groep is georganiseerd volgens geografische regio's voor management doeleinden en heeft de volgende drie segmenten:

- België
- Frankrijk
- Nederland

Alle activiteiten werden toegewezen aan één van de drie segmenten.

De waarderingsprincipes welke gebruikt worden door de Groep in de segment rapportering zijn in overeenstemming met IFRS. De CEO van de Groep is de "chief operating decision maker". De CEO evalueert de prestaties van een segment op basis van omzet, operationele winst en netto resultaat voor voortgezette activiteiten.

De Groep realiseert zijn omzet voornamelijk uit het leveren van diensten (consulting, testing en monitoring).

De volgende tabel stelt de segment rapportering voor elk operationeel segment voor het jaar 2022 en 2021:

in 000€	België	Frankrijk	Nederland	Totaal segmenten	Aanpassingen en eliminaties	Totaal geconsolideerd
Voor het jaar eindigend op 31 december 2022						
Omzet (derden)	21 669	35 855	12 344	69 868	–	69 868
Omzet (intra-groep)	860	116	453	1 429	-1 429	–
Bedrijfsresultaat	717	2 416	392	3 525	–	3 525
Interestopbrengsten	60	16	- 2	74	- 58	16
Interestlasten	- 330	- 258	- 209	- 797	58	- 739
Netto resultaat (segment winst en verlies)	99	1 971	146	2 216	–	2 216
Belangrijke niet-kas kosten:						
- afschrijvingen	-1 693	-2 452	-1 647	-5 792	–	-5 792
Vaste activa	39 556	13 625	6 023	59 204	-31 124	28 080
Totaal activa	57 904	38 496	10 054	106 454	-35 693	70 761
Totaal schulden	-21 051	-22 952	-9 574	-53 577	4 576	-49 001

in 000€	België	Frankrijk	Nederland	Totaal segmenten	Aanpassingen en eliminaties	Totaal geconsolideerd
Voor het jaar eindigend op 31 december 2021						
Omzet (derden)	18 826	33 185	11 500	63 511	–	63 511
Omzet (intra-groep)	794	109	280	1 183	-1 183	–
Bedrijfsresultaat	778	1 966	401	3 145	–	3 145
Interestopbrengsten	52	3	–	55	- 51	4
Interestlasten	- 196	- 61	- 184	- 441	51	- 390
Netto resultaat (segment winst en verlies)	245	1 650	168	2 063	–	2 063
Belangrijke niet-kas kosten:						
- afschrijvingen	-1 362	-2 075	-1 474	-4 911	–	-4 911
Vaste activa	39 141	13 193	5 875	58 209	-31 123	27 086
Totaal activa	55 212	36 131	9 844	101 187	-34 961	66 226
Totaal schulden	-18 796	-22 700	-8 072	-49 568	3 838	-45 730

Het segment netto resultaat kan gereconcilieerd worden zonder verder aanpassingen met de geconsolideerde resultatenrekening rekening houdend dat alle activiteiten van de Groep toegewezen werden aan de segmenten. De aanpassingen en reconciliaties betreffen voornamelijk eliminatieboekingen van handelsvorderingen, handelsschulden en overige schulden en consolidatieboekingen (uitboeking van de deelnemingen).

Overige toelichtingen

De omzet gerealiseerd per land is afleidbaar uit bovenstaande tabellen. De omzet is toegewezen aan de landen op basis van de locatie van de verkopende entiteit. De Groep heeft geen individuele klanten voor dewelke de Groep een omzet realiseert van meer dan 10% van de geconsolideerde omzet.

2.16. Omzet

De omzet kan als volgt gedetailleerd worden per type dienstverlening en per aard, en dit opgesplitst per segment:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december 2022			
	België	Nederland	Frankrijk	Totaal
Per aard van de diensten				
Consulting	15 137	4 704	11 012	30 853
Testing and monitoring	6 473	7 616	24 843	38 932
Overige	60	23	–	83
Totaal	21 670	12 343	35 855	69 868
Per type van de diensten				
Milieu	17 087	6 459	7 239	30 785
Geotechniek	4 523	5 861	28 616	39 000
Overige	60	23	–	83
Totaal	21 670	12 343	35 855	69 868

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december 2021			
	België	Nederland	Frankrijk	Totaal
Per aard van de diensten				
Consulting	13 617	4 093	10 738	28 448
Testing and monitoring	5 182	7 386	22 447	35 015
Overige	27	21	–	48
Totaal	18 826	11 500	33 185	63 511
Per type van de diensten				
Milieu	15 788	5 659	6 888	28 335
Geotechniek	3 012	5 820	26 297	35 129
Overige	26	21	–	47
Totaal	18 826	11 500	33 185	63 511

De diensten worden voornamelijk geleverd op basis van “time & material” contracten (consulting) of contracten met een vaste prijs (testing en monitoring). De “consulting” diensten worden geleverd over een bepaalde tijd welke maandelijks gefactureerd worden of waarbij de vooruitgang wordt bepaald door de ingenieurs op het project op basis van onderzoek van het project. De “testing en monitoring” diensten worden geleverd op een bepaald tijdstip, namelijk bij oplevering van het project. Deze diensten zijn meestal van korte duur. Sinds 2021 rapporteert de Groep de activiteiten met betrekking tot bodem en asbest & energie gezamenlijk onder de noemer “milieu”.

2.17. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten kunnen als volgt gedetailleerd worden:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Terugname voorziening	227	–
Bedrijfssubsidies	167	10
Doorgerekende kosten	142	376
Meerwaarde op realisatie van materiële vaste activa	102	2
Voordelen in natura	81	62
Vrijstelling BV (competitiviteitspact)	79	114
Meerwaarde op realisatie van financiële vaste activa	58	–
Terugbetaling verzekeringspremies	12	108
Badwill	–	189
Overige	191	224
Totaal	1 059	1 085

2.18. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt gedetailleerd worden:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Belastingen (andere dan vennootschapsbelasting)	-553	-628
Opboeking van voorzieningen voor geschillen	-460	–
Minderwaarde realisatie handelsvorderingen	-319	-388
Uitbetaalde claims, laattijdigheids boete	-4	-156
Overige	-153	-261
Totaal	-1 489	-1 433

2.19. Diensten en diverse goederen

De onderstaande tabel geeft de verschillende componenten van de diensten en diverse goederen weer:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Huurkosten	-2 276	-2 678
Onderhoud en herstellingen	-2 391	-1 973
Brandstof en aankoop klein materiaal	-4 745	-3 778
Verzekeringen	-1 666	-1 591
Diensten geleverd door derde partijen	-3 262	-3 089
Erelonen	-1 251	-1 189
Verplaatsings- en marketingkosten	-3 244	-2 910
Uitzendkrachten	-2 493	-2 394
Management en bestuursvergoedingen	- 474	- 538
Totaal diensten en diverse goederen	-21 803	-20 139

2.20. Personeelsbeloningen

De volgende tabel toont het detail van de personeelsbeloningen:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Korte-termijn personeelsbeloningen	-21 198	-19 780
Sociale zekerheid	-6 588	-6 220
Toegezegde bijdrage pensioenregelingen	- 66	- 47
Te bereiken doel pensioenregeling	- 247	- 151
Overige personeelskosten	-1 337	-1 202
Totaal	-29 436	-27 400
Totaal geregistreerde personeelsleden (FTE)	491	474

De overige personeelskosten bestaan voornamelijk uit k€ 173 forfaitaire en werkelijke onkostenvergoedingen (2021: k€ 200), k€ 211 maaltijd- en ecocheques (2021: k€ 239), k€ 187 opbouw vakantiegeld en tijdspaarfonds (2021: k€ 123), k€ 130 groeps- en hospitalisatieverzekeringen (2021: k€ 111), k€ 56 diverse arbeidsgerelateerde verzekeringen (2021: k€ 100), k€ 52 werkkledij (2021: k€ 68), k€ 256 winstuitkering personeel (2021: k€ 264) en k€ 57 abonnementen en vervoerskosten (2021: k€ 45).

2.21. Financiële kosten

De financiële kosten bestaan uit de volgende componenten:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Interesten	-142	-172
Rentekosten op huurverplichtingen	-287	-219
Bankkosten	-189	-120
Overige	-122	-47
Totaal	-740	-558

2.22. Financiële opbrengsten

De financiële opbrengsten bestaan uit de volgende componenten:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Interesten	16	4
Overige	3	1
Totaal	19	5

2.23. Belastingen

De belangrijkste componenten van de belastinglast worden hieronder weergegeven:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Verwachte belastinglast voor het jaar	- 945	- 896
Uitgestelde belastingen	141	12
Belastingen over het voorgaande jaar	215	355
Totale belastingkost	- 589	- 529

De reconciliatie van de belastinglast en het product van de belastbare winst met het tarief van de vennootschapsbelastingen voor de jaren eindigend op 31 december 2022 en 2021 is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Winst uit voortgezette activiteiten voor belastingen	2 805	2 592
Belastingen aan het statutaire tarief van 25%	- 701	- 648
Verschil in belastingsvoet	18	- 6
Aanpassingen belastingen op vorige boekjaren	215	355
Overige belastingkortingen	14	-
Verworpen uitgaven	- 119	- 100
Gebruik verliezen vorige jaren waarvoor geen uitgestelde belastingvordering werd geboekt	55	5
Niet-erkenning uitgestelde belastingvordering op fiscale verliezen huidige jaar	- 166	- 153
Impact ontvangen dividenden	- 4	- 31
Vrijgestelde subsidie	46	50
Overige	53	- 1
Belastinglast zoals gerapporteerd in de resultatenrekening	- 589	- 529

De aanpassingen belastingen op vorige boekjaren in 2022 en 2021 hebben voornamelijk betrekking op historische fiscale dossiers met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling in Frankrijk over voorgaande boekjaren waarbij een terugbetaling van k€ 215 (2021: k€ 355) werd verkregen.

De uitgestelde belastingen kunnen als volgt gedetailleerd worden:

in 000€	Saldo op 31 december		Wijziging in de resultatenrekening voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021	2022	2021
Fiscale verliezen	643	628	- 15	66
Immateriële vaste activa	166	166	-	17
Materiële vaste activa	- 181	- 196	- 15	12
Voorzieningen	113	265	152	38
Overige	18	5	- 13	- 40
Totaal uitgestelde belastingvordering	759	868		
Fiscale verliezen	-	-	-	12
Materiële vaste activa	- 940	- 922	18	- 42
Immateriële vaste activa	- 427	- 485	- 114	- 6
Voorzieningen	7	10	3	- 10
Overige	7	14	7	- 14
Totaal uitgestelde belastingschuld	-1 353	-1 383		
Totale uitgestelde belastingskost			23	33
waarvan opgenomen in de resultatenrekening			- 141	- 12
waarvan opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten			164	45

Tijdens het boekjaar werd een uitgestelde belastingschuld van k€ 54 opgenomen (zie toelichting 2.4 bedrijfscombinaties voor meer informatie) tijdens de reële waarde-aanpassing op de verschillende acquisities.

De uitgestelde belastingvorderingen en –schulden worden slechts gecompenseerd indien de Groep het wettelijk recht hiervoor heeft en deze betrekking hebben op dezelfde belastingautoriteit.

De Groep heeft uitgestelde belastingschulden voor een bedrag van k€ 673 per 31 december 2022 (2021: k€ 736) gerelateerd aan de reële waarde aanpassingen aan de gebouwen geboekt rechtstreeks in de niet-gerealiseerde resultaten.

De Groep heeft een uitgestelde belastingkost van k€ 164 geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten gerelateerd aan de actuariële winst van de te bereiken doel pensioenregelingen.

De Groep (exclusief ABO-Group Environment NV) heeft in het totaal fiscaal overdraagbare verliezen voor een bedrag van k€ 9 156 per 31 december 2022 (2021: k€ 7 524). De moederverenootschap ABO-Group Environment NV heeft bovendien een totaal van k€ 31 787 (2021: k€ 31 270) fiscaal overdraagbare verliezen.

Fiscale overdraagbare verliezen zijn onbeperkt overdraagbaar.

De Groep heeft een uitgestelde belastingvordering geboekt voor deze fiscaal overdraagbare verliezen en andere aftrekken per 31 december 2022 van k€ 643 (2021: k€ 628) waarvan k€ 184 (2021: k€ 219) gerelateerd is aan de fiscaal overdraagbare verliezen van ABO-Group Environment NV.

2.24. Winst per aandeel

Het totaal gewogen gemiddelde aantal aandelen voor gewone en verwaterde winst per aandeel, gebruikt voor de berekening van de winst per aandeel, is 10 568 735.

Er zijn geen aanpassingen gebeurd aan de winst toerekenbaar aan de gewone aandeelhouders van de moeder voor voortgezette activiteiten en stopgezette activiteiten voor de berekening van de gewone en verwaterde winst per aandeel.

De Groep heeft geen financiële instrumenten welke een verwaterend effect kunnen hebben op de winst per aandeel.

2.25. Verbintenissen

Leaseverplichtingen

Voor meer informatie over lease verplichtingen, verwijzen we naar de sectie 2.11 met betrekking tot de financiële schulden.

Naast de daar opgelijste lopende verplichtingen, heeft de Groep in 2022 nog een vijfjarige leaseovereenkomst afgesloten met het oog op de financiering van een nieuwe machine ten belope van k€ 246 met een interest van 3.2%. Gezien de machine nog niet geleverd werd, is de lease echter nog niet gestart.

Overige zekerheden

De Groep heeft een bedrag van k€ 1 455 aan gevestigde hypotheken (2021: k€ 1 455).

De Groep heeft in het kader van openstaande leningen en kredietfaciliteiten een mandaat op inpandgave van het handelsfonds aan een aantal financiële instellingen met een totale waarde van k€ 1 125 op 31 december 2022 (2021: k€ 1 125). De Groep heeft verder geen activa in pand gegeven op 31 december 2022 (2021: k€ 0).

Geschillen

De Groep heeft verschillende geschillen met klanten in het kader van uitgevoerde projecten en heeft een verzekering voor beroepsaansprakelijkheid waarbij deze geschillen gedekt zijn tot en met €5 miljoen, afhankelijk van het schade type (totaal plafond van €10 miljoen).

De totale voorziening bedraagt k€ 605 op 31 december 2022 (2021: k€ 145) welke geboekt is onder "voorzieningen". Daarnaast heeft de Groep op 31 december 2022 voor k€ 275 (2021: k€ 242) aan kortlopende voorzieningen, welke geboekt zijn in de overige kortlopende schulden (zie toelichting 2.13). Dit in het kader van een aantal lopende zaken met voormalige medewerkers en partners.

2.26. Risico's

De Groep is voornamelijk onderhevig aan liquiditeitsrisico, interestrisico en kredietrisico. De risico's worden op regelmatige basis beheerd door het management.

Liquiditeitsrisico's

De Groep beheert liquiditeitsrisico's door regelmatige opvolging van voorspellingen en actuele kasstromen en door de maturiteitsprofielen van de financiële activa en passiva met elkaar te vergelijken.

De volgende tabel geeft een overzicht van de overblijvende contractuele maturiteit van de financiële verplichtingen (niet-verdisconteerde kasstromen):

in 000€	< 1 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Op 31 december 2022				
Financiële schulden	14 345	5 292	261	19 898
Lease verplichtingen	2 179	4 777	1 165	8 121
Handelsschulden	7 770	–	–	7 770
Overige schulden	167	–	–	167
Totaal	24 461	10 069	1 426	35 956

in 000€	< 1 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Op 31 december 2021*				
Financiële schulden	12 269	5 855	366	18 490
Lease verplichtingen	2 109	4 584	1 337	8 030
Handelsschulden	7 040	–	–	7 040
Overige schulden	98	–	–	98
Totaal	21 516	10 439	1 703	33 658

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

Interestrisico

Het interestrisico is het risico dat de reële waarde of de toekomstige kasstromen van een financieel instrument zal wijzigen door wijzigingen van de interestvoet. Het risico van de Groep voor wijzigingen in interestvoet bevindt zich voornamelijk bij de leningen met een variabele interestvoet. De Groep heeft voornamelijk leningen met een vaste interestvoet met uitzondering van de "straight loans". Deze laatste zijn voornamelijk korte termijn leningen.

Een toename van de interestvoet met 1%, zou aanleiding geven tot een toename van de interestkost van k€ 111.

Kredietrisico

Kredietrisico verwijst naar het risico waarbij een tegenpartij zijn contractuele verplichtingen niet zou nakomen en wat zou kunnen resulteren in een financieel verlies voor de Groep. Om het risico van financiële verliezen te beperken werkt de Groep alleen met kredietwaardige tegenpartijen om een eventueel financieel verlies uit niet-betaling te beperken.

Vooraleer een nieuwe klant wordt aanvaard, evalueert de Groep de kredietwaardigheid van de klant aan de hand van externe informatie en tools. Het kredietrisico wordt continu opgevolgd en het management evalueert constant het klantenbestand op haar kredietwaardigheid. De Groep verleent krediet aan zijn klanten in het kader van de gewone bedrijfsactiviteit. Doorgaans eist de Groep geen onderpand of andere zakelijke zekerheden om de verschuldigde bedragen te dekken. Alle vorderingen zijn inbaar, behalve deze waarvoor een voorziening voor dubieuze debiteuren is aangelegd.

De gemiddelde kredietperiode voor verkochte diensten bedraagt 30-90 dagen. Intresten worden niet systematisch aangerekend op vervallen vorderingen. De Groep voert maandelijks een gedetailleerde analyse uit op al haar handelsvorderingen.

De netto boekwaarde van de financiële activa opgenomen in de jaarrekening geeft het maximale kredietrisico weer.

De ouderdomsbalans van de handelsvorderingen en contract activa is als volgt:

in 000€	Totaal	Niet vervallen	Vervallen			
			< 30 d	31-60 d	61-90 d	> 91 d
Op 31 december 2022	23 574	20 056	1 583	773	290	872
Op 31 december 2021	20 561	17 071	1 664	735	393	698

De waardeverminderingen op de handelsvorderingen van k€ 562 op 31 december 2022 (2021: k€ 482) betreffen hoofdzakelijk handelsvorderingen welke meer dan 91 dagen vervallen zijn en naar inschatting van het management niet meer inbaar.

Kapitaal management

Het kapitaal van de Groep bestaat uit het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Het belangrijkste objectief van de Groep is om de mogelijkheid en de vrijwaring te garanderen om te opereren als "going concern" en om als dusdanig een meerwaarde te creëren voor de aandeelhouders.

De Groep bepaalt het bedrag van het kapitaal in verhouding tot het risico. De Groep beheert de kapitaalstructuur en corrigeert deze bij wijzigende economische omstandigheden en financieringsbehoeften.

De netto financiële schuldgraad (netto financiële schuld tegenover het eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders) van de Groep bedraagt eind 2022 49 % (2021: 50 %).

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021*
Financiële schulden	27 386	25 914
Liquide middelen en kasequivalenten	16 747	16 172
Netto financiële schuldpositie	10 639	9 742
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders van de Groep	21 662	19 616
Netto financiële schuldgraad	49%	50%

* Het jaar 2021 is aangepast met een herclassificatie van de factoring schuld van Geosonic France. Deze herwerking is beschreven in Toelichting 2. Presentatiebasis.

Oorlog in Oekraïne

Daar de Groep zelf niet actief is in Oekraïne of Rusland, en geen Russische of Oekraïense klanten of leveranciers heeft, ondervindt ze momenteel geen directe impact van de oorlog. Indirecte effecten worden eveneens opgevolgd, waaronder de negatieve impact van de gestegen energieprijzen op de operationele kosten van de onderneming, zowel rechtstreeks als via de indexering van lonen en andere producten. Voorlopig slaagt de Groep erin om een deel van de kostenstijgingen door te rekenen en via verhoogde interne efficiëntie de hoge inflatie tegen te gaan. Wanneer de Groep echter niet meer in staat is om deze kostenstijgingen te absorberen, kan dit op termijn een negatieve invloed hebben op de winst en de financiële situatie van de Vennootschap.

2.27. Relaties met verbonden partijen

De vergoedingen voor het management en de bestuurders zijn als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Korte-termijn beloningen	696	642
Einde-loopbaan beloningen	14	13
Totaal	710	654

Daarnaast werd er een bedrag van k€ 130 gestort in een 'fonds de dotation' in Frankrijk, gelinkt aan de heer Frank De Palmaer, dat investeringen in innovatieve regionale ontwikkelingsinitiatieven beoogt.

De volgende tabel geeft het totaal bedrag van de transacties met verbonden partijen voor elk relevant jaar:

in 000€	Verkoop van diensten	Aankopen van	Interest-opbrengsten	Interestkosten	Vordering	Schuld
Aandeelhouders van de Groep						
2022	–	–	–	-4	–	-44
2021	–	–	–	–	–	–
Andere verbonden partijen						
2022	9	-442	–	–	47	-76
2021	13	-499	–	–	38	-136

De voornaamste transacties met verbonden partijen zijn de volgende:

- Verhuur van kantoren aan de Groep door verbonden partijen waarbij de aandeelhouder van de Groep eveneens aandeelhouder is van de verbonden partijen.
- Gebruik van poetsdiensten door de Groep bij verbonden partijen, waarbij de aandeelhouder van de Groep eveneens de aandeelhouder is van de verbonden partijen;

Alle transacties met de verbonden partijen zijn aan marktvoorwaarden.

2.28. Vergoeding van de commissaris

De vergoeding van de commissaris is als volgt:

in 000€	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2022	2021
Vergoeding audit	216	201
Totaal	216	201

2.29. Gebeurtenis na balansdatum

ABO-Group heeft in het begin van 2023 twee Franse bedrijven overgenomen. Het betrof enerzijds het Franse bedrijf Dynaopt, een ontwikkelaar van innovatieve meetsystemen voor het monitoren in functie van bouwwerken en natuurelementen en is gelegen in Champigny-sur-Marne, ten oosten van Parijs. Anderzijds werd de Franse milieuspecialist SEGED overgenomen. SEGED is een adviesbureau voor milieu en duurzame ontwikkeling, gelegen in Saint-Maximin-la-Sainte-Baume in het Franse departement Var.

De initiële boekhoudkundige verwerking van de bovenvermelde bedrijfscombinaties is nog niet gefinaliseerd aangezien de reële waardebeoordeling van de geïdentificeerde activa en verplichtingen nog niet werd berekend.

2.30. Overzicht van de geconsolideerde entiteiten

Dochterondernemingen	Land	2022	2021
ABO-Group Environment NV	België	100,00%	100,00%
ABO NV	België	100,00%	100,00%
ABO Logistics NV	België	100,00%	100,00%
ABO Research BV	België	100,00%	100,00%
Asper BV	België	100,00%	100,00%
E20 (Energy To Zero Consult NV)	België	100,00%	100,00%
Enviromania BV	België	87,20%	87,20%
Geosonda BV	België	100,00%	100,00%
Geosonda Environment NV	België	100,00%	100,00%
Translab Environmental Consult NV	België	87,20%	87,20%
ERG Holding SA	Frankrijk	100,00%	100,00%
ERG Environnement SAS	Frankrijk	100,00%	100,00%
ERG Equipement SARL	Frankrijk	100,00%	100,00%
ERG SAS	Frankrijk	100,00%	100,00%
GEO+ Environnement	Frankrijk	100,00%	100,00%
Geosonic France	Frankrijk	100,00%	100,00%
Innogeo SARL	Frankrijk	100,00%	100,00%
SCI NicERG	Frankrijk	100,00%	100,00%
ABO-Group Nederland BV	Nederland	100,00%	100,00%
ABO Beheer BV	Nederland	100,00%	100,00%
ABO Milieuconsult BV	Nederland	100,00%	100,00%
Geomet BV	Nederland	100,00%	100,00%
Geomet Vastgoed BV	Nederland	100,00%	100,00%
Geosonda BV	Nederland	70,00%	55,00%
Sialtech BV	Nederland	100,00%	100,00%
ECOREM Baltia	Litouwen	100,00%	100,00%

3. Enkelvoudige jaarrekening van ABO-Group Environment

De volgende informatie werd gehaald uit de enkelvoudige jaarrekening volgens Belgische boekhoudnormen van ABO-Group Environment NV. Deze enkelvoudige jaarrekening zal samen met het beheersverslag van de raad van bestuur en het verslag van de commissaris enerzijds aan de algemene aandeelhoudersvergadering, anderzijds binnen de wettelijke termijn aan de Nationale Bank van België, worden bezorgd. Deze documenten zijn ook beschikbaar op aanvraag bij: ABO-Group Environment NV, Derbystraat 255, 9051 Gent.

Men dient op te merken dat alleen de geconsolideerde jaarrekening, zoals hiervoor toegelicht, een getrouw beeld geeft van de financiële positie en de prestaties van de Groep. Aangezien ABO-Group Environment NV in essentie het overkoepelende moederbedrijf is, dat zijn investeringen tegen kostprijs opneemt in zijn niet-geconsolideerde jaarrekening, geven deze afzonderlijke financiële staten slechts een beperkt beeld van de financiële positie van ABO-Group Environment NV. Om deze reden achtte de raad van bestuur het gepast om slechts een ingekorte versie van de niet-geconsolideerde balans en winst- verliesrekening te presenteren, opgemaakt in overeenstemming met de Belgische boekhoudnormen voor de jaren eindigend op 31 december 2022 en 31 december 2021.

Verkorte, niet-geconsolideerde balans van ABO-Group Environment NV:

in 000€	2022	2021
Vaste Activa	33 803	33 724
Immateriële vaste activa	678	780
Materiële vaste activa	1 997	1 816
Financiële vaste activa	31 128	31 128
Viottende activa	8 693	8 783
Overige activa (looptijd > 1 jaar)	-	-
Overige activa (looptijd < 1 jaar)	8 693	8 783
Totaal activa	42 496	42 507
Eigen vermogen	32 163	32 093
Aandelenkapitaal en uitgiftepremies	173 083	173 083
Reserves	-140 920	-140 990
Voorzieningen voor risico's en kosten	-	-
Schulden op meer dan één jaar	1 089	1 257
Schulden op ten hoogste één jaar	9 244	9 157
Totaal passiva	42 496	42 507

Verkorte niet-geconsolideerde winst- en verliesrekening van ABO-Group Environment NV:

in 000€	2022	2021
Bedrijfsopbrengsten	2 522	2 227
Omzet	2 475	2 195
Andere bedrijfsopbrengsten	47	32
Bedrijfskosten	2 298	2 074
Bedrijfsresultaat	224	154
Financieel resultaat	-154	483
Financiële opbrengsten	777	879
Financiële kosten	-931	-396
Resultaat voor belastingen	70	637
Winst van het boekjaar	69	637

Verklaring van de commissaris over de geconsolideerde jaarrekening

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van ABO-Group Environment NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2022

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van ABO-Group Environment NV (de "Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de Groep"), brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde balans op 31 december 2022, de geconsolideerde resultatenrekening, het geconsolideerd totaal resultaat, het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen en de geconsolideerde kasstroomtabel van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 26 mei 2021, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2023. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende 8 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van ABO-Group Environment NV, die de geconsolideerde balans op 31 december 2022 omvat, alsook de geconsolideerde resultatenrekening, het geconsolideerd totaal resultaat, het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen en de geconsolideerde kasstroomtabel over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een geconsolideerd balanstotaal van € 70.761('000) en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 2.216('000).

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2022, alsook van de geconsolideerde resultaten en de geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International

Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie ("IFRS") en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISA's") die van toepassing zijn in België. Wij hebben bovendien de door International Auditing and Assurance Standards Board ("IAASB") goedgekeurde ISA's toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitingsdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België

nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Afgrenzing van omzet en waardering van hieraan gerelateerde contract activa

Beschrijving van het kernpunt

De contract activa bedragen € 9.539 duizend op 31 december 2022, en hebben betrekking op nog te factureren prestaties voor contracten met klanten. Contracten zijn voornamelijk op een "time & material" basis en uitzonderlijk op basis van een vaste prijs met uitzondering van de studiefases. Omzet uit contracten op basis van "time & material" wordt maandelijks geboekt als een op te stellen factuur waarbij de facturatie gebeurt volgens de contractuele overeenkomst. De afgrenzing van de omzet en de waardering van de hieraan gerelateerde contract activa is een kernpunt van onze controle omwille van de significantie van deze aangelegenheid in onze controleprocedures en eventuele fouten

bovendien aanleiding kunnen geven tot belangrijke afwijkingen.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- Evaluatie van de interne controles geïmplementeerd door het management met betrekking tot projectopvolging en waardering van contract activa.
- We hebben een statistische selectie gemaakt van projecten op basis van omzet en openstaande vorderingen m.b.t. werken in uitvoering. Voor deze selectie hebben we de omzet aangesloten met onderliggende facturen en met onderliggende betalingsbewijzen. Voor de nog te factureren bedragen per 31 december 2022, hebben we het bestaan gecontroleerd via een afloopcontrole waarbij de werkelijke facturatie o.b.v. goedkeuring door de klant geverifieerd werd met de voorziene bedragen per 31 december 2022.
- Voor deze statistische selectie hebben we tevens de projectkosten aangesloten met een selectie van onderliggende facturen van onderaannemers en de kosten van gepresteerde uren met onderliggende tijdsregistratiegegevens.
- We hebben geverifieerd of de kosten en opbrengsten aan de juiste boekhoudperiode werden toegerekend.
- Beoordeling van de adequaatheid van de informatie opgenomen in Toelichting 2.8 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met IFRS en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en

reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België na. De wettelijke controle biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap en van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de Vennootschap en van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het

geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;

- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;

- het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde ISA's, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

Er werden geen bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en waarvoor honoraria verschuldigd zijn, verricht.

Europees uniform elektronisch formaat ("ESEF")

Wij hebben, overeenkomstig de norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (hierna "ESEF"), de controle uitgevoerd van de overeenstemming van het ESEF-formaat met de technische reguleringsnormen vastgelegd door de Europese Gedelegeerde Verordening nr. 2019/815 van 17 december 2018 (hierna: "Gedelegeerde Verordening").

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen, in overeenstemming met de ESEF-vereisten, van de geconsolideerde financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in ESEF-formaat (hierna "de digitale geconsolideerde financiële overzichten") opgenomen in het jaarlijks financieel verslag beschikbaar op het portaal van de FSMA (<https://www.fsma.be/nl/data-portal>).

Het is onze verantwoordelijkheid voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen om te concluderen dat het formaat en de markeertaal van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoen aan de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij van oordeel dat het formaat en de markering van informatie in de digitale geconsolideerde financiële overzichten van ABO-Group Environment NV per 31 december 2022 opgenomen in het jaarlijks financieel verslag beschikbaar op het portaal van de FSMA (<https://www.fsma.be/nl/data-portal>) in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming zijn met de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Gent, 28 april 2023

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Paul Eelen *
Partner
* Handelend in naam van een BV

Unique sequential number of EY reports
tracking database